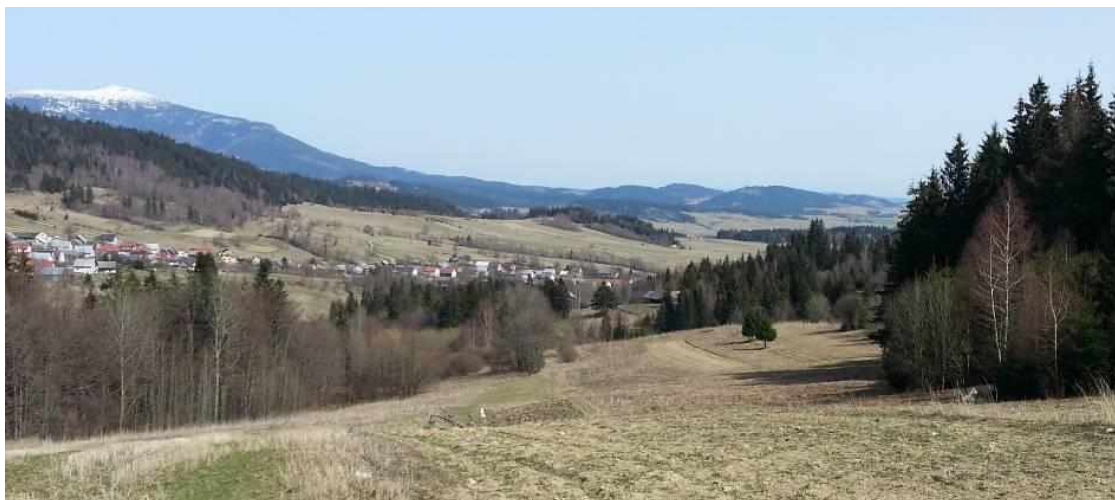

Koncept Územného plánu obce Sihelné

Správa o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie obce Sihelné

**podľa zákona č.24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
v znení neskorších predpisov**

Žilina, máj 2019

OBSAH

A)	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
A.1.	Základné údaje o obstarávateľovi	5
A.1.1	Označenie	5
A.1.2	Sídlo	
A.1.3	Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD	
A.2.	Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	5
A.2.1.	Názov	6
A.2.2	Územie	6
A.2.3	Dotknuté obce	6
A.2.4	Dotknuté orgány	6
A.2.5	Schvaľujúci orgán	7
A.2.6	Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice	7
B)	ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	8
B.1.	Údaje o vstupoch	11
B.1.1	Pôda	11
B.1.2	Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie	14
B.1.3	Suroviny - druh, spôsob získavania.	16
B.1.4	Energetické zdroje.	17
B.1.5.	Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	19
B.2.	Údaje o výstupoch	23
B.2.1	Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií	23
B.2.2	Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania	24
B.2.3.	Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	25
B.2.4	Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)	25
B.2.5	Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita).	26
B.2.6	Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)	26
C)	KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	28
C.1.	Vymedzenie hraníc dotknutého územia	28
C.1.1	Vymedzenie riešeného územia	28
C.1.2	Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	28
C.1.3	Záujmové územie	29
C.2.	Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia	30
C.2.1	Horninové prostredie - inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia	30

C.2.2	Klimatické pomery - zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)	32
C.2.3	Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia	33
C.2.4	Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd	33
C.2.5	Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd	36
C.2.6	Fauna, flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov	37
C.2.7	Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana	42
C.2.8	Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti, územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)	44
C.2.9	Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)	49
C.2.10	Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.	60
C.2.11	Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)	61
C.2.12	Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)	61
C.2.13	Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	61
C.3.	Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	64
C.3.1	Vplyvy na obyvateľstvo - počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy	64
C.3.2	Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	65
C.3.3	Vplyvy na klimatické pomery	66
C.3.4	Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisí)	66
C.3.5	Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	67
C.3.6	Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)	68
C.3.7	Vplyvy na faunu, flóru a biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)	70
C.3.8	Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	72
C.3.9	Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability	72
C.3.10	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	73
C.3.11	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	74
C.3.12	Iné vplyvy	74
C.3.13	Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	74
C.4.	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	78
C.5.	Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu s nulovým variantom	83

C.5.1	Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.	83
C.5.2	Porovnanie variantov.	83
C.6.	Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	86
C.7.	Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	87
C.8.	Všeobecne záverečné zhrnutie	88
C.9.	Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	89
C.10.	Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	89
C.11	Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	89

Príloha č. 1 Vyhodnotenie splnenia špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia

Príloha č. 2 Vyhodnotenie pripomienok k oznámeniu

Vyhodnotenie pripomienok k rozsahu hodnotenia

Príloha č.3 Adaptačné opatrenia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v podmienkach k. ú. obce Sihelné

A.) ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

A.1.1. Označenie

Obec Sihelné
IČO: 00314862

A.1.2. Sídlo

Obecný úrad Sihelné, Sihelné 27, 029 46 Sihelné

A.1.3. **Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje** oprávneného zástupcu obstarávateľa osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD, od ktorého možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ing. Ľubomír Piták, starosta obce
Tel.: 0911 527 434
e-mail: ousihelne@orava.sk
adresa: Obecný úrad Sihelné, Sihelné 27, 029 46 Sihelné

Spracovateľ a zodpovedný projektant ÚPN-O:

Meno: Ing. Arch. Vladimír Krušínský Autorizovaný architekt SKA 0293AA
tel.č.: +421905804750
e-mail: atelier@krusinsky.sk
adresa: Javorová 1/35, 010 07 Žilina 7

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Meno: Ing.arch. Vladimír Barčiak, osoba poverená obstarávaním návrhu ÚPN – O v zmysle §2a zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení, reg.č. 263
Tel.: 0903 554 837
e-mail: barciak.ing.arch@gmail.com
adresa: Gerlachovská 9, 010 08 Žilina

Možné miesto konzultácie:

Obecný úrad Sihelné
Závodská cesta č.4, 010 01 Žilina (Ing.arch.Barčiak)

A.2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII

A.2.1. Názov

Koncept územného plánu obce Sihelné

A.2.2. Územie

kraj: Žilinský
okres: Námestovo
obec: Sihelné
katastrálne územie: Sihelné

A.2.3. Dotknuté obce

Mesto Námestovo, ul. Cyrila a Metoda 329/6, 029 01 Námestovo
Obec Oravská Polhora, Oravská Polhora 454, 029 47 Oravská Polhora
Obec Rabča Hlavná 426, 029 44 Rabča
Obec Oravské Veselé, Oravské Veselé 374, 029 62 Oravské Veselé

A.2.4. Dotknuté orgány

V zmysle § 3 písm. m) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie dotknutý orgán je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov sa vyžaduje pred prijatím alebo schválením strategického dokumentu.

- ✓ Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľudovíta Štúra č.1, 812 35 Bratislava
- ✓ Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Nám. Slobody 6 810 05 Bratislava
- ✓ Žilinský samosprávny kraj, Odbor dopravy a regionálneho rozvoja, Komenského 48, 011 09 Žilina
- ✓ Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a BP, Vysokoškolákov 8556/33B 010 08 Žilina
- ✓ Okresný úrad Žilina odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B 010 08 Žilina
- ✓ Okresný úrad Žilina, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia Vysokoškolákov 8556/33B 010 08 Žilina
- ✓ Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a PK, Vysokoškolákov 8556/33B 010 08 Žilina
- ✓ Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát Vysokoškolákov 8556/33B 010 08 Žilina

- ✓ Okresný úrad Námestovo, odbor krízového riadenia, ul. Miestneho priemyslu 571, 029 01 Námestovo
- ✓ Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o ŽP (úseky ochrana prírody, odpadové hospodárstvo, ochrana ovzdušia, vodná správa, posudzovanie vplyvov na ŽP), Miestneho priemyslu 571, 029 01 Námestovo
- ✓ Okresný úrad Námestovo, pozemkový a lesný odbor, Nám. A. Bernoláka 381/4, 02901 Námestovo
- ✓ Okresný úrad Námestovo, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ul. Miestneho priemyslu 571, 029 01 Námestovo
- ✓ Regionálna veterinárna a potravinová správa, Pelhřimovská 2055/7, 026 01 Dolný Kubín
- ✓ Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne, Nemocničná 12, 026 01 Dolný Kubín
- ✓ Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
- ✓ Krajský pamiatkový úrad Žilina, pracovisko Ružomberok, Nám. Š. N. Hýroša 1, 034 01 Ružomberok
- ✓ Dopravný úrad SR, úsek letísk a letiskových pozemných zariadení, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava

A.2.5. Schvaľujúci orgán

Obec Sihelné – obecné zastupiteľstvo

A.2.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

Návrh územného plánu obce rieši výlučne územie obce Sihelné a nespôsobuje vplyvy presahujúce štátne hranice.

B) ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Kapitola obsahuje informácie o posudzovanom koncepte ÚPN-O Sihelné, údaje o vstupoch (pôda, voda, suroviny, energetické zdroje, nároky na dopravu a inú infraštruktúru) údaje o výstupoch (ovzdušie, odpadová voda, odpady, hluk a vibrácie, žiarenie a iné fyzikálne polia, dopĺňujúce údaje).

Súčasný stav

Hlavným strategickým cieľom obce Sihelné je vytvorenie podmienok na území obce pre zabezpečovanie udržateľného rozvoja obce, čo znamená, že obec Sihelné má ambície byť sídlom, v ktorom sú permanentne zaistované predpoklady pre sústavnú optimalizáciu životných podmienok trvalo bývajúceho i prechodne bývajúceho obyvateľstva ako i jeho návštevníkov s prihliadnutím na rešpektované prírodné a kultúrohistorické danosti prostredia obce. Takto formulovaný hlavný strategický cieľ obce je v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sihelné.

Obec Sihelné nemá v súčasnosti vypracovaný platný územný plán obce.

Má neplatný územný plán sídelného útvaru (ÚPN-SÚ) Sihelné z r.1994 (schválený v r.1995 a preskúmaný v r.2006). Tento nie je už relevantným územnoplánovacím dokumentom ako nástroj pre dosiahnutie cieľov obce k roku 2032. Nezachoval sa v kompletnom stave a vzhľadom na cca 22 ročný časový odstup od jeho schvaľovania (ÚPN – SÚ Sihelné) napriek čiastkovej aktualizácii je už veľmi obmedzene použiteľný. Neaktuálnu dokumentáciu nie je možné využiť napr. aj z titulu zmien vlastníckych pomerov, zmien v legislatíve, v ekonomike, v postavení problematiky ochrany a tvorby životného prostredia, z titulu nesúladu s novou nadradenou regionálnou územnoplánovacou dokumentáciou atď.

V súčasnosti jediným platným územným plánom vzťahujúcim sa na katastrálne územie obce Sihelné je ÚPN-VÚC Žilinského kraja v znení platných Zmien a doplnkov, ktorý vzhľadom na svoju podrobnosť zameranú na rozvoj Žilinského kraja nemôže byť relevantným územnoplánovacím nástrojom na stanovenie zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce, ale je základným územnoplánovacím dokumentom určujúcim základné princípy pre riešenie ÚPN-O.

Záväzné časti aktualizovaného ÚPN-VÚC Žilinského kraja v zmysle VZN ŽSK č. 26/2011 sú v ÚPN-O Sihelné akceptované.

Navrhovaný strategický dokument

Z hľadiska potrieb územného plánu ako hlavné ciele v rozvoji územia obce je možné uviesť nasledovné:

- ✓ obec mieni zostať vidieckym sídlom strednej obecnej veľkosti (z hľadiska počtu obyvateľov) v zázemí osídlenia mesta Námestovo takmer so všetkým štandardom základnej sociálnej, občianskej a technickej vybavenosti, zodpovedajúcim takémuto druhu sídla v systéme osídlenia zázemia mesta Námestovo, ale s vyššou kvalitou životného prostredia, ako môžu dosiahnuť intenzívnejšie urbanizované územia mesta k r.2032,
- ✓ obec chce byť súčasťou sídelných zoskupení tuzemského i cezhraničného charakteru (Združenie /Mikroregión/, Euroregión Beskydy, ZMOS Horná Orava), do ktorých vloží okrem iného svoj primeraný potenciál pre cestovný ruch, turistiku, rekreáciu a komunálne hospodárstvo,

- ✓ na území obce mieni viac „udomáčiť“ kultúrohistorickú dimenziu obce, ktorej „konzumentom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevník, turista či prechodne bývajúci klient chalúp, penziónov,
- ✓ obec chce mať v území viac pracovných príležitostí na podklade diverzifikovanej ekonomiky, založenej hlavne na miestnych prírodných, materiálnych, historických a ľudských zdrojoch,
- ✓ ochrana a tvorba prírodného prostredia ako súčasť kvalitného životného prostredia je predpokladom pre primeraný rozvoj cestovného ruchu, turizmu a rekreácie,
- ✓ rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu musí byť koordinovaný s okolím (región, susediace obce).

Primárnou funkciou územia obce i naďalej zostane funkcia bývania, ku ktorej sa pridruží v území funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia a funkcia rekreácie, CR, turizmu, ako odraz využívania dochovaného či doplneného stavebného fondu či prírodných daností. Pozdvihnutie rekreačnej funkcie do sekundárnej polohy v konečnom dôsledku by malo byť zdrojom výraznejšej zamestnanosti a ekonomického profitu obce, podnikateľov, občanov. Rozvoj diverzifikovaného výrobného (sekundárneho) potenciálu neprekročí rámec terciárneho postavenia tejto funkcie v podmienkach obce.

Strategický dokument, ktorým je ÚPN-O Sihelné, podlieha podľa § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa tohto zákona.

Posudzovanie vplyvov ÚPN-O Sihelné na životné prostredie sa vykonáva podľa rozsahu hodnotenia určeného OÚ Námestovo podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa vykonáva v etape vypracovania konceptu ÚPN-O Sihelné. Koncept ÚPN-O Sihelné, predložený na posúdenie, bol vypracovaný podľa schváleného zadania so zohľadnením pripomienok predložených k oznámeniu.

V koncepte ÚPN-O Sihelné, ktorý je predmetom posudzovania sa variantne rieši:

- ✓ využitie rozvojových plôch pre funkciu bývania, formou IBV
- ✓ problematika procesov kompostovania biologicky rozložiteľných odpadov na území obce Sihelné

Návrhové obdobie ÚPN-O Sihelné je obdobie do roku 2032.

Vymedzenie riešeného územia

Obec Sihelné tvorí len jedno katastrálne územie, ktoré susedí s obcami Oravská Polhora, Rabča, Oravské Veselé a s mestom Námestovo (k. ú. Námestovské Pilsko). Riešené územie je vymedzené v rozsahu celého katastrálneho územia obce, ktoré má výmeru 1440,9116 ha.

Predpokladané nové verejnoprospešné stavby:

1. Stavby na monitorovanie stavu životného prostredia (prevzaté z aktualizovaného ÚPN-VÚC Žilinského kraja)
2. Komplexná prestavba verejných priestranstiev:
 - pešie zóny a oddychové zóny (centrum obce, námestie, exteriér objektu obecného úradu)

- autobusové čakárne (zastávky) a ich okolie vrátane samostatných zastávkových pruhov
 - turistické a miestne odpočívadlá
 - okolia viacbytových domov
3. Rekonštrukcia cesty III. triedy (vrátane mostov), nové cesty III. triedy do Oravského Veselého a do Oravskej Polhory
 4. Nové miestne komunikácie a chodníky a rekonštrukcia jestvujúcich miestnych komunikácií a chodníkov
 5. Odstránenie bodových a líniových závad na komunikáciách
 6. Stavby statickej dopravy a rekonštrukcia existujúcich stavieb statickej dopravy
 7. Rekonštrukcia verejného osvetlenia a MR a stavby nového verejného osvetlenia, MR a súvisiacich stavieb vrátane technológií monitorovacieho bezpečnostného systému
 8. Sociálne byty resp. prístrešia + obecné nájomné byty
 9. Materská škola a rozšírenie, dostavba a modernizácia areálu a objektov aj areálu ZŠ
 10. Rozšírenie cintorína
 11. Dostavba obecného vodovodu a súvisiace stavby a rekonštrukcia jestvujúceho vodovodného systému
 12. Dostavba celoobecnej splaškovej kanalizácie a súvisiace stavby
 13. Dostavba športového areálu a športovorekreačné zariadenie
 14. Lokálne športoviská
 15. Detské ihriská
 16. Cykloturistické trasy, turistické trate, plochy a súvisiace zariadenia
 17. Rekonštrukcia mostov, lávok a priepustov, brehov vodných tokov, vodných tokov
 18. Protipovodňové úpravy
 19. Dažďová kanalizácia
 20. Telekomunikačné zariadenia a siete
 21. Stavby nových trás VN a NN vedení a trafostaníc a rekonštrukcia jestvujúcich elektrických zariadení
 22. Kompostovisko alebo obecná kompostáreň (výber alternatívy po prerokovaní konceptu)
 23. Oddychové zóny obce (park a lesoparky)
 24. Obecný dvor technických služieb
 25. Zberové miesta kalendárového zberu odpadu
 26. Verejná izolačná zeleň

B.I ÚDAJE O VSTUPOCH

B.1.1 Pôda

Výmera k.ú. obce Sihelné je cca 1440 ha, z toho je 1149 ha poľnohospodárskej pôdy a 203 ha lesných pozemkov. Podrobnejšie sú druhy pozemkov uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Druhy pozemkov v k.ú. Sihelné

Druh pozemku	ha
Orná pôda	238,1854
Záhrady	7,8110
Ovocné sady	0
TTP	902,7344
Lesné pozemky	202,5653
Vodná plocha	5,0935
Zastavané plochy a nádvoria	72,6612
Ostatné plochy	11,8607
Celková výmera k.ú	1440,9115

V riešenom území sa z pôdných jednotiek nachádzajú:

- ✓ hnedozeme erodované na polygénnych hlinách a regozeme na neogénnych sedimentoch, pričom v komplexe prevládajú hnedozeme erodované ťažké,
- ✓ kambizeme typické na minerálne bohatých zvetraninách flyša, stredne ťažké
- ✓ kambizeme typické kyslé na flyši, ťažké, stredne ťažké až ľahké,
- ✓ kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké,
- ✓ kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 – 0,8 m na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké, resp. veľmi ťažké,
- ✓ kambizeme plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké, resp. veľmi ťažké,
- ✓ kambizeme na flyši, na výrazných svahoch (12o – 25o, stredne ťažké až ťažké),
- ✓ pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké,
- ✓ gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké.

Z hľadiska vlhkostných pomerov ide o pôdy vlhké. Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach je stredný 1,8 – 2,3 % (nižšie polohy) a nízky (vyššie polohy), tzn. pod 1,8 %. Pôdna reakcia v dotknutých pôdach je výrazne meniac sa, pričom býva od slabo alkalické (7,3 pH), cez neutrálnu (6,5 pH) až po slabo (6,0 pH), stredne (5,5 pH), veľmi silno (5,0 pH) a extrémne kyslé (menej ako 4,5 pH). Nasýtenosť sorpčného komplexu je nízka od 30 do 50 %. Z hľadiska kvality pôd sa v dotknutom území nachádza pôda menej kvalitná (7. až 9. skupina kvality podľa BPEJ). Z hľadiska zrnitosti pôd ide o pôdy prevažne hlinité a piesčito-hlinité. Ich retenčná schopnosť je stredná až veľká a priepustnosť je stredná. Hĺbka pôd je prevažne stredná, prevládajú slabo skeletnaté pôdy.

Chránené pôdy

Ochraň pôdných zdrojov podliehajú pôdy zaradené podľa kódu BPEJ do skupiny kvality 1 – 4. Takéto pôdy sa v území nevyskytujú. V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je

platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Sihelné považujú pôdy s kódom BPEJ: 1006045, 1063212, 1063215, 1063242, 1063312, 1063342, 1063412, 1063442, 1064413, 1069212, 1069215, 1069242, 1069415, 1069512.

Väčšina poľnohospodárskej pôdy sa využíva extenzívne. Najväčší podiel na poľnohospodárskej pôde majú trvalé trávne porasty. Záhrady sa nachádzajú v rámci zastavaného územia obce pri rodinných domoch. Orná pôda sa vyskytuje vo forme pásových polí na celom území katastra. Veľká časť ornej pôdy bola meliorovaná.

Pôdny fond na riešenom území môžeme charakterizovať ako dobrý bez výrazných znakov pôdnej erózie a kontaminácie, nakoľko zdroje spôsobujúce kontamináciu pôdy sa v blízkosti katastrálneho územia nenachádzajú. Prevažná časť poľnohospodárskej pôdy leží na miernych až stredných svahoch, expozícia svahov je prevažne východná a západná.

Súčasný stav

Súčasnú zastavanú územie predstavujú pozemky IBV, HBV, OV, bývalého hospodárskeho dvora, výroby, skladov, rekreácie a areál futbalového ihriska v obci Sihelné.

Hranicu skutočného zastavaného územia obce tvoria obalové krivky okrajov stavebných pozemkov v obci a solitérne zastavané územia.

Katastrálne územie obce Sihelné má výmeru 1440,9116 ha. Súčasnú zastavanú územie (k 1. 1. 1990), ako jeho súčasť, má výmeru 96,3049 ha. Súčasnú skutočnú zastavanú územie má výmeru 114,6127 ha.

Varianty riešenia územného plánu

Koncept ÚPN-O Sihelné je navrhnutý v dvoch variantoch. Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na zastavanú územie obce a spolu s intravilánom vytvárajú kompaktný celok. Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek spolu v 13 lokalitách (variant 1 v troch lokalitách, variant 2 v siedmych lokalitách, tri lokality pre rozšírenie cintorína, rozšírenie ihriska a výstavbu HBV sú zhodné v oboch variantoch).

Zastavané územie (ha)	Zastavané územie k 1.1.1990	Skutočne zastavané územie	Návrh ÚPN-O	Územie spolu
Zastavané územie spolu	96,3049	114,6127	69,2936	183,9063
Ostatné územie				1257,0053
Riešené územie				1440,9116

Súčasnú skutočnú zastavanú územie je v návrhu rozšírené o nové plochy (pozemky RD, bytových domov a rozšírenie cintorína) v okrajových polohách vhodných pre rozvoj výstavby.

Plochy záberov v riešenom území sú na BPEJ 1063212, 1063312, 1063412, 1063442, 1063542, 1069212, 1069512, 1078462, 1082682, 1082683, 1082782, 1082882, 1082883. Zábery poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ zasahujú aj BPEJ, ktoré sú uvedené v zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z.

Na plochách navrhnutých na odňatie z poľnohospodárskej pôdy nie sú vybudované žiadne hydromelioračné stavby.

Návrh variant 1

Nové zastavanú územie predstavujú nové plochy (pozemky RD, bytových domov a rozšírenie cintorína) v okrajových polohách vhodných pre rozvoj výstavby v priamej nadväznosti na

súčasnú zastavanú územie obce.

Plochy pre IBV sú navrhované pozdĺž jej severovýchodného okraja v lokalitách Pod Hrádkom, Bučinka a Roveň. Nové plochy pre HBV sú navrhnuté v nadväznosti na existujúce plochy HBV pri obecnej úrade. Súčasťou je návrh rozšírenia cintorína a športovísk (futbalové ihrisko). Celková plocha záberu pôdy je 27,93 ha, z toho 27,66 ha poľnohospodárskej pôdy. V zastavanom území sa nachádza 5,11 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia sa nachádza 22,55 ha.

Navrhované nové plochy pre IBV:

1. lokalita A/1 – V1 (IBV)- nachádza sa na severovýchodnom okraji zastavaného územia (Pod Hrádkom) plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 12,14 ha z toho 11,49 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. a 9. skupiny. V zastavanom území je 2,40 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 9,09 ha poľnohospodárskej pôdy, v zastavanom území je 0,13 ha lesnej pôdy.

2. lokalita A/2 – V1 (IBV) - nachádza sa na severovýchodnom okraji zastavaného územia (Bučinka). Plocha je určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 3,43 ha z toho 3,42 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny. V zastavanom území je 0,62 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 2,80 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,01 ha lesnej pôdy.

3. lokalita A/3 – V1 (IBV)- nachádza sa na severovýchodnom okraji zastavaného územia (Roveň). Plocha je určená pre výstavbu IBV výmere 10,60 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. a 9. skupiny, v zastavanom území je 1,74 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 8,86 ha poľnohospodárskej pôdy.

Návrh variant 2

rieši rozvoj obce Sihelné (plochy pre IBV) pozdĺž jej juhozápadného okraja v lokalitách Skalka, Lengy a Od Hájky. Nové plochy pre HBV sú navrhnuté v nadväznosti na existujúce plochy HBV pri obecnej úrade, tak, ako pri variante 1. Súčasťou je návrh rozšírenia cintorína a športovísk (futbalové ihrisko). Celková plocha záberu pôdy je 33,21 ha, z toho je 32,37 ha poľnohospodárskej pôdy. V zastavanom území sa nachádza 3,20 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia sa nachádza 29,17 ha.

Navrhované nové lokality pre IBV:

4. lokalita A/4 – V2 (IBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Od Hájky), plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 4,44 ha, z toho 4,37 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, v zastavanom území je 0,60 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 3,77 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,07 ha nepoľnohospodárskej pôdy.

5. lokalita A/5 – V2 (IBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Od Hájky) - plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 3,47 ha z toho 3,30 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, mimo zastavaného územia je 3,30 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,17 ha nepoľnohospodárskej pôdy.

6. lokalita A/6 – V2 (IBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Lengy), plocha je určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 3,70 ha, z toho 3,36 ha poľnohospodárskej pôdy je zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, mimo zastavaného územia je 3,36 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,34 ha lesnej pôdy.

7. lokalita A/7 – V2 (IBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Skalka), plocha je určená pre výstavbu IBV o výmere 3,06 ha poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny.

8. lokalita A/8 – V2 (IBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Skalka), plocha je určená pre výstavbu IBV o výmere 5,75 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. A 9. skupiny, v zastavanom území je 1,89 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 3,86 ha poľnohospodárskej pôdy.

9. lokalita A/9 – V2 (IBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Skalka), plocha je určená pre výstavbu IBV o výmere 7,56 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. a 9. skupiny, v zastavanom území je 0,36 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 7,20 ha poľnohospodárskej pôdy.

10. lokalita A/10 – V2 (IBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Skalka), plocha je určená pre výstavbu IBV o výmere 3,19 ha poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia, zaradená podľa kódu BPEJ do 9. skupiny.

Návrh spoločných lokalít pre obidva varianty (HBV, rozšírenie ihriska, rozšírenie cintorína)

11. lokalita B/11 (HBV) - nachádza sa na juhozápadnom okraji zastavaného územia (Lengy), plocha je určená pre výstavbu HBV o celkovej výmere 0,83 ha z toho 0,57 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny. Mimo zastavaného územia je 0,57 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,16 ha lesnej pôdy.

12. lokalita C/12 (rozšírenie a dobudovanie športového areálu – futbalové ihrisko) - nachádza sa v zastavanom území. Plocha je určená pre rozšírenie športovísk (futbalové ihrisko) o výmere 0,35 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny

13. lokalita H/13 (rozšírenie cintorína) - nachádza sa na severovýchodnom okraji zastavaného územia (Bučinka) - plocha určená pre rozšírenie cintorína o výmere 0,58 ha poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny.

B.1.2 Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Zásobovanie pitnou vodou

Súčasný stav

Obec Sihelné patrí medzi obce, kde je zásobovanie pitnou vodou na štandardnej úrovni. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je v obci Sihelné na úrovni 80 %. Pitná voda pre obec je zabezpečená z prameňov Pilsko s výdatnosťou cca 8,2 l.s⁻¹ a Hrádok s výdatnosťou cca. 2,5 l.s⁻¹. V obci sú vybudované vodojemy s objemom 400 m³. Jestvujúca vodovodná sieť v obci je vetvená do uličnej siete, s čiastočným zokruhovaním niektorých úsekov.

V obci je vybudovaný lokálny vodovodný systém s príslušným obecným vodovodom napojeným na vlastné zdroje vody a zároveň vodovod v správe OVS, a. s., Dolný Kubín. Tieto vodovody sú navzájom prepojené. Vodovod zásobuje budovy na bývanie (rodinné domy, bytové domy), objekty občianskej vybavenosti a výrobné objekty.

Lokálne časti obce Sihelné (Šoltýska roľa, Od mlyna a Odumiarky – Biela farma) sú zásobované pitnou vodou z vlastných zdrojov (studní).

V obci je vytvorený jednotný systém. Vodovodný systém je spravovaný obcou a Oravskou vodárenskou spoločnosťou, a. s., Dolný Kubín, čiže je to vodovod napojený na vlastné vodné zdroje a vlastné vodojemy. Vodovod zásobuje rodinné domy, bytové domy, občiansku vybavenosť, výrobné a poľnohospodárske objekty.

Aktuálna bilancia – rok 2016

Ozn.	Popis	MJ	Počet MJ	Špec. potreba (l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹)	Q _d (m ³ .d ⁻¹)	k _d	Q _{d,max} (m ³ .d ⁻¹)	Q _{d,max} (l.s ⁻¹)	k _h	Q _{h,max} (l.s ⁻¹)	Počet dní d.r ⁻¹)	Q _r (m ³ .r ⁻¹)
1	Domy - obyvateľstvo	obyv.	2122	100	212,20	2,0	424,40	4,91	1,8	8,84	365	77453,00
2	Občianska a technická vybavenosť	obyv.	2122	15	31,83	2,0	63,66	0,74	1,8	1,33	365	11617,95
Potreba pitnej vody celkom					244,03		488,06	5,65		10,17		89070,95

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Spoločný návrh uvažuje maximálnu potrebu pitnej vody, ktorá by bola potrebná v prípade schválenia všetkých navrhovaných plôch na IBV v 1 a 2. variante súčasne.

Pre lokálne časti obce Sihelné (Šoltýska roľa a Od mlyna) je navrhované napojenie na jestvujúci vodovod DN 100 v obci na severnom konci zastavaného územia obce.

Pre časti Odumiarky – Biela farma je navrhované napojenie na navrhované predĺženia vodovodu na severozápadnom konci obce Oravská Polhora, nakoľko možnosť jeho napojenia na jestvujúci vodovod obce Sihelné je z ekonomického hľadiska nereálna.

Nová výstavba bude realizovaná v nových lokalitách - uliciach ako aj v súčasne existujúcich rozostavaných uliciach na voľných parcelách. Jednotlivé nehnuteľnosti v navrhovaných lokalitách IBV a HBV budú napojené na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojk, ktoré budú ukončené na hranici nehnuteľnosti, resp. v jej vnútri.

Navrhovaná zástavba a rozšírenie vodovodu

Ozn.	Popis	MJ	Počet MJ	Špec. potreba (l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹)	Q _d (m ³ .d ⁻¹)	k _d	Q _{d,max} (m ³ .d ⁻¹)	Q _{d,max} (l.s ⁻¹)	k _h	Q _{h,max} (l.s ⁻¹)	Počet dní d.r ⁻¹)	Q _r (m ³ .r ⁻¹)
1	Domy - obyvateľstvo	obyv.	350	120	42,00	2,0	84,0	0,49	1,8	0,88	365	15330
2	Obč. a tech. vybavenosť	obyv.	350	25	8,75	2,0	17,5	0,20	1,8	0,36	365	3194
Potreba pitnej vody celkom					50,75		101,5	0,69		1,24		18525

Celková bilancia pitnej vody v návrhovom období pre obec (2032)

Ozn.	Popis	MJ	Počet MJ	Špec. potreba (l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹)	Q _d (m ³ .d ⁻¹)	k _d	Q _{d,max} (m ³ .d ⁻¹)	Q _{d,max} (l.s ⁻¹)	k _h	Q _{h,max} (l.s ⁻¹)	Počet dní d.r ⁻¹)	Q _r (m ³ .r ⁻¹)
1	Domy - obyvateľstvo	obyv.	2472	120	296,64	2,0	593,28	6,87	1,8	12,00	365	108273,60
2	Občianska a technická vybavenosť	obyv.	2472	25	61,80	2,0	123,61	1,43	1,8	2,57	365	22557,00
Potreba pitnej vody celkom					358,44		716,89	8,30		14,57		130830,60

Využitelný objem jestvujúcich zásobných vodojemov je postačujúci aj pre návrhové obdobie.

Splašková kanalizácia

Súčasný stav

Väčšina obce je odkanalizovaná kanalizáciou, ktorá je zaústená do hlavného kanalizačného zberača. Splašková kanalizácia je PP DN 300 zaústená do SČOV Námestovo. Splašková kanalizácia nie je vybudovaná v lokalite Za dedinou. V obci nie je ešte dobudovaná delená sieť odpadových vôd (len postupne sa realizujú kanalizačné prípojky). Splaškové vody sú preto ešte odvádzané aj do žump, resp. do septikov a malých domových ČOV vlastnou domovou kanalizáciou.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

V obci Sihelné sa navrhuje dobudovanie obecnej kanalizácie s napojením na jestvujúcej kanalizáciu, odkiaľ sú vody zaústené do hlavného kanalizačného zberača. Stoková sieť bude sledovať uličnú sieť s rešpektovaním reliéfu terénu. Zariadenie bude budované na kapacitou obce - minimálne v rozsahu posudzovaného ÚPN.

Areál Bielej Farmy bude odkanalizovaný do navrhovaného predĺženia kanalizácie na severozápadnom konci obce Oravská Polhora, nakoľko možnosť jeho odkanalizovania do jestvujúcej kanalizácie obce Sihelné je z ekonomického hľadiska nereálna.

Dažďová kanalizácia

Súčasný stav

Dažďové vody zo striech objektov a spevnených plôch sú odvádzané na terén a do podlažia. Súvislejšie zariadenia na odvádzanie dažďovej vody sú spravidla súčasťou telesa príslušnej komunikácie. Sú odvádzané do potokov cez cestné rigoly a menšie odvodňovacie zariadenia.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Dažďové vody zo striech objektov a spevnených plôch nehnuteľností (ak to dovoľí geológia) môžu byť odvádzané do podlažia alebo na terén. V prípade, že geológia neumožní túto alternatívu, dažďové vody sa zaústia do uličnej dažďovej kanalizácie resp. cestného rigolu, ktoré vyústia do príslušného recipientu pomocou vyústneho objektu. Obdobným problémom je odvádzanie dažďových vôd z komunikácií do povrchových vôd. Treba vždy rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu. Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 296/2005 Z. z..

B.1.3 Suroviny - druh, spôsob získavania

Súčasný stav

Na území obce nie sú v prevádzke dobývacie priestory, nenachádzajú sa tu ložiská vyhradených nerastov ani chránené ložiskové územia.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Územný plán nenavrhuje žiadne využívanie nerastných surovín.

Realizácia ÚPN-O Sihelné nebude mať osobitné nároky na suroviny. Pri realizácii nových

objektov a zariadení navrhovaných v ÚPN-O Sihelné bude potrebné zabezpečiť menší objem rôznych stavebných hmôt a stavebných výrobkov (napr. štrk, piesok, kamenivo, cement, keramické výrobky, betónové dlažby, betónové keramické výrobky, železo, strešné krytiny, izolácie, drevo, plastové výrobky, sklo, elektrické vedenia a káble a iné).

Zdrojmi potrebných surovín a materiálov budú pravdepodobne zdroje, ktoré sa nachádzajú v prijateľnom dosahu riešeného územia, v etape vypracovania strategického dokumentu nie je možné ich jednoznačne stanoviť.

B.1.4 Energetické zdroje – druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou

Súčasný stav

Územie obce je zásobované elektrickou energiou z VN 22 kV vonkajšieho vedenia č.1303 (v správe SSE-D, a. s., Žilina), prichádzajúceho do katastrálneho územia obce smerom od obce Rabča, okrem T9, kde prichádza od obce Oravská Polhora. Uvedená linka prechádza územím mimo zastavaného územia obce a čiastočne zastavaným územím obce. Podľa údajov SSE, a.s., Dolný Kubín nie je v súčasnosti plánované vybudovanie ďalších transformačných staníc, ani územný plán s novými trafostanicami neuvažuje.

Sekundárny rozvod je vybudovaný čiastočne ako vonkajšie vedenie na betónových stožiaroch a čiastočne káblami v zemi.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Súčasný stav v kapacite transformačných staníc pokrýva predpokladaný nárast spotreby elektrickej energie v celom riešenom území. S prihliadnutím na navrhovaný nárast bytovej výstavby (IBV a bytový dom) a tiež priemyselnej a rekreačnej zóny možno zabezpečiť spotrebu elektrickej energie rekonštruovaním jestvujúcich transformačných staníc v príslušných lokalitách spôsobom výmeny transformátorov.

Prepočet elektrického príkonu podľa druhu odberu (kW)

Druh odberu	rok 2016	návrh rok 2032
Celkový počet bytov	596	706
Prepočítaný odber	1638	1940
Občianska vybavenosť - obec	145	180
Výrobné prevádzky- priemyselná výroba	135	210
Výrobné prevádzky- poľnohospodárska výroba	90	100
Výroba spolu	225	310
Pri koeficiente náročnosti 0,7	160	220

Súhrnné údaje (kW)

Druh odberu	rok 2016	návrh rok 2032
Obyvateľstvo	1638	1940
Občianska vybavenosť - obec	145	180
Výrobné prevádzky	160	220
Spolu	1943	2340

Údaje o transformačných staniciach

Označenie	číslo	výkon (kVA)	názov	vlastník	poznámka
T1	1303-103	250	Nižný koniec	iný	priehradová
T2	1303-104	400	Kostol	iný	štvorstĺpová
T3	1303-102	250	IBV	iný	kiosková
T4	1303-101	400	ZŠ	SSE	dvojtĺpová
T5	1303-105	250	PD	iný	dvojtĺpová
T6	1303-106	250	Križovatka	iný	jednostĺpová
T7	1303-401	400	Kopec	iný	dvojtĺpová
T8	1303-402	160	Za kopcom	SSE	kiosková
T9	1303-108	400	Biela farma	SSE	dvojtĺpová
Spolu		2760			

Požiadavky územia na transformačný výkon (kVA)

Druh spotreby	rok 2016	návrh rok 2032
Bytovo - komunálna spotreba	1783	2120
Výrobné prevádzky celkom	160	220
Obec spolu	1943	2340

NN rozvod v navrhovanej IBV je navrhnuté budovať na nových podperných bodoch - betónových stožiaroch so samonosným káblom, prípadne káblami v zemi s použitím rozpojovacích skríň PRIS. V centrálnej časti obce sa navrhuje zrekonštruovať vonkajšiu sekundárnu sieť na káblovú sieť s uložením v zemi (postupne).

Zásobovanie teplom**Súčasný stav**

Štruktúra bytového fondu z hľadiska dodávky tepla pre vykurovanie a prípravu TÚV predstavuje decentralizovaný spôsob zásobovania teplom so spaľovaním tuhých palív (uhlie, drevo) v lokálnych spotrebičoch a kotloch na ústredné vykurovanie.

Objekty občianskej vybavenosti sú zásobované teplom z vlastných zdrojov tepla (kotelní) najmä ústredným vykurovaním.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

V návrhovom období sa neuvažuje s iným spôsobom zásobovania teplom. Územný plán odporúča vo zvýšenej miere využívať ako zdroje tepla obnoviteľné zdroje (tepelné čerpadlá, slnečné kolektory, fotovoltaiku). Získavanie tepelnej energie z OZE bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období.

Zásobovanie plynom**Súčasný stav**

Obec Sihelné nie je plynofikovaná.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

S plynifikáciou obce sa v návrhovom období neuvažuje ani v jednom variante.

B.1.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru**Cestná doprava****Súčasný stav**

Základom dopravného systému v riešenom území sú:

- ✓ cesta III. triedy - prenášajúca zbernú funkciu funkčnej triedy B3 v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 (zastavané územie) a C 7,5/70 (územie mimo zastavaného územia).
- ✓ obslužné komunikácie - funkčnej triedy C2 a C3 kategórie MO 7,5/40, resp. MO 6,5/30
- ✓ skľudnené komunikácie - funkčnej triedy D1 kategórie MO 6,5/30, resp. MO 4,5/30

Osou jestvujúceho komunikačného systému je cesta III/2278 a má prevažne severojužný smer. Na juhovýchodnom konci obce pokračuje do obce Rabča, kde sa napája na cestu I/78. Na severnom konci obce končí a pokračuje ako miestna komunikácia, ktorá sa napája na cestu I/78 Oravská Polhora – Hraničný priechod PL (Korbielów). Mimo zastavaného územia je cesta trasovaná v kategórii šírkového usporiadania C 7,5/70 a má juhovýchodno - severozápadný smer a v zastavanom území vo funkčnej triede B3, v kategórii šírkového usporiadania MZ 7,0/50. Cestu III/2278 v obci dopĺňajú obslužné komunikácie C3 - MO 5,5/50, C3 - MO 5,5/40 a C3 - MO 4,0/30, ktoré sa na ňu napájajú. Skľudnené komunikácie resp. zjazdové chodníky zaisťujú obsluhu obytných území i s nepriaznivými smerovými a výškovými pomermi, pričom tento druh komunikácií zabezpečuje symbiotický pohyb motorových vozidiel i chodcov.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Je navrhované predĺženie cesty III/2278 v kategórii C7,5/70 na severnom konci obce.

Taktiež je navrhované priame prepojenie obce Sihelné s obcou Oravské Veselé (juhozápadným smerom medzi lokalitami Lengy a Od Hájk) cestou III. triedy funkčnej triedy B3 v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 (zastavané územie) a C 7,5/70 (územie mimo zastavaného územia).

Navrhované je ďalej prepojenie obce Sihelné s obcou Oravská Polhora (severovýchodným smerom – medzi lokalitami Bučinka a Roveň) v trase jestvujúcej účelovej komunikácie cestou III. triedy funkčnej triedy B3 v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 (zastavané územie) a C 7,5/70 (územie mimo zastavaného územia). Toto napojenie je uvažované južne od futbalového ihriska, v mieste, kde sa uvedené účelové komunikácie napájajú na cestu III/2278.

V grafickej časti Konceptu ÚPN obce Sihelné nie sú riešené dopravné napojenia nových plôch výstavby na jestvujúce cesty, ani návrh nových skľudnených ciest v rámci navrhovaných lokalít.

Pešie systémy a cyklistické trasy**Súčasný stav**

V obci sa nachádzajú nespevnené chodníky, ktoré prepájajú dvory obyvateľov, prípadne umožňujú prístup k miestnym potokom.

Jestvujúce trasy cyklistickej dopravy sú vedené po ceste III/2278 a navrhovanej ceste III. triedy do obce Oravské Veselé.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Pohyb peších v obci Sihelné hlavne v súbehu s cestou III/2278 (MZ 8,5(8,0)/50) ako SZ-JV kostrou je nutné riešiť samostatným chodníkom pre peších šírky 2,00 m (v dotyku s komunikáciou), čím sa vytvorí bezpečné prepojenie centrálnej časti obce, kde sa nachádza obecný úrad, obchod, škola. Chodníky pre peších nie sú navrhnuté len na upokojených komunikáciách funkčnej triedy D1 (obytné ulice), kde je umožnená zmiešaná premávka (chodci + vozidlá).

Bola navrhnutá nová cyklistická trasa popri navrhovanej ceste III. triedy do Oravskej Polhory.

Statická doprava**Súčasný stav**

Vzhľadom na charakter zástavby a funkčné využitie v rámci obce je statická doprava prevažne realizovaná na vlastných pozemkoch a garážach obyvateľov. V jednotlivých prípadoch a podľa miestnych pomerov je možné parkovanie na obslužných komunikáciách, hlavne v koncových priestoroch komunikácií, kde dochádza k otáčaniu vozidiel.

Parkovacie plochy v rámci zariadení občianskej vybavenosti v centrálnej zóne nedosahujú potrebné kapacity.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Na parkovanie je nutné rezervovať plochy pre ich rozšírenie aj vzhľadom na budúce turistické a rekreačné aktivity v obci:

Penzión Beskydy	10 stojísk
Predaj stavebného materiálu	3 stojiská
Kultúrny dom	5 stojísk
Obecný úrad	2 stojiská
Základná škola	2 stojiská
Materská škola	2 stojiská
Požiarna zbrojnica	1 stojisko
Predajňa Jednota	4 stojiská
Dom smútku	7 stojísk
Kostol a farský úrad	6 stojísk
Pošta	2 stojiská
Športový areál (futbalové ihrisko)	22 stojísk
Lyžiarske vleky	20 stojísk
Bytové domy	30 stojísk
spolu	116 stojísk

V zástavbe IBV je musia byť parkovacie plochy vybudované na pozemkoch rodinných domov v počte minimálne 2 stojiská, z toho minimálne jedno na teréne.

Hromadná autobusová doprava

Súčasný stav

Autobusové dopravné spojenie je naviazané na mesto Námestovo, odkiaľ sú zabezpečované pravidelné autobusové linky. V katastrálnom území obce na ceste III/2278 je situovaných 8 autobusových zastáviek:

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Miestna sieť autobusových zastávok je dostatočne hustá, zabezpečuje dostupnosť obyvateľov v izochrónach do 800 m a teda nie je potrebné túto sieť autobusových zastávok dopĺňať novými. Autobusové zastávky (prístrešky) je však potrebné architektonicky dotvoriť, vytvoriť samostatný zastávkový pruh vrátane pešieho napojenia.

Funkčné členenie územia z hľadiska dopravy

Funkčná plocha	Výmera m ²	m ² /obyvateľ rok 2032 (2472 obyvateľov)	skladby plochy %
Cestné komunikácie	155014	62,71	96,345
Parkoviská	2320	0,94	1,442
Pešie komunikácie a priestranstvá	3560	1,44	2,213
Ostat. dopr. zariadenia	-	-	-
Spolu	16084	65,09	100 %

Železničná doprava

Súčasný stav

Väzba obce na železničnú dopravu je nepriama. Najbližšia možnosť využitia železničnej dopravy je v meste Tvrdošín.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Zmena v systéme železničnej dopravy sa nenavrhuje.

Vodná doprava

Súčasný stav

Vodná doprava v obci nie je relevantná.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

S vodnou dopravou sa neuvažuje.

Letecká doprava

Súčasný stav

Najbližšie letisko je verejné medzinárodné Letisko Žilina Dolný Hričov, (vzdialenosť cca 120 km) ktoré sa využívané pre leteckú dopravu slovenských a zahraničných leteckých spoločností, lety firemných a súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie, sanitné lety, špeciálne letecké práce a činnosť letectva Armády SR. Je dostupné napojením z cesty I/18 v Žiline. V rámci SR sú dostupné medzinárodné letiská v Piešťanoch (210 km) a Bratislave (288 km). V rámci susedných štátov sú dostupné medzinárodné letiská Ostrava CZ (137 km) a Kraków-Balice PL (105 km) .

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Zmena v systéme leteckej dopravy sa nenavrhuje.

Telekomunikácie a rádiokomunikácie

Súčasný stav

V obci je vybudovaná digitálna ústredňa. Miestna telefónna sieť je vybudovaná podzemným telefónnym vedením, účastnícke prípojky z rozvádzačov UR. Telefónna sieť pokrýva celú obec.

V území sa nachádzajú vysielacie mobilných operátorov Slovak Telekom a ORANGE. Zároveň sú v obci dva vysielacie poskytovateľov internetových služieb.

V katastrálnych územiach susedných obcí sa nachádzajú vykrývače TV RTVS.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Telefónna sieť bude rozšírená do oblasti novej IBV. Predpokladá sa mierny nárast nových telefónnych staníc z dôvodu záujmu o pripojenie na internet. V navrhovanej IBV sa navrhuje budovať telekomunikačnú sieť káblami v zemi, prípojky k RD tiež káblami v zemi. V centrálnej časti obce je navrhované postupne prebudovať vonkajšiu sieť zakáblovaním do zeme.

V oblasti mobilných sietí okrem jestvujúcich vysieláčov mobilných operátorov Slovak Telekom a ORANGE je možné v spolupráci s orgánmi a organizáciami ochrany prírody určiť podmienky pre rozšírenie vysieláčov aj ďalších operátorov mobilných sietí. V katastrálnom území obce (lokalita Bučinka – nad cintorínom) sa uvažuje s vybudovaním vysielача mobilnej siete Orange.

Káblová televízia (KTV) - pre zabezpečenie kvalitného televízneho signálu je navrhované vybudovanie KTV na celom území obce s digitálnou ústredňou v budove Obecného úradu, so zriadeným štúdiom. Rozvod možno zhotoviť káblami zavesením na podporné body siete obecného rozhlasu, prípadne káblami uloženými v zemi.

B.II ÚDAJE O VÝSTUPOCH

B.2.1 Ovzdušie

Súčasný stav

Z hľadiska čistoty ovzdušia patrí okres Námestovo medzi najmenej postihnuté okresy v rámci Žilinského kraja. Ovzdušie v dotknutom území je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú TZL, PM₁₀, PM_{2,5} a plynými exhalátmi. Celá oblasť okresu Námestovo patrí k oblastiam Slovenska, kde hlavné zdroje znečistenia ovzdušia pochádzajú mimo tohto územia. Ide najmä o diaľkový prenos z oblasti Sliezska (Poľská a Česká republika). Zdroje znečistenia ovzdušia v rámci okresu sa nachádzajú hlavne v meste Námestovo. Znečistenie ovzdušia sa prenáša do zvýšenej acidity atmosférických zrážok, čo následne negatívne ovplyvňuje pôdu a rastlinstvo (osobitne zdravotný stav lesov).

Územie katastra Sihelné nie je postihnuté emisiami z významných zdrojov znečistenia. Lokálne pre čistotu ovzdušia sú významné malé zdroje znečistenia ovzdušia, čo predstavuje vykurovanie rodinných domov spaľujúcich fosílnu palivá (uhlie, drevo). Plyn nie je v obci zavedený.

Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia obce Sihelné je aj sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu.

Ďalším možným zdrojom znečisťovania ovzdušia je výstavba, resp. prestavba stavebných objektov a s tým súvisiace búracie, výkopové a stavebné práce.

Doprava prináša so sebou aj negatívne účinky ako hluk, prašnosť, exhaláty, vibrácie a bezpečnosť. Najväčšími producentmi emisií je miestna doprava po hlavnej ceste a ostatných komunikáciách a spracovanie dreva. Negatívne účinky, ktorých zdrojom je automobilová doprava, pri absencii chodníkov pre peších a tiež nevyhovujúcich povrchových úpravách a nenormových šírkových parametroch niektorých miestnych komunikácií, vytvára komplex nedoriešených problémov z hľadiska cestnej dopravy. Znečistenie ovzdušia z dopravy neustále stúpa.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Úroveň znečistenia ovzdušia sa môže zvýšiť, pokiaľ bude realizované priame prepojenie obce Sihelné s obcou Oravské Veselé a s obcou Oravská Polhora navrhovanou cestou III. triedy.

Na automobilovej a pešej cestnej sieti je nutné previesť bezprašnú povrchovú úpravu.

V území je navrhované vylúčiť resp. v maximálnej miere obmedziť lokálne kotolne na spaľovanie menej hodnotných druhov palív.

Je nepripustné vypaľovanie porastov a spaľovanie odpadov, prípadne iných hmôt.

Všetky nespevnené plochy a poľnohospodársky nevyužívané plochy (záhrady pri IBV) musia byť ozelenené vegetačným krytom.

Stavebné práce na území obce je potrebné vykonávať s použitím všetkých dostupných prostriedkov a technológií na zamedzenie zvýšenia sekundárnej prašnosti počas realizácie prác (napr. zakrytie sypkých materiálov, kropenie).

Dôsledne dbať na dodržiavanie ustanovenia zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a zákona č.401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v platnom znení.

B.2.2 Voda

Súčasný stav

Na území obce Sihelné vznikajú:

- ✓ splaškové odpadové vody
- ✓ vody z povrchového odtoku (zrážkové vody)

Ekologický stav útvarov povrchových vôd v dotknutom území je veľmi dobrý a chemický stav dobrý. Kvalita vody vo vodných tokoch a vo vodných plochách v dotknutom území nie je pravidelne sledovaná. Kvalita podzemnej vody kvartérneho horninového prostredia je ovplyvnená urbánnymi procesmi, poľnohospodárskou i priemyselnou činnosťou a dopravou. Faktorom podporujúcim vznik znečistenia je priepustnosť pôd, ako aj vysoká hladina podzemných vôd v dotknutom území.

Všeobecným javom znečistenia podzemných vôd je znečistenie v dôsledku chýbajúcej kompletnej kanalizačnej siete.

Obec nateraz nie je celá odkanalizovaná kanalizačnou sústavou. Väčšia časť obce je odkanalizovaná kanalizáciou do kanalizačného zberača a následne do ČOV Námestovo. Ostatné domy (podľa vybavenia) sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou a odpadové vody sú zaústené do domovej žumpy alebo malej čistiarne odpadových vôd.

Dažďové vody zo striech objektov a spevnených plôch sú odvádzané na terén a do podlažia.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Splašková kanalizácia

V obci Sihelné sa navrhuje dobudovanie obecnej kanalizácie s napojením na jestvujúcu kanalizáciu, odkiaľ sú vody zaústené do hlavného kanalizačného zberača. Stoková sieť bude sledovať uličnú sieť s rešpektovaním reliéfu terénu. Zariadenie bude budované na kapacitou obce.

Areál Bielej Farmy bude odkanalizovaný do navrhovaného predĺženia kanalizácie na severozápadnom konci obce Oravská Polhora, nakoľko možnosť jeho odkanalizovania do jestvujúcej kanalizácie obce Sihelné je z ekonomického hľadiska nereálna.

Urbanizované územie navrhovaných lokalít IBV je možné užívať len po vybudovaní a sfunkčnení prívodu pitnej vody, jej rozvodov a odporúča sa v predstihu vybudovanie kanalizácie a jej rozvodov.

Dažďová kanalizácia

Dažďové vody zo striech objektov a spevnených plôch nehnuteľností (ak to dovoľí geológia) môžu byť odvádzané do podlažia alebo na terén. V prípade, že geológia neumožní túto alternatívu, dažďové vody sa zaústia do uličnej dažďovej kanalizácie resp. cestného rigolu, ktoré vyústia do príslušného recipientu pomocou vyústneho objektu. Obdobným problémom je odvádzanie dažďových vôd z komunikácií do povrchových vôd. Treba rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu. Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 296/2005 Z. z..

B.2.3 Odpady

Súčasný stav

Obec má vypracovaný reálny program odpadového hospodárstva, ktorý bude potrebné priebežne aktualizovať. Uskutočňuje sa zber komunálneho odpadu s odvozom na riadenú skládku v k.ú Zubrohlava. Funguje aj separovaný zber vrátane zberu nebezpečného odpadu. Obec zabezpečuje aj kampaňový sezónny zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad 2 x ročne v jarom a jesennom období.

Likvidáciu odpadov v katastrálnom území obec zabezpečuje cez organizáciu RABČAN, obecné služby v súlade so schváleným Programom odpadového hospodárstva.

V území sa nachádza jedna bývalá nelegálna skládka, ktorá je upravená a zavezená.

Navrhovaný stav

Doterajší spôsob likvidácie odpadov v katastrálnom území obce v návrhovom období bude zachovaný. Zberové miesta komunálneho odpadu, drobných stavebných odpadov a separovaného zberu recyklovateľných druhov odpadov sú navrhnuté v centrálnej časti obce (južná časť).

V obci sa nepredpokladá budovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov, prípadne na zneškodňovanie odpadov okrem obecného zberného dvora a kompostoviska (umiestneného v blízkosti ZŠ)

Pre nakladanie s odpadmi sa navrhujú nasledovné zásady a opatrenia:

- ✓ súčasný Program odpadového hospodárstva bude operatívne aktualizovaný
- ✓ na území obce je možné prevádzať len zber odpadu, triedenie odpadu a čiastočne aj jeho využívanie (kompostovanie)
- ✓ na území obce nebude možné vykonávať iné využívanie odpadu ako je kompostovanie
- ✓ na území obce nie je možné vykonávať úpravu a zneškodňovanie odpadov
- ✓ pri alokácii zberných miest vychádzať zo smerného riešenia umiestnenia zberných miest v zmysle koncepcie územného plánu obce Sihelné
- ✓ vybudovať zberný dvor a kompostovisko podľa návrhu územného plánu.

Variant 1

rieši návrh umiestnenia obecnej kompostárne a súčasne počíta s kompostovacími zariadeniami na pozemkoch rodinných domov,

Variant 2

rieši obecné kompostovisko pravdepodobne v rámci zberného dvora, pričom obyvateľstvo bude kompostovať odpad v rámci svojich pozemkov.

B.2.4 Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Súčasný stav

Na území obce je najväčším producentom hluku a vibrácií doprava po ceste III/2278 a ostatných komunikáciách. Vzhľadom na nízke dopravné zaťaženie na ceste je zaťaženie

hlukom a vibráciami nízke. Zdrojmi hluku a vibrácií na území obce sú aj prevádzky hospodárskeho charakteru a spracovanie dreva. Limitné hodnoty pre hluk a vibrácie zo zdrojov sú v rámci zastavaného územia obce dodržané.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Obec Sihelné vzhľadom na nízke dopravné zaťaženie na ceste III/2278 nie je zaťažená nadmerným hlukom z dopravy a problém nadmerného hluku preto nie je potrebné špeciálne riešiť. Postačujú štandardne používané spôsoby ako je obmedzenie rýchlosti, použitie spomaľovacích prahov alebo zjednosmernenie miestnych komunikácií.

Úroveň hluku sa môže zvýšiť, pokiaľ bude realizované priame prepojenie obce Sihelné s obcou Oravské Veselé a s obcou Oravská Polhora navrhovanou cestou III. triedy.

B.2.5 Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita)

Súčasný stav

Riešené územie ÚPN-O Sihelné patrí do oblasti nízkeho až stredného radónového rizika.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Podľa § 20 ods. (3) geologického zákona MŽP SR sa vymedzuje výskyt stredného radónového rizika ako riziko stavebného využitia územia. Pre obytné stavby alebo stavby s pobytovými miestnosťami na pozemkoch s vyšším ako nízkym radónovým rizikom musia byť chránené proti prenikaniu radónu z geologického podlažia. Stavby musia mať izolácie spodnej stavby proti prenikaniu radónu do hornej stavby. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

B.2.6 Doplnujúce údaje

Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny

Súčasný stav

V riešenom území je podľa MŽP SR zaregistrovaných 15 potenciálnych svahových deformácií. Svahové deformácie typu potenciálnych zosuvov sú registrované v severnej časti zastavaného územia obce Sihelné a severne od neho, pozdĺž vodného toku Sihelnianskeho potoka, v oblasti Sihelnianskeho hrádka, Bučinky, Skalky, Hornej rale, Jankoviakovej rale, Magury, Trhovnice, Hájk, Mišovky a Zoborskej roli. Svahové deformácie v riešenom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. Antropické vplyvy (napr. odlesňovanie, odstraňovanie pôdneho krytu, obrábanie pôdy a pod.) môžu aktivizáciu zosuvov urýchľovať. K aktivizácii prispievajú tiež nevhodné stavebné zásahy (podrezanie svahov pri úprave terénu, výstavbe ciest a podobne).

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

Terénne úpravy väčšieho rozsahu sa v území nepredpokladajú.

Podľa § 20 ods.3 geologického zákona MŽP SR sa ako riziko stavebného využitia územia vymedzuje výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom (nie posudkom). Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

Evidované zosuvné územia sú ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu § 12 ods. 4 písm. o) vyhl. č. 55/2001 Z. z.

Tri lokality navrhovaných plôch na výstavbu IBV sú situované na evidovaných zosuvoch – A3/V1 (čiastočne), A9/V2 a A10/V2.

Ochrana proti povodňam**Súčasný stav**

Údoliami riešeného územia pretekajú Sihelniansky potok so svojimi prítokmi, ktorých povodie tvorí celé katastrálne územie obce. Vodný režim je ovplyvňovaný sklonom svahov, povrchovým krytom, využívaním pôdy, využívaním územia, hustotou zástavby, úpravou koryta a pod.).

Obec Sihelné nemá vo svojom k.ú. lokality, ktoré sú vyznačené v mapách povodňového ohrozenia a v mapách povodňového rizika. Územie obce pred povodňami nie je špeciálne chránené. Aktívne záplavové územie sa na území obce nenachádza., tok Sihelného potoka nie je ohrozený povodňami. Vodný tok v záujmovom území je zarezaný do terénu a svojou erozívnou činnosťou a sústavným prehĺbovaním dna ohrozuje stabilitu svahov a tým aj prilahlých obecných ciest a tiež mostného objektu a lávky pre peších. V obci boli realizované preventívne protipovodňové opatrenia v intraviláne úpravou Sihelnianskeho potoka v úseku koryta Sihelnianskeho potoka od jeho sútoku s bezmenným pravostranným prítokom v km 3,350 – 3,685 v celkovej dĺžke 335 m, ktorými sa docielila stabilizácia svahov brehov a zabezpečila bezpečnosť jestvujúcich objektov.

Spoločný návrh pre variant 1 a variant 2.

V návrhu územného plánu sa so žiadnymi novými opatreniami proti povodňam neuvažuje. Dôležité je odstraňovanie erozívnych nánosov, naplavenín, odumretých drevín, rôzneho odpadu a pod. a prevedenie revitalizácie sprievodnej zelene.

C) KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.1. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

C.1.1 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie podľa schváleného Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Sihelné je vymedzené v rozsahu celého katastrálneho územia obce, ktoré predstavuje jej celé katastrálne územie obsahujúce zastavané územie obce (súčasný) ako i nezastavané prírodné poľnohospodárske a lesné územie mimo zastavaného územia obce. Obec Sihelné tvorí len jedno katastrálne územie. Vymedzené riešené územie má výmeru 1440,9116 ha.

Hranicou riešeného územia ÚPN-O je hranica katastra obce Sihelné so susediacimi obcami:

- ✓ na severe až severovýchode s obcou Oravská Polhora
- ✓ na východe až juhovýchode s obcou Oravská Polhora a s obcou Rabča
- ✓ na juhu až juhozápade s obcou Rabča a s obcou Oravské Veselé
- ✓ na západe s mestom Námestovo (k. ú. Námestovské Pilsko).

Katastrálna hranica obce je vedená hrebeňovitými úsekmi lesných masívov, oddeľujúcich osídlené doliny, veľká časť vedie aj zvlnenou poľnohospodárskou krajinou.

C.1.2 Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

V rámci územnosprávneho členenia patrí obec Sihelné do Žilinského kraja do okresu Námestovo. Je treťou najsevernejšie položenou obcou Slovenska. Hraničí s katastrami obcí Oravská Polhora, Námestovo, Oravské Veselé a Rabča. Má veľkosť 1440,9115 ha a približne obdĺžnikovitý tvar s orientáciou juhovýchod – severozápad.

Obec Sihelné sa nachádza v podhorí Oravských Beskýd v oblasti kopaničiarskeho osídlenia goralského typu, tzv. rale. Pre obec je charakteristické pásové osídlenie bez výrazného centra v údolí Sihelnianskeho potoka. Najvyšším bodom je vrchol Sihelnianskeho hrádka s nadmorskou výškou 993,4 m n. m. najnižším miestom približne 669 m n. m. je tok Sihelnianskeho potoka na začiatku obce. Nadmorská výška obce (v strede obce) je 731 m n. m.

Doprava v obci Sihelné je špecifická kostrou základného komunikačného systému, ktorú tvorí cesta III/2278. Táto je napojená prostredníctvom ciest I/78 a I/59 na diaľničnú sieť. Tieto cesty sú nositeľom vnútroštátnej cieľovej a zdrojovej dopravy. Cesta I/78 v súčasnosti je napojená na cestu I/59 v Oravskom Podzámku. Osou jestvujúceho komunikačného systému je cesta III/2278. Cestu III/2278 v obci dopĺňajú obslužné komunikácie, ktoré sa na ňu napájajú.

Väzba obce na železničnú dopravu je nepriama. Najbližšia možnosť využitia železničnej dopravy je v meste Tvrdosín, ktoré je koncovou stanicou trate č.181 Kraľovany - Trstená dostupnosť cca 35 km s nadväznosťou na trať medzinárodného významu č. 120 Žilina - Bratislava a trať č. 180 Žilina - Košice.

V rámci ťažísk osídlenia na území Slovenska možno na základe ich diferenciácií a špecifik rozlíšiť niekoľko skupín aglomerácií.

Obec Sihelné sa nachádza v okrajovom pásme ťažiska osídlenia tretej úrovne druhej skupiny. V okrajovom pásme sú sledované väzby na jadro ťažiska osídlenia predovšetkým v intenzite

dochádzky za prácou, pričom ich vzťah môže byť sprostredkovaný cez menšie mestá tvoriace polycentrický systém ťažiska osídlenia. Obec Sihelné prirodzene gravituje do sídla okresu – Námestova, leží cca 16 km severozápadne od Námestova.

Z hľadiska populačnej vitality sa vo všeobecnosti konštatuje, že veková skladba obyvateľstva je priaznivá v mestách a nepriaznivá na vidieku. V obci Sihelné, čo je vidiecke sídlo je veková skladba obyvateľstva veľmi priaznivá.

Časť k. ú. obce patrí do CHKO Horná Orava, v rovnakých hraniciach bolo vyhlásené aj Chránené vtáčie územie Horná Orava. Územia s vyšším stupňom ochrany ako druhým sa tu nenachádzajú. Pre rozvoj obce z pohľadu možností využívania jej územia má stúpajúci význam kvalitné životné prostredie. Katastrálne územie obce, ako i širšie územia sú bez negatívnych vplyvov, preto je jeho priestor vhodný pre rozvoj bývania a rekreačných aktivít.

Poloha obce na okraji žilinského regiónu a pomerne dobré komunikačné napojenia na relatívne blízke centrá zamestnanosti Námestovo a Tvrdošín, a najmä veľmi kvalitné prírodné podmienky sú dôležité predpoklady pre rozvoj rekreácie, cestovného ruchu a turizmu.

C.1.3 Záujmové územie

Záujmové územie obce je vo všeobecnosti územie priľahlé k územiu (katastru) obce, ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie sa má riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s obcou aj keď nie v takej miere podrobnosti ako vlastné riešené územie. Znamená to, že môže ísť aj o územie mimo riešeného územia obce, mimo jeho kataster.

Záujmy obce Sihelné a nutnosť ich zosúladenia so záujmami susediacich obcí je možné identifikovať v štyroch rôznych priestoroch v rámci katastrálnych území susediacich obcí Oravská Polhora, Rabča a mesto Námestovo (k. ú. Námestovské Pílsko):

1. Záujmové územie v k. ú. Oravská Polhora obsahujúce priestor trasy jestvujúcej komunikácie z obce Sihelné k ceste I/78 a priestor lokality Biela Farma, kde územie rekreácie je riešené po oboch stranách spoločnej katastrálnej hranice. Pri využití riešení podľa územnoplánovacej dokumentácie obce Oravská Polhora treba v tomto priestore riešiť úpravy predmetnej komunikácie, jej zaradenie do cestnej siete ciest III. triedy, priestor amfiteátra a doriešiť väzby obce Sihelné na tento priestor,
2. Záujmové územie v k. ú. Oravská Polhora v priestore vodných zdrojov Hrádok (PHO), v ktorom treba potvrdiť ochranu tomuto priestoru pri využití navrhovaného stavu v zmysle územnoplánovacej dokumentácie obce Oravská Polhora,
3. Záujmové územie v k. ú. Rabča (priestor južne až juhovýchodne od katastrálnej hranice medzi obcami Sihelné a Rabča), ktoré by sa nemalo zastavovať postupujúcou zástavbou od obce Rabča. Medzi oboma zastavanými územiami by mala zostať voľná cezúra nielen z dôvodu čitateľnosti urbanizovanej krajiny ale aj z dôvodu priechodnosti krajiny (aj napr. migrácia zveri),
4. Záujmové územie v k. ú. Námestovské Pílsko vymedzené v rozsahu rekreačnej lokality Grúniky.

Geografické a dopravné väzby predurčujú obci Sihelné popri budovaní prioritných väzieb smerom na obec Rabča, Oravská Polhora, k. ú. Námestovské Pílsko a mesto Námestovo upevňovať a koordinovať väzby v sekundárnom podhorskom koridore – páse t.j. k obci Oravské Veselé. Cez tento smer sa musia upevňovať väzby hlavne z oblasti cestovného ruchu, turizmu a rekreácie sprevádzané dobrým dopravným prepojením (pešie trasy, cykloturistické trasy, bežecké letné i lyžiarske trasy, náučné chodníky, samozrejmy automobilový prejazd do Oravského Veselého).

C.2. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

C.2.1. Horninové prostredie

Z geologického hľadiska patrí riešené k.ú. do flyšového pásma Vonkajších Karpát, magurskej skupiny bystrickej jednotky. Budovaná je z paleogénnych súvrství, kde sa mnohonásobne monotónne striedajú ílovce a pieskovce. Bystrická jednotka je zastúpená solánskymi, belovežskými a zlínskymi vrstvami. Celá sekvencia magurského flyšového pásma bola formovaná počas sávskej a štajerskej horotvornej fázy v oligocéne a miocéne. Solánske vrstvy majú prevažne pieskovcový vývoj babiohorského typu s mocnosťou vrstiev 1400 m. Pieskovce sú jemne až stredne zrnité, zriedkavejšie v šmuhách hrubozrnné, vápnité a v niektorých polohách intenzívne sľudnaté a arkózovité. V ich nadloží sa nachádzajú belovežské vrstvy, ktoré budujú väčšiu časť Podbeskydskej brázdy. Belovežské súvrstvia z pieskovcov a ílovcov sú charakteristické drobnými flyšovými ílovcami spodného a stredného eocénu s mocnosťou vrstiev asi 700 m. Vrchnú časť bystrickej jednotky tvoria zlínske vrstvy, z veľkej časti tvorené ílovcami, v ktorých sú ojedinele vyvinuté aj polohy s prevahou pieskovcov. Na odkryvoch sú tvrdé, vápnité i nevápnité, s lastúrovo – doskovitou odlučnosťou. Mocnosťou 1200 m patria do stredného a vrchného eocénu. Vnútna stavba bystrickej jednotky má charakter antiklinálnych pásiem. Význačnou črtou sú i vrásky pomerne veľkej šírky a značného polomeru s pomerne častou tektonickou diskordanciou. Oblasť Suchý potok, Jedľa a Bukový grúň tvoria zelenosivé, lokálne červené ílovce a pieskovce s glaukonitom. Kvartérny pokryv územia tvorí nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín. Z tektonického hľadiska celé záujmové územie leží vo flyšovom pásme magurského flyšu.

Súčasný rozčlenenie vytvorila vodná erózia a denudácia, tak vznikla široká dolina Sihelnianskeho potoka, plochý rozvodný chrbát medzi Polhorankou a Sihelnianskym potokom i najvyšší vrch územia Sihelniansky hrádok.

V území nie sú evidované žiadne ložiská nerastných surovín.

V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne významné geologické lokality (P. Liščák, M. Polák, P. Pauditš, I. Baráth, 2002).

Inžinierskogeologické rajóny sú vyčlenené na základe genézy a litologickej povahy hornín. Rozlišujú sa rajóny kvartérnych a rajóny predkvartérnych hornín.

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie sa v území nachádzajú rajóny:

Sf - rajón flyšoidných hornín

Vyčlenený je na územiach, kde na povrch vystupujú zbridičnatelé ílovcovo – prachovcové (aj slieňovcové) horniny, pravidelne sa striedajúce s pieskovecami (príp. zlepenkami alebo karbonátmi). Je to typický rajón karpatského flyša. Súvrstvia sú spravidla zvrásnené a značne tektonicky porušené. Horniny možno prevažne zaradiť podľa STN 73 3050 do triedy ťažiteľnosti 5 – 6. Striedanie relatívne priepustných (pieskovce) a nepriepustných (ílovce, prachovce) hornín spôsobuje, že územia bývajú málo zvodnelé. Pramene tvoria menšie vývery, ich výdatnosť dosahuje desatiny l.s-1, sporadicky nad 1 l.s-1, pričom silne kolíše. Poukazuje to na plytký obeh podzemných vôd a ich priamu závislosť od zrážok. Morfológický ráz územia je charakteristický miernymi až strednými svahmi a plochými chrbátmi. Strmšie svahy sa vyskytujú len v územiach s väčším zastúpením pieskovcovo – zlepenkových hornín. Kvôli intenzívnemu periglaciálnemu zvetrávaniu došlo k nakypreniu povrchových vrstiev a soliflukčnému hákovaniu vrstiev. Malou odolnosťou sa vyznačujú hlavne polohy paleogénnych ílovcov. Veľmi časté sú zosuvy a to nie len po plochách vrstevnatosti, ale aj v prípade, ak vrstvy zapadajú do svahu, kedy horniny sú

vystavené intenzívnejšiemu zvetrávaniu prenikajúcemu po vrstvách. V tomto prípade sú šmykové plochy obvyčajne na rozhraní zvetraných a zdravých hornín.

Sz - rajón pieskovcovo-zlepencových hornín

Rajón vytvárajú hruboúlomkové komplexy paleozoika až neogénu a flyšovej formácie (stredná krieda a paleogén). K najstarším horninám patria zlepence. Kriedové a paleogénne zlepence sú obvykle drobno a strednozrnné, miestami však aj hrubozrnné až balvanité. Ich tmel je zväčša pevný vápnito – pieskovcový, prípadne vápnitý. Dobre priepustné sú pevné skalné horniny, ktoré sú často intenzívne rozpukané, s otvorenými puklinami. V prípade väčších hrúbok a rozlohy zlepencov s vápnito – pieskovcovým tmelom, dosahujú niekedy pramene výdatnosť aj nad 10 l.s-1.

Výskyt svahových porúch (zosuvov) je podmienený prítomnosťou viacerých priaznivých deformačných štruktúr, v rámci ktorých sa svahy v dôsledku priaznivého pôsobenia prírodných alebo antropogénnych faktorov modelujú procesmi svahových gravitačných pohybov hornín - plazením, rútením, tečením a zosúvaním.

Zosuvy zaraďujeme do kategórií aktívne, potenciálne aj stabilizované. V území sú dokumentovné viaceré potenciálne zosuvy.

V dotknutom území sa nachádzajú pomerne početné zlomy (horizontálne posuny, poklesy a prešmyky) prevažne príkreho úklonu, ktoré majú smer SZ – JV, resp. S – J.

V podmienkach flyšového podložia sú časté geodynamické javy ako sú zosuvy a erózia. Dotknuté územie je náchylné na svahové poruchy, nachádzajú sa tu viaceré územia potenciálne náchylné na zosuvy. Ide o zmiešané a suťové zeminy, elúviá alebo o striedanie skalných a poloskalných hornín, svahy s výskytom prameňov a mokrín alebo aj suché svahy v Oravských Beskydách a členitejších častiach Podbeskydskej brázdy. Všeobecne je v sledovanej oblasti vysoká náchylnosť na zosuvy. Registrované zosuvy (15 lokalít) sa nachádzajú v údolí Sihelnianskeho potoka, v oblasti Sihelnianskeho hrádku, Bučinky, Skalky, Hornej rale, Jankoviakovej rale, Magury, Trhovnice, Hájk. Antropické vplyvy (napr. odlesňovanie, odstraňovanie pôdneho krytu, obrábanie pôdy a pod.) môžu aktivizáciu zosuvov urýchľovať. K aktivizácii prispievajú tiež nevhodné stavebné zásahy (podrezanie svahov pri úprave terénu, výstavbe ciest a podobne).

Zosuvy ohrozujú existujúce aj plánované stavby a spôsobujú značné škody na lesných porastoch, poľnohospodárskej pôde, komunikáciách, priemyselných a obytných budovách. Je potrebné dôkladne zvážiť všetky plánované zásahy do horninového podložia, aby sa potenciálne a stabilizované zosuvy za vhodných podmienok neaktivizovali (podrezanie svahov pri budovaní ciest, porušenie stability svahov výkopmi, úpravami a podobne). Pri aktívnych zosunoch treba realizovať opatrenia na ich stabilizáciu.

Riešené k.ú. v zmysle regionálneho geomorfologického členenia leží v Alpsko-Himalájskej sústave, podsústave Karpaty, provincii Západné Karpaty, subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Stredné Beskydy. Katastrálnym územím prechádzajú dva geomorfologické celky. Južnú a strednú, menej členitú časť územia, zaberá celok Podbeskydská brázda. Severná časť územia sa nachádza v celku Oravské Beskydy, v podcelku Polhoranská vrchovina.

Podbeskydská brázda vznikla eróziou a denudáciou na mäkkších flyšových horninách. Prítoky Bielej Oravy, ktoré ju prerezávajú, si v nej v na málo odolných horninách rozšírili svoje doliny, miestami až menšie kotliny. Je reprezentovaná rovinatým až mierne skloneným terénom charakteristickým pre reliéf erózných brázd. Územie patrí k oblastiam s eróznodenudačným typom reliéfu (v území výrazne prevláda erózia a odnos nad ukladaním) so silnou výmoleovou eróziou a častými zosuvmi. Má prechodnú mierne vyzdvihnutú zlomovo - vrásovú morfoštruktúru flyšových pahorkatín, na kontakte s Oravskými Beskydami až vrchovín. Z

pohľadu morfológico – morfometrických typov reliéfu tento orografický celok má v záujmovom území charakter nerozčlenených rovín, prevažne však stredne až silne členitých pahorkatín, na kontakte s Oravskými Beskydami silne až veľmi silne členitých vrchovín. Charakteristické sú tu úvalinové doliny a úvaliny brázd a kotlín. V jej prevažnej časti dosahujú hodnoty stredného uhla sklonu 2,10 - 60. Dominantným reliéfovým procesom v tejto oblasti okrem tektoniky je silný fluviálny proces so silnou eróziou a silným pohybom hmôt po svahu. K hlavným činiteľom podieľajúcim sa na modelácii územia patrí vodná, snehová a veterná erózia.

Oblasť sa vyznačuje hojným zastúpením intenzívnych zosuvných procesov (blokové rozpadliny, blokové polia, zosuvy a zemné prúdy vo flyšových hornatinách a vrchovinách).

Kvalitu pôdy a materskej horniny môžu negatívne ovplyvniť rôzne znečisťujúce látky antropogénneho pôvodu. Tieto sa do pôdy dostávajú z ovzdušia, splaškovými vodami, skládkami odpadov, automobilovou premávkou, ale aj rôznymi haváriami (napr. nákladných automobilov). Do pôdy sa dostávajú plošne (zo znečisteného ovzdušia), líniovo (zo znečistených vodných tokov, v okolí frekventovaných ciest) alebo bodovo (skládky odpadov, chemických látok, havárie automobilov a pod.). V dotknutom území nie sú evidované regionálne významné bodové zdroje znečistenia. Bežnými zdrojmi znečistenia nepresahujúcich lokálny význam je najmä poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo.

Register environmentálnych záťaží v riešenom území neeviduje žiadne environmentálne záťaže. V území sa nachádza jedna bývalá skládka komunálneho odpadu, ktorá je upravená a prekrytá.

C.2.2. Klimatické pomery

Katastrálne územie Sihelného je charakteristické chladnou a vlhkou horskou klímou s bohatými zrážkami vo forme dažďa i snehu. Z klimatologického hľadiska ho zaraďujeme do chladnej oblasti, do okrsku C1 – mierne chladného, veľmi vlhkého, pre ktorý je charakteristická priemerná júlová teplota 12 až 16 °C a priemerné množstvo zrážok 100 – 140 mm. Priemerné množstvo zrážok v januári býva 50 – 70 mm..

V Podbeskydskej brázde priemerná ročná teplota vzduchu je 2-4 °C, priemerná januárová teplota vzduchu je -5 až -6 °C, priemerný počet letných dní (s teplotou nad 20 °C) okolo 26, mrazových dní je 145. Počet vykurovacích dní je 240 – 280.

Priemerné ročné hodnoty klimatického ukazovateľa zavlaženia zaraďujú územie do oblasti s nadbytkom atmosférických zrážok. Priemerné ročné úhrny atmosférických zrážok sú 900 - 1000 mm, v najnižšej časti je to do 600 - 800 mm, Priemerné júlové úhrny zrážok sú od 100 - 120 mm, maximálne úhrny zrážok za jeden mesiac sa pohybujú v rozmedzí 250 až 400 mm. Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou sa pohybuje od 120 – 140, najväčší priemerný počet dní so snehovou pokrývkou býva v januári. Výška snehovej pokrývky býva do 100 cm.

Najnižšie časti údolia Polhoranky v Podbeskydskej brázde patria medzi silne inverzné polohy. Inverzný charakter počasia v zime klesá s rastúcou nadmorskou výškou. Celkovo však Podbeskydská brázda a nižšie polohy Oravských Beskyd patria do oblasti zníženého výskytu hmiel podhorských až horských svahových polôh (v priemere 20 - 50 dní s hmlou ročne).

Najčastejšie fúka vietor od severozápadu a najmenej od severovýchodu, pričom častým javom je aj bezvetrie, častosť smeru vetra sa počas roka významne nemení.

C.2.3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

Z hľadiska čistoty ovzdušia patrí okres Námestovo medzi najmenej postihnuté okresy v rámci Žilinského kraja. Celá oblasť okresu Námestovo patrí k oblastiam Slovenska, kde hlavné zdroje znečistenia ovzdušia pochádzajú mimo tohto územia. Ide najmä o diaľkový prenos z oblasti Sliezska (Poľská a Česká republika). Najväčšie zdroje znečistenia ovzdušia v rámci okresu sa nachádzajú hlavne v meste Námestovo. Znečistenie ovzdušia sa prenáša do zvýšenej acidity atmosférických zrážok, čo následne negatívne ovplyvňuje pôdu a rastlinstvo (osobitne zdravotný stav lesov). Vysoké hodnoty oxidu siričitého spôsobujú nadmernú kyslosť dažďovej vody s negatívnym vplyvom hlavne na spoločenstvá ihličnatých lesov. Kyslé dažde spolu s pôsobením biologických škodcov spôsobujú vysychanie lesného porastu. Celkovo sa znečistenie ovzdušia úpadkom výroby, plynofikáciou a prechodom na iné vykurovacie médiá znižuje. Výnimkou je znečistenie z dopravy, ktoré naopak stúpa.

Ovzdušie v dotknutom území je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú TZL, PM₁₀, PM_{2,5} a plynými exhalátmi. Najväčšími producentmi je miestna doprava po hlavnej ceste a ostatných komunikáciách a spracovanie dreva. Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia obce Sihelné je aj sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Ďalším možným zdrojom znečisťovania ovzdušia je výstavba, resp. prestavba stavebných objektov a s tým súvisiace búracie, výkopové a stavebné práce.

Priemerné ročné koncentrácie NO₂ zo stacionárnych zdrojov, automobilovej dopravy a pozadia sa v dotknutom území pohybujú na úrovni do 10 µg.m⁻³. Priemerné ročné koncentrácie SO₂ zo stacionárnych zdrojov, automobilovej dopravy a pozadia sa v dotknutom území pohybujú na úrovni 1 – 5 µg.m⁻³. Priemerné ročné koncentrácie CO zo stacionárnych zdrojov, automobilovej dopravy a pozadia sa v dotknutom území pohybujú na úrovni do 600 µg.m⁻³. Priemerné ročné koncentrácie tuhých látok (PM₁₀) zo stacionárnych zdrojov, automobilovej dopravy a pozadia sa v dotknutom území pohybujú na úrovni menej ako 15 µg.m⁻³. Priemerné ročné koncentrácie Pb z automobilovej dopravy a pozadia sa v dotknutom území pohybujú na úrovni menej ako 0,010 µg.m⁻³. Priemerné ročné koncentrácie benzénu z automobilovej dopravy a pozadia sa v dotknutom území pohybujú na úrovni menej ako 0,8 µg.m⁻³. Priemerná koncentrácia prízemného ozónu sa v dotknutom území pohybuje na úrovni viac ako 60 µg.m⁻³.hod⁻¹. Priemerné hodnoty AOT₄₀ prízemného ozónu na ochranu vegetácie sa v dotknutom území pohybujú na úrovni 15 000 – 20 000 µg.m⁻³. hod⁻¹.

C.2.4. Vodné pomery

Povrchové vody

Celé dotknuté územie patrí do povodia rieky Oravy (tok III. rádu) a k základným nižším povodiam potokov Polhoranky (tok s hydrologickým poradím 4-21-03-054 – tok IV. rádu) a Veselovianka tok s hydrologickým poradím 4-21-03-042 – tok IV. rádu).

Hlavným tokom v dotknutom území je **Sihelniansky potok** (tok s hydrologickým poradím 4-21-03-063), ktorý tvorí pravostranný prítok Polhoranky s dĺžkou 6,5 km a je tokom V. rádu. Pramení v Podbeskydskej brázde na severovýchodnom úpätí Magury (1 018,2 m n. m.) v nadmorskej výške približne 870 m n. m. ústi do Polhoranky v nadmorskej výške okolo 650 m n. m.

Sever dotknutého územia odvodňuje tok **Dlhá voda** nazývaná aj **Pišetnica**, **Pišetnícky potok** alebo **Dudov potok**. Je to pravostranný prítok Polhoranky, meria 8,8 km a je tokom V. rádu

(tok s hydrologickým poradím 4-21-03-061). Pramení v Oravských Beskydách, v podcelku Pilsko, na východnom svahu vrchu Pilsko (1 556,9 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1 420 m n. m. Pri osade Vyšný Mlyn sa rozvetvuje na dve ramená, pričom vedľajšie pravostranné sa stáča na juh a ústi do susedného Suchého potoka. Koryto sa výraznejšie vlní, a pri obci Oravská Polhora sa v nadmorskej výške cca 699 m n. m. vlieva do Polhoranky.

Suchý potok (tok s hydrologickým poradím 4-21-03-060) je pravostranný prítok Dlhej vody a má dĺžku 4,1 km a je tokom VI. rádu. Pramení v Oravských Beskydách, v podcelku Pilsko, na východnom svahu Pilska (1 556,9 m n. m.), v lokalite Suchý potok v nadmorskej výške cca 1 190 m n. m, ústi v nadmorskej výške približne 764 m n. m. do Dlhej vody.

Do dotknutého územia zasahuje aj povodie toku **Sihelčik** (tok s hydrologickým poradím 4-21-03-062), ktorý je pravostranným prítokom Polhoranky a má dĺžku 2,5 km a je tokom V. rádu. Pramení na katastrálnom území obce Sihelné, na juhovýchodnom svahu Bučinky (790,6 m n. m.) v nadmorskej výške približne 745 m n. m., v časti Grúň sa v nadmorskej výške cca 649,5 m n. m. vlieva do Polhoranky.

Povodie Veselianky zastupuje v dotknutom území tok **Mútnik (Magurský Mútnik)** (tok s hydrologickým poradím 4-21-03-048). Je to ľavostranný prítok Veselianky, meria 5,3 km a je tokom V. rádu. Pramení pod vrchom Trhovnica (854,4 m n. m.) v Podbeskydskej brázde, v nadmorskej výške približne 817 m n. m. a vlieva sa do Veselianky. Tvorí viac-menej hranicu k.ú. V dotknutom území sa nachádza taktiež pomerne veľa malých periodických a neperiodických vodných tokov.

Vodné toky Oravských Beskyd ležia vo vyššom stupni stredohorskej oblasti so snehovo – dažďovým režimom odtoku s akumuláciou v novembri až marci, vysokou vodnosťou v marci až máji (topenie snehu a dažde), najvyššími prietokmi v máji a najnižšími v januári – februári (málo zrážok vo forme dažďa). Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je nevýrazné.

Vodné toky Podbeskydskej brázdy patria do nižšieho stupňa stredohorskej oblasti so snehovo – dažďovým režimom odtoku s akumuláciou v novembri až februári, vysokou vodnosťou v apríli až júni (topenie snehu a dažde), najvyššími prietokmi v apríli a najnižšími v januári - februári (málo zrážok vo forme dažďa), resp. septembri až októbri. Podružné zvýšenie vodnatosti koncom jesene a začiatkom zimy je mierne výrazné.

Charakteristickou hydrografickou črtou súvisiacou s geologickým podkladom, reliéfom, vlhkým a chladným podnebím, je existencia močaristých a podmáčaných miest, v ktorých sa vytvárajú vhodné podmienky pre vznik rašelinísk.

Priemerný ročný špecifický odtok v dotknutom území je vysoký a má hodnoty 20 - 25 l.s⁻¹.km⁻². Minimálny 364 denný špecifický odtok v dotknutom území je 1 - 2 l.s⁻¹.km⁻². Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov je väčší ako 3,4 l.s⁻¹.km⁻², čo túto oblasť zaraďuje medzi územia s najvyšším špecifickým odtokom tohto druhu na Slovensku.

Zdrojom vodnosti povrchových tokov sú zrážky a sneh. Vlastnosti podložia a veľká členitosť reliéfu spôsobujú že vodné toky v dotknutom území majú veľmi nevyrovnaný odtok. V čase topenia snehu a za výdatnejších zrážok ich hladina rýchlo stúpa, z pokojných potokov sa stávajú dravé toky. V suchom období sú zasa vodné stavy veľmi nízke.

Vodné toky dotknutého územia z ichtyologického hľadiska patria do pstruhového pásma.

V dotknutom území sa prírodné vodné plochy nenachádzajú.

Podzemné vody

Z hydrogeologického hľadiska je územie tvorené dvoma celkami a to paleogénom a kvartérom. Z pohľadu zaradenia dotknutého územia medzi hlavné hydrogeologické regióny (P. Malík a J. Švasta, 2002) sa územie nachádza v regióne paleogén povodia Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny s typom priepustnosti puklinová. Flyšové horniny Podbeskydskej brázdy sú charakteristické výskytom pre vodu nepriepustných ílovcov a ílov, čo spôsobuje početný výskyt vrstevnatých a puklinových prameňov s nevyrovnanou a veľmi nízkou výdatnosťou. Íly sú tu aj najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom. Prúdenie vody prebieha cez pukliny, ktoré slúžia ako kolektor. Celkovo je súvrstvie málo priepustné. Pohyb a akumulácia vody v kvartérnych sedimentoch prebieha v hlinách s úlomkami hornín alebo štrkoch – sutiach. Dotknuté územie je striedavo doplňované podzemnými vodami zo susedných pohorí a zo zrážok. Nepriaznivo sa prejavujú zrážkové vody, ktoré sa infiltrujú na vyššie položených svahoch cez deluviálne svahové hliny až na nepriepustné podložie ílovcov, po ktorých prúdia smerom do údolia. Časť zrážkových vôd sa akumuluje na povrchu v depresiách v podobe zamokrenín, ktoré dlhotrvajúcim podmáčaním pôsobia na konzistenciu ílovcov a ich premenu na íly. Ide však o veľmi plytký obeh dažďových vôd. Smer prúdenia podzemnej vody je totožný so sklonom svahu. Zásoby podzemných vôd sú malé.

V katastrálnom území Sihelné je vyčlenený útvar podzemných vôd SK2001800F Puklinové podzemné vody z časti flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Váh. Dominantným kolektorom podzemných vôd je striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš), slieň, slieňovce, pieskovce, bridlice a zlepenice s puklinovou priepustnosťou. Do tohto útvaru patrí celé riešené územie.

Pramene a pramenné oblasti

Pitná voda pre obec je zabezpečená z prameňov Pilsko s výdatnosťou cca 8,2 l.s⁻¹ a Hrádok s výdatnosťou cca. 2,5 l.s⁻¹.

V území sú evidované minerálne pramene:

Slaný prameň DK – 25

Prameň slanej vody sa nachádza na lúke pod lesom, na rozhraní k. ú. Oravské Veselé a Sihelné. Je poškodený a znečistený pasením dobytká. Nevyužíva sa.

Vajcový prameň DK - 26

Prameň minerálnej vody sa nachádza na zamokrenom teréne pod lesom, asi 50 m od prameňa "Slaný prameň". Prístup je náročný, po znehodnotenej poľnej ceste z obce Sihelné. Prameň nie je upravený ani zachytený. Miesto výveru je znečistené a znehodnotené pasúcim sa dobytkom.

Vajcovka Pod Pilskom DK-42

Prameň sírnej minerálnej vody sa nachádza cca 1,0 km severne od obce Sihelné, prístup je dobrý po lesnej ceste Oravské Veselé - Sihelné. Prameň je zachytený v betónovej rúre priemeru 50 cm, chránený je zrubovou konštrukciou so striedkou. Prameň je často využívaný občanmi z Oravského Veselého a Sihelného. Pri prameni je vybudované sedenie z dreva.

Vodohospodársky chránené územia

Riešené územie nepatrí do žiadnej chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd.

Do riešeného územia zasahuje pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja Hrádok.

V dotknutom území sa nenachádza kúpeľné územie, územie s klimatickými podmienkami vhodnými na liečenie, zdroje geotermálnej vody a ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov, prírodných minerálnych zdrojov a klimatických podmienok vhodných na liečenie .

C.2.5 Pôdne pomery

Pôdne typy

V posudzovanom území sa z pôdných jednotiek nachádzajú:

- ✓ hnedozeme erodované na polygénnych hlinách a regozeme na neogénnych sedimentoch, pričom v komplexe prevládajú hnedozeme erodované ťažké,
- ✓ kambizeme typické na minerálne bohatých zvetraninách flyša, stredne ťažké
- ✓ kambizeme typické kyslé na flyši, ťažké, stredne ťažké až ľahké,
- ✓ kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké,
- ✓ kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 – 0,8 m na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké, resp. veľmi ťažké,
- ✓ kambizeme plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké, resp. veľmi ťažké,
- ✓ kambizeme na flyši, na výrazných svahoch (12° – 25°, stredne ťažké až ťažké),
- ✓ pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké,
- ✓ gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké

V dotknutom území prevažuje pôdna jednotka kambizem. Pôdny horizont kambizeme väčšinou vzniká zvetrávaním materských hornín, pri ktorom sa tvorí íl a uvoľňujú sa sekundárne formy oxidu (hydroxidov) železa a mangánu. Niekedy sa označuje ako metamorfický. Je charakteristický premenou minerálov bez procesov iluviácie. Tento horizont nie je tmavo sfarbený, nemá vyšší podiel organických látok, pričom väčšinou je piesočnato - hlinitý, jemnejší, obsahuje najmenej ílu 8 %, má mocnosť 15 cm a jeho bazálna časť leží najmenej 30 cm od povrchu a má výraznejšiu makroštruktúru (polyedrickú až prizmatickú). Obsahuje viac ako 10 % zvetratelných minerálov vo frakcii 50 – 20 mm. Znaky zvetrávacích premien v oxidačných podmienkach sa prejavujú zreteľne červenšom odtieni, vo vyššom podiele ílu a ak vzniká premenou karbonátových materských hornín nemá znaky cementácie, stvrdnutia a ostro úlomkovitú konzistenciu za mokra.

Z hľadiska vlhkostných pomerov ide o pôdy vlhké. Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach je stredný 1,8 – 2,3 % (nižšie polohy) a nízky (vyššie polohy), tzn. pod 1,8 %. Pôdna reakcia v dotknutých pôdach je výrazne meniac sa, pričom býva od slabo alkalickéj (7,3 pH), cez neutrálnu (6,5 pH) až po slabo (6,0 pH), stredne (5,5 pH), veľmi silno (5,0 pH) a extrémne kyslú (menej ako 4,5 pH). Nasýtenosť sorpčného komplexu je nízka od 30 do 50 %. Z hľadiska kvality pôd sa v dotknutom území nachádza pôda menej kvalitná (7. až 9. skupina kvality podľa BPEJ).

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Zaradenie pôd do pôdných druhov je popri informácii o pôdnom type najdôležitejšou pedologickou charakteristikou. Klasifikácia pôd podľa pôdných druhov je založená na zrnitosti, ktorá je jednou z najdôležitejších pôdných vlastností. Pri posudzovaní zrnitosti pôdy sa hodnotí a klasifikuje textúra jemnozeme, t.j. zrnitostnej frakcie do 2 mm. Zrnitosť ovplyvňuje mnohé

dôležité vlastnosti pôd, najmä vodný a vlhkosťný režim pôd (retenčnú kapacitu, hydraulickú vodivosť, kapilárny zdvih, infiltračnú schopnosť) tepelný a teplotný režim pôd, pórovitosť (množstvo a druh pórov), pôdnu štruktúru, jej stabilitu, sorpčnú kapacitu pôd, mechanické a agronomické vlastnosti (obrábateľnosť pôdy), zakoreňovanie rastlín a prekorenenie pôd, erodibilitu pôdy a jej odolnosť voči kompácii, eluviáciu a iluviáciu pôdnych zložiek.

Z hľadiska zrnitosti pôd ide o pôdy prevažne hlinité a piesčito-hlinité. Ich retenčná schopnosť je stredná až veľká a priepustnosť je stredná.

Ochraň pôdnych zdrojov podliehajú pôdy zaradené podľa kódu BPEJ do skupiny kvality 1 – 4. Takéto pôdy sa v území nevyskytujú. V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Sihelné považujú pôdy s kódom BPEJ: **1006045, 1063212, 1063215, 1063242, 1063312, 1063342, 1063412, 1063442, 1064413, 1069212, 1069215, 1069242, 1069415, 1069512.**

C.2.6. Fauna a flóra

Fauna

Podľa zoogeografického členenia na základe limnického biocyklusu spadá dotknuté územie do provincie pontokaspickej, okresu hornovážsky. Terestrický biocyklus zaraďuje sever dotknutého územia do provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí a úseku západokarpatského, pričom ostatná časť dotknutého územia spadá do provincie listnatých lesov a úseku západokarpatského.

Voľne žijúce živočíchy nachádzajúce sa na dotknutom území sú súčasťou eurosibírskej podoblasti palearktiskej zóny. Súčasný stav a druhové zloženie fauny dotknutého územia je výsledkom dlhodobého fylogenetického vývoja a vplyvu človeka v súvislosti s hospodárskym využívaním a prispôbovaním si svojho okolia. Tie boli postupne vytlačené do lesných komplexov Pilska, alebo sa roztrúsene zachovali v lesoch napr. Sihelnianskeho hrádka a v severozápadnej časti dotknutého územia.

V premenenej poľnohospodárskej intenzívne a polointenzívne obhospodarovanej krajine si našli životné podmienky druhy ako napr. jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), zajac poľný (*Lepus europeus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), hýľ karmínový (*Carpodacus erythrinus*), ryšavka tmavopása (*Apodemus flavicollis*). Na urbanizované územie sa viažu druhy kultúrnej krajiny. Vo faune dotknutého územia sú zastúpené aj kozmopolitné synantropné druhy viazané na biotopy ľudských sídiel a druhy viazané na voľnú oráčinovú a oráčino-lesnú krajinu.

Bezstavovce sú druhovo i početne najbohatšou a najpestrejšou živočíšnou skupinou dotknutého územia. Z druhov viazaných na uvedené biotopy v dotknutom území prevládajú hmyz (napr. podenky, pošvátky, vážky, stonôžky), mäkkýše, chrobáky, bzochoy, rovnokrídlovce, blanokrídlovce, motýle, hlodavce a drobné zemné cicavce.

Z mäkkýšov možno spomenúť napr. nasledovné druhy: slimák záhradný (*Helix pomatia*), slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*), slimák červenkastý (*Monachaoides incarnata*), vertiga lesná (*Vertigo pusilla*), bliktra (*Aegopinella nitens*), slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), slizniak stromový (*Lehmannia marginata*), slizniak veľký (*Limax maximus*), slizniak žltý (*Limax tenellus*), slizovec hrdzavý (*Arion rufus*), vodniak malý (*Lymnaea truncatula*), vodniak premenlivý (*Lymnaea eregra*), kochlikopa lesklá (*Cochlicopa lubrica*), jantárovka malá (*Succinea oblonga*), jantárovka veľká (*Succinea putris*).

Z pavúkov je v dotknutom území zaznamenaný výskyt druhov ako napr. križiak obyčajný (*Araneus diadematus*), križiak zelený (*Araneus cucurbitinus*), lovčík hôrny (*Pisaura mirabilis*), plachtárka kríková (*Linyphia triangularis*), pradiarka bodkovaná (*Enoplognatha ovata*), sliedič obyčajný (*Pardosa mirabilis*), strehúň škvrnitý (*Lycosa singoriensis*), beháček pásavý (*Salticus scenicus*), lovčík pobrežný (*Dolomedes fimbriatus*), kosec domový (*Opilio parietinus*), kútnik domový (*Tegenaria domestica*).

Vážky sú zastúpené napr. druhmi ako šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Agriom puella*), vážka ploská (*Libellula depressa*) a pošvatky napr. pošvatkou hnedopásavou (*Perla marginata*).

Medzi zástupcov rovnokrídlovcov v dotknutom území patrí napr. kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*), kobylka zúbkatá (*Polysarcus denticauda*), koník lúčny (*Chorthippus montanus*), koník zelený (*Omocestus vindulus*).

Z bystrušiek sú v dotknutom území evidované druhy ako napr. bystruška kožovitá (*Carabus coriaceus*), bystruška fialová (*Carabus violaceus*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), bystruška zrnitá (*Carabus granulatus*), behúnik lesklý (*Bombidion lampros*), utekáček obyčajný (*Pterostichus vulgaris*).

Z chrobákov je v dotknutom území zaznamenaný výskyt aj druhov ako sú napr. pestroš mravcový (*Thanasimus formicarius*), drabčík smrekový (*Quedius laevigatus*), hrobárik obyčajný (*Necrophorus vespilio*), hrobárik čierny (*Necrophoru humator*), zdochlinár červenošitý (*Oeceoptoma thoracica*), zdochlinár čiernastý (*Phosphuga atrata*), lajniak obyčajný (*Geotrupes stercorarius*), lajniak hladký (*Geotrupes vernalis*), hnojník obyčajný (*Aphodius fimetarius*).

Blanokrídly hmyz v dotknutom území zastupujú druhy ako napr. mravec lesný (*Formica rufa*), čmele (napr. *Bombus lucorum*, *Bombus terrestris*, *Megabombus pascuorum*), lumok veľký (*Rhyssa persuasoria*), lumok dráždivý (*Pimpla instigator*), hrčiarka ružová (*Diplolepis rosae*).

Z motýľov je v dotknutom území zaznamenaný výskyt druhov ako napr.: žltáček rešetliakový (*Conepteria rhamni*), žltáček ranostajový (*Colias hyale*), žltáček žeruchový (*Anthocharis cardamines*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka osiková (*Nymphalis antiopa*), babôčka pávooká (*Nymphalis io*), dúhovec väčší (*Apatura iris*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), mlynárik kapustný (*Pieris brassicae*), vretienka obyčajná (*Zygaena filipendulae*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*).

Ryby sú reprezentované len niekoľkými druhmi viazané na vodné toky v dotknutom území a ide o druhy ako čerebľa potočná (*Phoxinus phoxinus*), sliž obyčajný (*Neomacheilus barbatulus*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*), pstruh potočný (*Salmo trutta fario*), a jalec obyčajný (*Leuciscus leuciscus*). Z obojživelníkov je v dotknutom území evidovaný výskyt druhov ako napr. salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok vrchovský (*Triturus alpestris*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*) a kunka žltobruchá (*Bombina bombina*), kunka žltohnedá (*Bombina variegata*).

Z plazov je evidovaný výskyt nasledovných druhov: jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*) a vretienica obyčajná (*Vipera berus*).

Do dotknutého územia zasahuje Chránené vtáčie územie Horná Orava. V uvedenom chránenom území bolo zistených 242 druhov vtákov, z ktorých tu viac ako 60 % hniezdi. Rozšírené sú najmä vtáky ihličnatých lesov a podhorskej, extenzívne využívanéj poľnohospodársko-lesnej krajiny. V okolí Oravskej vodnej nádrže sa vytvorili vhodné podmienky zasa pre vodné a pri vode žijúce vtáctvo. Bol zaznamenaný výskyt bociana bieleho (*Ciconia ciconia*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), ďatľa trojprstého (*Picoides tridactylus*), chriašťa poľného (*Crex crex*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), orla kriklavého (*Aquila*

poarina), tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*) a včelára lesného (*Pernis apivorus*) kalužiaka červenonohého (*Tringa totanus*), chriašteľa malého (*Porzana parva*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), žltouchvosta hôrneho (*Phoenicurus phoenicurus*), strakoša sivého (*Lanius excubitor*), rybára riečného (*Sterna hirundo*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), žlny sivej (*Picus canus*), rybárika riečného (*Alcedo atthis*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), výra skalného (*Bubo bubo*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), chriašteľa bodkovaného (*Porzana porzana*) a orla skalného (*Aquila chrysaetos*).

Z cicavcov je evidovaný výskyt napr. nasledovných druhov živočíchov: jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), piskor malý (*Sorex minutus*), duloonica väčšia (*Neomys fodiens*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*), píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), myš domová (*Mus musculus*), ryšavka žltohrdá (*Apodemus flavicollis*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), ryšavka krovinná (*Apodemus sylvaticus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), hraboš mokradový (*Microtus agrestis*), hryzec vodný (*Arvicola terrestris*), hraboš podzemný (*Pitymys subterraneus*), hraboš tatranský (*Pitymys taticus*), myšovka vrchovská (*Sicista betulina*), hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), jazvec obyčajný (*Meles meles*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), lasica hranostaj (*Mustela erminea*), a sporadicky sa zatúla do okolia Sihelného aj vydra riečna (*Lutra lutra*). Z veľkých cicavcov sa vyskytuje jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), diviak lesný (*Sus scrofa*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), vlk sivý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*). V rámci uvedených druhov živočíchov existuje v dotknutom území vertikálna zonálnosť z hľadiska ich výskytu. Stupňom lesa sa končí rozšírenie veľkej časti druhov, ktoré patria k rozličným skupinám živočíšstva.

Flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia sa územie nachádza v oblasti západokarpatskej flóry, obvodu západobeskydskej flóry, okresu Západné Beskydy. Z hľadiska fytogeograficko - vegetačného členenia leží riešené územie v zóne bukovej, oblasti flyšovej a okrese podbeskydskom (sever dotknutého územia v okrese Vysoké Beskydy).

Potenciálnou vegetáciou sú bukové a jedľovo-bukové lesy a na západe aj vrchoviská a prechodné rašeliniská.

Na vývin vegetácie v území vplývajú geologicko - geomorfologické pomery, klíma a v nemalej miere i činnosť človeka. Súčasný charakter vegetácie dotknutého územia je preto do značnej miery ovplyvnený činnosťou človeka a podstatne sa odlišuje od prirodzeného stavu.

Pôvodné jedľovo-bukové a bukovo-jedľové lesy v nižších polohách boli vyrúbané a premenené na polia, lúky a pasienky. Súvislejšie lesy sa zachovali len na menších plochách (Sihelniansky hrádok, Skalka, Mišovka) a zaberajú len 14,1 % rozlohy katastra obce Sihelné. V lesných porastoch je dominujúcou drevinou smrek. Zastúpenie listnatých drevín je menšie. Na alúviách Sihelnianskeho potoka, Dlhej vody a ich prítokov, menej okolo pramenísk sa zachovali podhorské a horské lužné lesy. Stromové poschodie týchto lesov je tvorené prevažne jelšou sivou (*Alnus incana*), jaseňom štíhlým (*Fraxinus excelsior*), čremchou strapcovitou (*Prunus padus*), bukom, jedľou bielou (*Abies alba*) a nahradené sú smrekom obyčajným (*Picea abies*) a vzácnejšie sa vyskytuje vrbá krehká (*Salix fragilis*). V krovinovom podraze je hojnejšie zastúpená vrbá purpurová (*Salix purpurea*), vrbá trojtyčinková (*Salix triandra*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), vrbá sliezka (*Salix silesiaca*), vrbá päťtyčinková (*Salix pentandra*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), krušina jelšová (*Frangula alnus*),

zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), ostružina malinová (*Rubus idaeus*) a lykovec jedovatý (*Daphne mezereum*). Zloženie bylinnej etáže je značne premenlivé, pričom obvykle býva zastúpené druhmi ako kozia noha hostcová (*Aegopodium podagraria*), kostihoj hľuznatý (*Syphytum tuberosum*), kostihoj srdcovitý (*Syphytum cordatum*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*), deväťsil biely (*Petasites albus*), deväťsil hybridný (*Petasites hybridus*).

Pôvodné jedľovo-bukové a bukovo-jedľové lesy boli zastúpené hlavne zmiešanými porastmi kvetnatých bučín alebo jedlín. Kvetnaté bučiny pokrývali hlavne na juh obrátené svahy a boli charakteristické zastúpením buka lesného (*Fagus sylvatica*), jedle bielej (*Picea abies*) a smreka obyčajného (*Picea abies*). Krovinnú etáž tvorili dreviny stromovej etáže a ostružina malinová (*Rubus idaeus*). Pre bylinnú etáž boli typické marinka voňavá (*Asperula odorata*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľovitý (*Euphorbia amygdaloides*), bažanka trvácna (*Mercurialis perennis*). Pôvodné jedliny sa vyskytovali najmä na severných svahoch. Popri jedli mal významné a lokálne premenlivé zastúpenie aj smrek. Buk v nich obvyčajne chýbal. V krovinej etáži boli zastúpené dreviny stromovej etáže, zemolez čierny (*Lonicera nigra*) a baza červená (*Sambucus racemosa*). Z bylín bola pre jedliny typická žerušnica trojlístá (*Cardamine trifolia*), lipkavec okrúhlostý (*Galium rotundifolium*), chlpaňa žltkastá (*Luzula luzulina*).

Na močaristých rovinatých miestach sa vyskytovali azonálne zamokrené smrečiny. Zvyčajne nadväzovali na rašeliniská. V stromovej etáži sa vyskytoval prevažne len smrek. V bylinnej etáži smlz chlpkatý (*Calamagrostis villosa*), praslička lesná (*Equisetum silvaticum*), z machorastov napr. korbáčovec trojlaločný (*Bazzania trilobata*), rašeliník (*Sphagnum girgensohnii*). Väčšinou ide o rašeliniská slatinného až prechodového typu.

Chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Chránené a vzácne druhy flóry

Na katastrálnom území Sihelné je zaznamenaný výskyt viacerých druhov chránených a ohrozených druhov rastlín. Vyskytuje sa ich cca 50 druhov ako napr. tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), všivec lesný (*Pedicularis sylvatica*), ľadenec barinný (*Lotus uliginosus*), sitina niťolistá (*Juncus filiformis*), nátržnica močiarna (*Comarum palustre*), hviezdoš močiarny (*Callitriche palustris*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), odemka vodná (*Catabrosa aquatica*), barička močiarna (*Triglochin palustre*), oľšovníkovec močiarny (*Thysselimum palustre*), bielokvet močiarny (*Parnassia palustris*), ostrica žltá (*Carex flava*), fialka močiarna, vstavačovec májový pravý (*Dactylorhiza majalis subsp. majalis*), vstavačovec Fuchsov pravý (*Dactylorhiza fuchsii subsp. fuchsii*), mečík škridlicovitý (*Gladiolus imbricatus*), bezkolenec belasý (*Molinia caerulea*), valeriána celistvolistá (*Valeriana simplicifolia*), ostrica sivastá (*Carex canescens*), šafran karpatský (*Crocus heuffelianus*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*) a iné.

Chránené a vzácne druhy fauny

Z chránených a vzácných druhov fauny sa na riešenom území sa vyskytujú napr.: mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), vretenica obyčajná (*Vipera berus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*), dulovnica menšia (*Neomys anomalus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), žltouchost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk obyčajný (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Chránené biotopy

V dotknutom území prevládajú lesné biotopy. Druhú najpočetnejšiu skupinu biotopov tvoria biotopy lúk a pasienkov, intenzívne využívanéj poľnohospodárskej krajiny a biotopy mozaikovitej poľnohospodárskej krajiny. Uvedené biotopy sú doplňované biotopmi charakteristickými pre urbanizovanú krajinu, tzn. urbánne biotopy, ako aj vodnými biotopmi a ostatnými biotopmi. Medzi významné biotopy patria podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., prílohy č. 1 - Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) viaceré biotopy národného a európskeho významu. Niektoré sú zastúpené len vo fragmentoch. Z najčastejších biotopov európskeho významu s vyskytujú:

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy - biotop európskeho významu (kód Natura: 9130, kód Sk Ls5.1), mezotrofné až eutrofné porasty na rôznom geologickom podloží a miernejších svahoch. Vyskytujú sa na stredne hlbokých pôdach. Ide o mezotrofné a eutrofné porasty buka lesného (*Fagus sylvatica*), kde sa zriedkavo vyskytujú cenné listnáče javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), ako aj smrek obyčajný (*Picea abies*). Krovinné poschodie je slabo vyvinuté, bylinný podrast je viacvrstvový. V porastoch s vysokým zápojom drevín a množstvom bukového opadu je pokryvnosť bylinnej vrstvy veľmi nízka.

Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy - biotop európskeho významu (Kód Natura 91EO* Kód Sk Ls1.3). Patria k prioritným biotopom. Vyskytujú sa v fragmentoch vo forme brehových porastov. Ekologicky sa viažu na alúvium potokov podmäčkaného prúdiacom podzemnou vodou alebo ovplyvňovaného povrchovými záplavami. Na horných častiach tokov majú prevažne prirodzený charakter. Brehové porasty vodných tokov sú mimoriadne dôležitým typom vegetácie v krajine ako krajinné prvky s vysokou vodivosťou slúžiace pre šírenie a pohyb rastlín i živočíchov.

Nížinné a podhorské kosné lúky - (kód Natura 6510, kód Sk Lk1) sú jedno- až dvojkosné lúky. Výskyt týchto biotopov je viazaný na lúčnopasienkársku krajinu na úpätiach svahov a na plochy v okolí osád a na poľnohospodárske využívanie krajiny ľuďmi. Majú zachované prirodzené zloženie s bohatou druhovou biodiverzitou.

Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa – (kód Natura 6430, kód Sk Lk5) kvetnaté vysokobylinné vlhké až mokré lúky s prevahou širokolistých bylín v nivách), na náplavových kužloch a podhorských prameniskách, často plôškovité a len občas kosené.

Prechodné rašeliniska a trasoviská – (kód Natura 7140 kód Sk Ra3) sú ostricovo-machové spoločenstvá, ktoré predstavujú prechod medzi slatinami a vrchoviskami, patria sem aj na živiny chudobné slatiny. Spoločenstvá sú zásobované podzemnou vodou chudobnou na bázy až po podzemnú vodu s vyšším obsahom báz. Tomu zodpovedá aj reakcia prostredia, ktorá kolíše od slabo kyslej po neutrálnu.

Z biotopov národného významu sa v území vyskytujú:

Mezofilné pasienky a spásané lúky (kód Natura –, kód Sk Lk3). Ide o nízkosteblové, miestami intenzívne spásané pasienky a nehnojené, po kosbe spásané jednokosné lúky. Vyskytujú sa spolu v komplexe s nížinnými a podhorskými kosnými lúkami.

Podmäčkané lúky podhorských oblastí – (kód Natura -, kód Sk Lk6) .

Kosené vlhké lúky s výskytom v alúviách potokov, v okolí svahových a podsvahových pramenísk, s optimom od pahorkatinového do horského stupňa. Podmienkou ich existencie je dostatočná pôdna vlhkosť počas celého roka, mierne až stredné kolísanie vody v pôdnom profile a pravidelné obhospodarovanie, najmä kosenie. Ide o druhovo stredne bohaté spoločenstvá s premenlivým druhovým zložením, v ktorom prevládajú vlhkomilné lúčne druhy.

Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách – (kód Natura - , kód Sk Pr2)

Spoločenstvá tienistých pramenísk a potôčikov lesného stupňa, z tohto dôvodu niekedy označované aj ako lesné prameniská. Asociácie tvoria navzájom prechodné typy, ale vždy ich charakterizuje vyššia pokryvnosť cievnatých rastlín ako machorastov. Reakcia pôdy a vody je neutrálna až slabo kyslá, voda je teplejšia než pri horských prameniskových spoločenstvách. Okolité lesné spoločenstvá tvoria najčastejšie jelšiny, dubohrabiny a najmä bučiny.

Významné migračné koridory

V území bol vypracovaný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dolný Kubín (Tiliana, RNDr. Ružičková a kol. Bratislava, 1994), ktorý vymedzuje nasledovné biokoridory:

- ✓ Biokoridor regionálneho významu, spájajúci RBc 34 a 61 (mimo) krížom cez zastavané územie Sihelné,
- ✓ Biokoridor regionálneho významu spájajúci RBc 56-34-66 – okrajom západnej hranice k.ú.
- ✓ Biokoridor provinciálneho významu Oravské Beskydy – severná časť k.ú., dotýka sa RBc Sihelniansky Hrádok.

V dokumentácii ÚPN VÚC Žilinského kraja (1994) boli biokoridory prehodnotené a vymedzené nasledovne:

- ✓ Biokoridor nadregionálneho významu NrBk 7/13 spájajúci RBc 7/8 - Brestovka - RBc7/4 - Poprovka (terestrický).

Miestne biokoridory tvoria vodné toky s brehovými porastami (Sihelniansky potok, Dlhá voda, Suchý potok, dva ľavostranné prítoky Sihelnianskeho potoka).

C.2.7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Krajina je komplexný systém priestoru, polohy, georeliéfu a ostatných navzájom funkčne prepojených hmotných prirodzených a človekom pretvorených a vytvorených prvkov, najmä geologického podkladu a pôdotvorného substrátu, vodstva, pôdy, rastlinstva a živočíšstva, umelých objektov a prvkov využitia územia, ako aj ich väzieb vyplývajúcich so sociálno-ekonomických javov v krajine.

Krajinná štruktúra

Štruktúra súčasnej krajiny je výsledkom dlhodobého historického vývoja a odráža využitie prírodnej krajiny človekom. Vznikla v dôsledku pôsobenia človeka na prírodné ekosystémy, ich využívaním, prejavujúcim sa pretváraním a ovplyvňovaním vlastností zložiek krajiny, teda funkčná štruktúra krajiny je základným faktorom podmieňujúcim jej fyziognómiu. Výsledkom antropického pôsobenia v krajine je vznik poloprirodzených a umelých prvkov, ktoré spolu s prírodnými prvkami vytvárajú určitú fyziognomickú mozaiku súčasnej štruktúry krajiny.

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) odráža aktuálny stav využitia krajiny v záujmovom území. V území a jeho širšom okolí boli mapované tieto prvky súčasnej krajinskej štruktúry:

Lesné pozemky. Dominantným prvkom štruktúry krajiny v západnej časti katastra sú lesné komplexy.

Nelesná drevinová vegetácia - brehové porasty miestnych vodných tokov, líniová zeleň na hraniciach pozemkov a terás, zeleň popri poľných cestách a starých úvozoch a na terénnych nerovnostiach a erózných ryhách, plošná drevinová vegetácia na strmších svahoch bez

obhospodarovania a na viacerých potenciálnych zosuvných územiach.

Orná pôda vyskytuje vo forme pásových polí na celom území katastra. Strmšie polohy sú premenené na terasové políčka.

Lúky a pasienky - výrazné zastúpenie najmä po oboch stranách zastavaného územia, pasienky sa využívajú na pasenie hovädzieho dobytku a oviec. Časť lúk a pasienkov v blízkosti súvislých lesných komplexov postupne podlieha sukcesii. V severnej časti územia sú lúky zamokrené, bez meliorácií.

Vodné toky - Sihelniansky potok, Dlhá voda (nazývaná aj Plšetnica, Plšetnický potok alebo Dudov potok), Suchý potok. V území sa nachádza taktiež pomerne veľa malých periodických a neperiodických vodných tokov, zväčša bezmenných.

Plochy bývania a občianskej vybavenosti a rekreácie - zastavané územie, kopaničiarske osídlenie, tzv. rale, časť rekreačného priestoru Ski Grúniky, lokalita Biela farma

Dopravná a technická infraštruktúra - cesta III. triedy 2278 a miestne komunikácie, poľné a lesné cesty, elektrické vedenia.

Z hľadiska **priestorového usporiadania a funkčného využívania** možno riešené územie rozčleniť na tieto priestory:

A - územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov (vrátane občianskej vybavenosti). Je to územie s prevahou plôch a pozemkov pre samostatné rodinné domy.

B - územia obytné s prevládajúcimi plochami bytových domov (vrátane občianskej vybavenosti).

C - územia športu a oddychu, ktoré predstavuje špecifickú funkciu a významnú súčasť každého sídla. Reprezentujú ju plochy športu, odpočinkové plochy, zeleň, rôzne dráhy (napr. bežecké, cyklotrialové), altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská a pod.

D - územia rekreácie (rekreačné zóny).

E - územia zmiešané (plochy rodinných domov a individuálnej rekreácie, občianska vybavenosť). Základná funkcia územia je bývanie a rekreácia (chalupnícka).

F - územia výroby.

G - územia voľnej krajiny, čo predstavuje najmä poľnohospodárska pôda, poľnohospodárska činnosť (rastlinná výroba, ovocinárstvo, pasienkárstvo) a ochrana prvkov územného systému ekologickej stability (genofondové lokality, územia s vysokou biodiverzitou).

H - územia cintorínov sú vymedzené na vykonávanie špecifických činností spojených s pochovávaním a pietou.

J - územia lesnej krajiny (hospodárske lesy).

K - územia ostatné, čo predstavuje nevyužívaná pôda a ochrana prvkov územného systému ekologickej stability (genofondové lokality, územia s vysokou biodiverzitou).

Typ a scenéria krajiny

Krajinný obraz vyjadruje vizuálne identifikovateľné vlastnosti krajiny. Obraz krajiny okrem estetického hodnotenia vlastností krajiny, odráža aj vnútorné vlastnosti krajiny – prírodnú, kultúrnu a historickú hodnotu. Krajinný obraz každého územia je daný prírodnými, najmä reliéfovými pomermi a vytvorenými prvkami súčasnej krajinej štruktúry. Reliéf predstavuje limit vo vizuálnom vnímaní krajiny, ktorý určuje, do akej miery je každá priestorová jednotka krajiny výhľadovým a súčasne videným priestorom. Prvky krajinej štruktúry určujú estetický potenciál daného priestoru, resp. bariérovo (pozitívne aj negatívne) tento priestor ovplyvňujú.

Typický obraz krajiny tvoria lesy, lúky s nelesnou drevinovou vegetáciou a vidiecke sídla.

Krajina má vidiecky charakter, s menším podielom priemyselných prvkov, sídlo sa vyvinulo pozdĺž miestneho vodného toku. Podstatnú časť lesov zaberajú smrekové monokultúry s množstvom rôznych druhov mokradí, vlhkých lúk a rašelinísk. V poľnohospodárskej krajine prevažujú trvalé trávne porasty s rôznou intenzitou využitia a extenzívne využívaná maloplošná orná pôda.

Ochrana a stabilita krajiny

Problematika ekologickej stability krajiny je problém veľmi zložitý a jej definície i metódy jej stanovenia sú rôzne.

Hodnotenie ekologickej stability krajiny sa realizuje rôznym spôsobom, napr. na základe prehodnotenia reálnej vegetácie, súčasnej krajinnej štruktúry a terciárnej krajinnej štruktúry, na porovnávaní prírodných podmienok a spôsobu využitia územia, na hodnotení vlastností krajiny podporujúcich, ochraňujúcich a znižujúcich jej ekologickú stabilitu, zhodnotením informácií o ohrození stability abiokomplexov, súčasného stavu využitia územia a jeho zaťaženia znečistením a ďalšie.

Únosnosť krajiny sa často chápe ako vhodnosť využívania územia, tzn. ako únosné využívanie krajiny, ktoré je ekologicky vhodné. Predmetom hodnotenia je krajina a jej prvky (abiotické, biotické a antropogénnej povahy), ktoré sú vo vzájomnej interakcii. Výsledkom hodnotenia únosnosti je stanovenie vplyvu človeka na krajinu, klasifikácia a vyčlenenie kategórií/stupňov únosnosti, z ktorej vyplýva návrh novej priestorovej organizácie územia – návrh ekologicky únosného využívania územia so zabezpečením bezkonfliktného fungovania vzťahov v krajine.

Na zabezpečenie územného systému ekologickej stability sa vypracúvajú dokumentácie územného systému ekologickej stability na nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovni. Návrhom ekologicky únosného využívania krajiny sa zaoberá aj Krajinnoekologický plán obce Sihelné (spracovaný v rámci Prieskumov a rozborov obce Sihelné, 2016), kde bolo vyčlenených 9 relatívne homogénnych krajinnoekologických komplexov. Pre jednotlivé KEKy bol zistený súlad súčasného využívania územia s krajinnoekologickými podmienkami a boli navrhnuté len niektoré zlepšujúce opatrenia pre optimalizáciu využitia krajiny.

C.2.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, územný systém ekologickej stability

Územia chránené podľa osobitných predpisov možno rozdeliť do dvoch základných skupín:

- ✓ územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- ✓ územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

Územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

Národná sústava chránených území

Skupinou chránených území podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je národná sústava chránených území (§ 17 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny).

Podľa tohto zákona je územie Slovenska rozdelené do 5 stupňov ochrany, rozsah obmedzení sa zväčšuje so zvyšujúcim sa stupňom ochrany. Na území, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana podľa uvedeného zákona, platí prvý stupeň ochrany.

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. sú ustanovené tieto kategórie chránených území:

- ✓ chránená krajinná oblasť (2. stupeň ochrany),
- ✓ národný park (3. stupeň ochrany),
- ✓ chránený areál (3. až 5. stupeň ochrany),
- ✓ prírodná rezervácia a národná prírodná rezervácia (4. až 5. stupeň ochrany),
- ✓ prírodná pamiatka a národná prírodná pamiatka (4. až 5. stupeň ochrany),
- ✓ chránený krajinný prvok (2. až 5. stupeň ochrany).

Ochranné pásma národného parku, chráneného areálu, prírodnej rezervácie a prírodnej pamiatky majú primerane nižší stupeň ochrany. Uvedené stupne ochrany platia všeobecne, môžu sa však zmeniť vyhlásením zón chráneného územia. Chránené územie možno na základe stavu biotopov členiť najviac na štyri zóny podľa povahy prírodných hodnôt, a to v 2. až 5. stupni ochrany.

Chránená krajinná oblasť Horná Orava

pôvodne vyhlásená vyhláškou MK SSR č.110/1979 Zb. na výmere 70332,51 ha. Vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z. z. bolo stanovené nové vymedzenie CHKO s platnosťou od 1. 11. 2003. Celková výmera CHKO Horná Orava bola znížená na 58738 ha. Posledne menovaná vyhláška rozčlenila územie CHKO Horná Orava na jednotlivé zóny A až D, pri čom zóna A má najprísnejšiu ochranu v 5. stupni a zóna D má ochranu najnižšiu v 2. stupni ochrany.

CHKO Horná Orava sa nachádza v najsevernejšej časti Slovenska. Veľkú časť územia zaberajú flyšové pohoria tvorené flyšovými horninami, na území CHKO predovšetkým horninami tzv. magurského flyšu - pieskovce a ílovce, ktoré sa v ďalších geologických dobách intenzívne zvrásňovali spolu so staršími geologickými jednotkami. Takmer polovicu územia chránenej krajiny zaberajú lesy. Značnú časť pokrývajú najmä lesy bukovo-jedľového vegetačného stupňa so silne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Výnimku tvoria lesné komplexy Babej hory, Pilska a Paráča s pralesovitými porastmi smreka s prímiesou jarabiny. Stupeň kosodreviny je vyvinutý na Babej hore a Pilsku. Vo vrcholových častiach Babej hory je zreteľne vyvinutý aj alpský stupeň reprezentovaný alpskými lúkami. Ďalším výnimočným javom vo vegetácii CHKO je prítomnosť značnej pestrosti rašelinných fytocenóz s výskytom charakteristických vzácných a ohrozených druhov rastlín, ako andromédka sivolistá, rojovník močiarny, ostroplod biely, rosička okrúhlostá, plavúnc zaplavovaný, ostrica výbežkatá, vrba čučoriedková. Na hodnotách prírody oblasti sa značnou mierou podieľa aj živočíšstvo. Z veľkých šeliem sa v nej vyskytujú medveď, vlk, vzácnejší je rys. Bežná je raticová zver - jelenia, srnčia i diviacia. Charakteristickými druhmi stupňa lesa sú tetrev, hlucháň, jariabok lesný. Z dravých vtákov tu hniezdi orol krikľavý, myšiak hôrny, početný je krkavec čierny. V ostatných desaťročiach svoj hniezdny areál v oblasti rozšíril bocian čierny. V posledných rokoch prenikol do územia los mokradový. Faunistickou osobitosťou územia chránenej krajiny je oravské priehradné jazero, poskytujúce vhodný biotop nielen pre ichtyofaunu, ale najmä pre avifaunu. Rašelinné a močaristé plochy sú biotopom viacerých druhov plazov a obojživelníkov (mlok vrchovský, mlok karpatský i mlok veľký). V oblasti majú svoje stanovištia aj viaceré vzácne a ohrozené druhy bezstavovcov, ako napríklad žltáček čučoriedkový, lovcík pobrežný a i. V jednotlivých zónach Chránenej krajiny Horná Orava sú stanovené nasledovné ciele ochrany prírody:

- ✓ zóna A - zachovanie autoregulačných procesov v prírodných ekosystémoch a biotopoch európskeho významu bez zásahu človeka,
- ✓ zóna B - zachovanie významných biotopov alebo druhov národného alebo európskeho významu prostredníctvom riadeného manažmentu,

- ✓ zóna C - zabezpečenie trvalo udržateľného využívania súvislých biotopov a lokalít druhov národného a európskeho významu,
- ✓ zóna D - rozvoj aktivít človeka pri zachovaní rozptýlených fragmentov biotopov národného významu, zachovaní typického krajinného rázu a krajinej štruktúry.

Do zóny A s výmerou 1263 ha patria (mimo riešené územie) bývalé NPR Babia hora a Pilsko, kde sa vyskytujú vzácne a ohrozené druhy fauny a flóry klimaxových horských pralesovitých smrečín, subalpínskeho a alpínskeho vegetačného stupňa. Platí tu 5. stupeň ochrany.

Do zóny B s výmerou 3 356 ha (mimo riešené územie) patria ochranné pásma zóny A Babia hora a Pilsko, kde cieľom je zabezpečenie ochrany horských smrekových lesov s výskytom veľkých šeliem a lesných kurovitých vtákov a eliminácie hospodárskej činnosti v lesných porastoch zóny, ďalej bývalá PR Tisovnica, kde cieľom je zabezpečenie ochrany lesného rašeliniska a Slaná voda – bývalá CHA Hviezdoslavova alej, kde cieľom je zabezpečenie ochrany vzácnym a ohrozeným druhom flóry rašeliniska. Platí tu 4. stupeň ochrany.

Do zóny C s výmerou 14 793 ha (mimo riešené územie) patria Oravské Beskydy, kde dôvodom vymedzenia zóny je výskyt súvislých smrekových a jedľovo-bukovo smrekových lesných komplexov v slovensko-poľskom hraničnom pásme s výskytom veľkých šeliem vlk, medveď, rys, pernatých dravcov a lesných kurovitých vtákov hlucháň. Územie je súčasne významným biokoridorom fauny. Platí tu 3. stupeň ochrany.

Zóna D s výmerou 39 326 ha nie je osobitne rozčlenená. Dôvodom jej vymedzenia je ochrana a zachovanie rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny so špecifickými formami osídlenia.

Územie k.ú. Sihelné patrí do zóny D (cca 800 ha), severozápadnou hranicou katastra prechádza po okraji lesných porastov zóna C, kde čiastočne prechádza aj do samotného k.ú. Sihelné.

Územie s vyšším stupňom ochrany ako 2 sa v katastrálnom území Sihelné nenachádza.

Európska sústava chránených území Natura 2000

Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

- ✓ chránené vtáacie územia (CHVÚ), (osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) – vyhlasované na základe smernice Rady EÚ o ochrane voľne žijúcich vtákov).
- ✓ územia európskeho významu (SKUEV) (osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) – vyhlasované na základe smernice Rady EÚ o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín)

Chránené vtáacie územie SKCHVU 008 Horná Orava

Do dotknutého územia zasahuje Chránené vtáacie územie Horná Orava, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z. z. ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáacie územie Horná Orava. V uvedenom chránenom území bolo zistených 242 druhov vtákov, z ktorých tu viac ako 60 % hniezdi. Rozšírené sú najmä vtáky ihličnatých lesov a podhorskej, extenzívne využívanéj poľnohospodársko-lesnej krajiny. V okolí Oravskej vodnej nádrže sa vytvorili vhodné podmienky

zasa pre vodné a pri vode žijúce vtáctvo. Uvedené chránené územie je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre výskyt a hniezdenie bociana bieleho (*Ciconia ciconia*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), ďatľa trojprstého (*Picoides tridactylus*), chriašťa poľného (*Crex crex*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), orla krikľavého (*Aquila pomarina*), tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*) a včelára lesného (*Pernis apivorus*) a jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie kalužiaka červenonohého (*Tringa totanus*). Na Hornej Orave sa zároveň vyskytuje a pravidelne hniezdi viac ako 1 % slovenskej populácie chriašťa malého (*Porzana parva*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), žltouchvosta hôrneho (*Phoenicurus phoenicurus*), strakoša sivého (*Lanius excubitor*), rybára riečného (*Sterna hirundo*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), žlny sivej (*Picus canus*), rybárika riečného (*Alcedo atthis*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), výra skalného (*Bubo bubo*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), chriašťa bodkovaného (*Porzana porzana*) a orla skalného (*Aquila chrysaetos*).

Územia európskeho významu sa v k.ú. Sihelné nenachádzajú, najbližšie sú vyhlásené

- ✓ SKUEV 0188 Pilsko
- ✓ SKUEV 0189 Babia hora
- ✓ SKUEV 0187 Rašeliniská Oravských Beskýd (Tisovnica)
- ✓ SKUEV 0190 Slaná Voda

Chránené stromy

V území sa nenachádzajú.

Územný systém ekologickej stability

Ekologická stabilita je schopnosť ekosystémov vyrovnávať zmeny spôsobené vonkajšími a vnútornými faktormi a zachovávať svoje prirodzené vlastnosti a funkcie.

Územný systém ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru vzájomne prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a vytvára predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj. Základ tohto systému predstavujú: biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. ÚSES tvoria východisko pre ekologickú rehabilitáciu krajiny.

Projekty územného systému ekologickej stability sa realizujú na rôznych úrovniach – nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovni. V území bol vypracovaný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dolný Kubín (Tiliana, RNDr. Ružičková a kol. Bratislava, 1994). V dokumentácii ÚPN VÚC Žilinského kraja (1994) boli prvky RÚSES prehodnotené a boli vymedzené:

Regionálne biocentrá

- ✓ 7/7 - Sihelnianský hrádok
- ✓ 7/8 - Magura

Nadregionálne biokoridory

- ✓ NrBk 7/13 spájajúci RBc 7/8 - Brestovka - RBc7/4 - Poprovka (terestrický).
- ✓ Jadrové územie európskeho významu Horná Orava – severná časť – zodpovedá vymedzenému biokoridoru nadregionálneho /provinciálneho významu Oravské Beskydy.

Miestne biocentrá

V rámci spracovania ÚPN obce Sihelné v roku 1994 bol vypracovaný MÚSES obce Sihelné, (URKEA, s.r.o. Banská Bystrica, 1994), kde boli vymedzené viaceré miestne biocentrá (upravené v KEP obce Sihelné, 2016):

- ✓ MBc1 – Skalka
- ✓ MBc2 – Pod Sihelnianskym hrádkom
- ✓ MBc3 – Bučinka
- ✓ MBc4 – Trhovnica
- ✓ MBc5 – Hájka
- ✓ MBc6 – Odumierky.

Miestne biokoridory

tvoria vodné toky s brehovými porastami (Sihelniansky potok, Dlhá voda, Suchý potok, dva ľavostranné prítoky Sihelnianskeho potoka).

Genofondová plocha

- ✓ Trhovnica - nachádza sa v juhozápadnej časti k.ú., predstavuje mokradné lúky s výskytom viacerých druhov vstavačov.

Územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z.**Chránené vodohospodárske oblasti**

Chránené vodohospodárske oblasti (ďalej len „CHVO“) predstavujú územia, v ktorých sa v dôsledku priaznivých prírodných podmienok vytvárajú prirodzené akumulácie povrchových a podzemných vôd.

Riešené územie k.ú. Sihelné nie je súčasťou žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti.

Vodárenské vodné toky a vodohospodársky významné toky

Zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je ustanovený vyhláškou MŽP SR č. 211/2005 Z. z.

Na riešenom území sa vodárenské ani vodohospodársky významné vodné toky nenachádzajú.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Na riešenom území sa nenachádzajú vodárenské zdroje pitnej vody ani ich ochranné pásma.

Citlivé a zraniteľné oblasti

Podľa nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z. ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti a § 33 a § 34 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách:

Citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd, ktoré sú využívané ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje, ako aj tie, ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd. Do citlivých oblastí patrí celé územie SR, teda aj kataster obce Sihelné.

Zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých zrážkové vody odtekajú do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

V zraniteľných oblastiach sa na základe súboru pôdnych, hydrologických, geografických a ekologických parametrov určili pre každý poľnohospodársky subjekt 3 kategórie obmedzení hospodárenia:

- ✓ **kategória A** - produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia
- ✓ **kategória B** - produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia
- ✓ **kategória C** - produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia

Poľnohospodárska pôda k.ú. obce Sihelné je zaradená do zraniteľných oblastí do kategórie B.

C.2.9. Obyvateľstvo

C.2.9.1. Demografické údaje

Z demografických údajov Žilinského kraja vyplýva, že miera prirodzeného prírastku je už dlhodobo najvyššia v severnej časti Žilinského kraja (okresy Námestovo, Tvrdošín), kde patrí aj obec Sihelné. Obec mala v roku 2015 spolu 2122 obyvateľov, z toho 1079 mužov a 1043 žien.

Základné údaje o obyvateľstve (2015) obce Sihelné

Trvalo bývajúce osoby			Podiel žien z trvalo bývajúceho obyvateľstva (v %)	Ekonomicky aktívne osoby			Podiel ekonomicky aktívnych žien z trvalo bývajúceho obyvateľstva (v %)
spolu	muži	ženy		spolu	muži	ženy	
2122	1079	1043	49,15	819	513	308	14,51

Počet obyvateľov podľa pohlavia a územia za rok 2015 obce Sihelné

Stav k 1. 1. 2015			Stredný (priemerný) stav			Stav k 31. 12. 2015		
spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2109	1074	1035	2116	1076	1040	2122	1079	1043

Vekové zloženie obyvateľstva obce Sihelné podľa pohlavia k 31. 12. 2011

Vek veková skupina	muži štruktúra v %	Ženy štruktúra v %	Spolu štruktúra v %
0 - 14	27,2	26,3	26,8
15 – 59 M (54 Ž)	66,2	64,2	65,2
60+ M (55+ Ž)	6,6	9,5	8,0
Priemerný vek	29,98	31,38	30,66
Index starnutia	15,24	45,54	30,10

Vývoj počtu obyvateľov obce Sihelné v rokoch 2009 - 2015 (k 31. 12. 2015.)

Rok/ukazovateľ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2009-2015
Počet obyvateľov	2057	2057	2068	2097	2124	2116	2127	2127-2057
Prírastok (-úbytok)	-	+0	+11	+29	+27	-8	+11	+70
Index rastu	-	100,0	100,5	101,4	101,3	99,6	100,5	

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce Sihelné do roku 2032

Predpoklady	Počet obyvateľov
počet obyvateľov k 31.12.2015	2127
prírastok v r. 2016 - 2032 (predpoklad)	350
stav k roku 2032	2472
urbanistická rezerva 10%	247
predpokladaný počet obyvateľov k roku 2032 (s urbanistickou rezervou)	2719

Bývajúcce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania

Ekonomicky aktívne osoby - 2011			
Muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
513	306	819	612

Zamestnanosť v obci Sihelné

	Rok 2015
Počet evidovaných nezamestnaných spolu	129
Počet evidovaných nezamestnaných žien	80

V obci Sihelné žije progresívny typ populácie, ktorý je charakterizovaný výrazne vyšším zastúpením vekovej skupiny 0 – 14 rokov, ako je zastúpenie vekovej skupiny 65+ rokov. Obyvateľstvo obce má vysokú schopnosť rásť prirodzenou mierou.

V súčasnosti sa v spoločnosti prejavuje trend migrácie obyvateľstva z miest na vidiek s priaznivou vzdialenosťou - dostupnosťou do zamestnania. Situácia v migrácii obyvateľstva je priaznivá, keď sa do obce prisťahovalo viac ľudí ako vysťahovalo. Vzhľadom na to, že obec Sihelné je v priaznivej dostupnej vzdialenosti od okresných miest (Námestovo, Tvrdošín) predpokladá sa, že počet obyvateľov bude narastať aj na základe migračného prírastku, hlavne z týchto miest a blízkeho okolia.

Na základe uvedeného je možné predpokladať, že v Sihelnom dôjde k miernemu rastu súčasného počtu obyvateľov a stabilizácii ku koncu návrhového obdobia.

C.2.9.2. Sídlo**História obce**

Osídľovanie Oravy začínalo prevažne v povodí rieky Oravy, jej prítokov a v blízkosti obchodných ciest. Do 16. storočia sa osídlenie Oravy orientovalo len do dolnej časti. Medzníkom vo vývoji Oravskej stolice v polovici 16. storočia bol nástup rodiny Turzovcov do vlastníctva oravských majetkov. Výraznejšie osídlenie severnej časti oravského regiónu začína najmä v 16. storočí, keď Oravské panstvo vlastnil František Turzo. V neosídlených lesných oblastiach hornej Oravy najskôr vznikali len salaše a koliby, ktoré tvorili základ budúcich osád. Osídľovanie na valašskom práve postupne prerastalo do osídľovania na práve kopaničiarskom. Obec Sihelné je jedna z najmladších oravských obcí. Prvá zmienka o nej pochádza z roku 1629. Vznikla vysťahovaním časti obyvateľstva z obce Rabča v rokoch 1629 -1663 (hromadné

osídlenie), dovtedy tu stál salaš, sezónne maštale, senníky a koliby. Názov novej dediny je odvodený od slova sihla (sichla), čo znamená kosodrevina alebo mladý smrekový či jedľový les. Dôvodom založenia obce bola vzdialenosť od Rabče, odkiaľ obyvatelia prišli, od územia terajšieho Sihelného, kde chodili pásť dobytok (najmä ovce) a kosiť trávu. Obec vznikla postupným rozširovaním pôvodných usadlostí a obstaním Sihelnianskeho potoka a jeho prítokov.

Samotné sídlo je atypicky lokalizované v izolovanej polohe na hranici goralskej oblasti, mimo hlavnej línie osídlenia. Urbanistický pôdorys obce sa formoval postupne a bez regulácie výstavby do viacerých línií, aj keď v súčasnosti sleduje v pomerne kompaktnej formácii údolie Sihelnianskeho potoka a jeho prítokov.

Zložitá história obce poznačila jej rozvoj, ktorý nebol plynulý, ale v krízových obdobiach dokonca zaznamenala pokles obyvateľov.

Druhá polovica dvadsiateho storočia výrazne ovplyvnila spôsob života obyvateľov, čo sa prejavilo aj na urbanistickom obraze obce. Tradičným spôsobom stavané zrubové dvoj- a trojpriestorové domy boli nahradené izolovanými budovami, najmä rodinných domov nových architektonických foriem. Tieto v súčasnosti predstavujú prevládajúcu formu zástavby. Postupná prestavba obce zásadne zmenila jej pôvodný vidiecky obraz s drevenými zrubovými domami. Novú prevládajúcu výstavbu tvoria murované rodinné domy, čím jednoznačne zanikol jej typický charakter. Zásadná prestavba murovanými domami súčasných architektonických foriem mala za následok stratu pôvodnej identity, pričom sa zachoval vidiecky charakter osídlenia. Novú identitu obce charakterizujú obstané komunikácie, na ktorú sa pripájajú obslužné - prístupové cesty k vznikajúcim skupinám rodinných domov a novým uliciam.

Urbanistická štruktúra sídla

Súčasný stav

Dnešný pomerne kompaktný urbanistický obraz obce je výslednicou extenzívnej formy rozvoja, a to obstaním cesty a vedľajších komunikácií. Kompozičnou osou zástavby je cesta č. III/2278 a koryto Sihelnianskeho potoka. Aditívnym rozvojom zástavby okolo vedľajších komunikácií sa formoval pôdorysný tvar centra obce využívajúc najpriaznivejšie geomorfologické a vlastnicke vzťahy. Pôvodne rozdrobené osídlenie jednotlivých hospodárskych usadlostí sa vyplnilo do takmer neprerušovanej pásovej zástavby s objektmi orientovanými štípmi kolmo na cestu. V prudších svahoch je orientácia budov ovplyvnená konfiguráciou terénu. V obci jednoznačne dominuje zástavba formou individuálnej bytovej výstavby rodinných domov. Voľná reťazová zástavba pozdĺž miestnych komunikácií sa ťahne celým údolím Sihelnianskeho potoka a má rôznorodý architektonický výraz. Vertikálnou dominantou urbanistickej štruktúry je kostol. Obec nemá výrazný centrálny priestor charakteru námestia. Centrum obce tvorí cesta III/2278 a vedľajšia rovnobežná komunikácia, ktorá s ňou spoluplytvára šoškovitý priestor v blízkosti obecného úradu. Občianska vybavenosť je dislokovaná pozdĺž hlavnej komunikácie. Výška zástavby je priemerne jednopodlažná a tvoria ju prevažne rodinné domy okrem niekoľkých objektov, ktoré v panoráme obce predstavujú výškové akcenty. Severná časť územia je charakteristická dvoma líniami osídlenia, pričom ľavá stúpa pod SV svah Skalky. Pravú vetvu tvorí zástavba medzi hlavnou cestou v smere na Oravskú Polhoru a pôvodnou sihelnianskou cestou.

Po takmer celej dĺžke riešeného nelesnatého územia pôsobí zreteľná hlavná os územia vo forme predĺženej trasy cesty III/2278. Na tejto osi sú zoradené ucelené bloky umelých urbanistických štruktúr. Vedľajšie kompozičné osi tvoria miestna komunikácia smerujúca od areálu bývalého PD k obecnému úradu resp. Hasičskej zbrojnici, východozápadne orientovaná

miestna komunikácia južne od Šimurdovho grúňa a miestna komunikácia smerujúca popri Šoltýskej roli k lyžiarskemu areálu Grúniky.

Samostatnou sídelnou jednotkou je časť Za dedinou.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Riešené územie už má stabilizovanú urbanistickú koncepciu:

- ✓ historicky založenú
- ✓ doplnenú o nové plochy s dominantnou obytnou funkciou.

Uvedené aspekty mali významný vplyv na konfiguráciu urbanistického pôdorysu obce. Hlavná a vedľajšie kompozičné osi sú v plnej miere akceptované. Hlavnú kompozičnú os bude i naďalej tvoriť cesta III/2278 prechádzajúca centrom obce súbežne so Sihelnianskym potokom. Na hlavnú komunikáciu sa napájajú obslužné komunikácie, okolo ktorých sa rozprestiera zástavba formou rodinných domov (pôvodná a nová), ktorá z rovinných polôh prechádza do mierne svahovitého terénu. Vedľajšie kompozičné osi tvoria miestna komunikácia smerujúca od areálu bývalého PD k obecnému úradu, resp. Hasičskej zbrojnici, východozápadne orientovaná miestna komunikácia južne od Šimurdovho grúňa a miestna komunikácia smerujúca popri Šoltýskej roli k lyžiarskemu areálu Grúniky. V budúcnosti (výhľadovo) môže predstavovať vedľajšiu kompozičnú os aj navrhovaná cesta III. triedy Oravská Polhora – Sihelné – Oravské Veselé.

Obec nebude mať výrazný centrálny priestor charakteru námestia. Občianska vybavenosť je už dislokovaná v centre väčšinou pozdĺž hlavnej komunikácie podľa miestnych podmienok a požiadaviek. Za ťažiskový bod obce je nutné považovať priestor v centrálnej časti v okolí kostola a obecného úradu.

Výška zástavby zostane v priemere jednopodlažná. Pôjde prevažne o rodinné domy. Vertikálnou dominantou urbanistickej štruktúry obce zostane kostol.

V kontexte urbanisticko-architektonického vývoja obec si ponechá svoj pôvodný vidiecky charakter.

Urbanistická koncepcia rešpektuje už založený pôdorys obce, dislokáciu občianskej vybavenosti, zóny výroby, komunikačný systém. Územný plán predpokladá, že prestavba a obnova staršieho a nevyhovujúceho bytového fondu v návrhovom období bude prebiehať prirodzenou cestou. Vzhľadom na to, že nie je možné uvažovať o plošných asanáciách a prestavbe obytného územia, neboli v urbanistickej koncepcii navrhnuté rigorózne zásahy do organizmu obce.

Bývanie

Súčasný stav

Štruktúru bytového fondu reprezentuje výlučne individuálna bytová výstavba formou izolovaných rodinných domov..

Domový a bytový fond (SODB 2011)

Počet domov spolu	493
v tom trvale obývané domy	414
v tom rodinné domy	401
neobývané domy	79
Počet bytov spolu	529

z toho trvale obývané byty	447
----------------------------	-----

Navrhované riešenie podľa konceptu

V kontexte urbanisticko-architektonického vývoja obec si ponechá svoj pôvodný vidiecky charakter. Nosnou myšlienkou územného plánu je integrovať živelné rozširovanie zastavaného územia do organizmu obce.

Nová bytová výstavba je navrhnutá v nadväznosti na už rozostavané ulice a urbanisticky neorganizované skupiny rodinných domov. V záujme ochrany poľnohospodárskej pôdy pre ďalšiu zástavbu sa prednostne využívajú voľné plochy v zastavanom území obce a v jeho tesnej blízkosti. Okrem extenzívneho rozvoja na nových plochách vo väzbe na súčasné zastavané územie sa prednostne navrhuje využiť neobývané domy hlavne z dôvodu zlého stavebnotechnického stavu (obnova formou rekonštrukcie, prestavby, prípadne nové domy ...) ako potenciálne plochy pre výstavbu.

Predpokladaný vývoj domového a bytového fondu (r. 2015 - 2032)

Počet obyvateľov podľa údajov obce v roku 2015	2122
Predpokladaný prírastok obyvateľov roky 2016 – 2032	350
Počet obyvateľov k 2032	2472
Stav bytového fondu v roku 2016	596 bytov
Celkový úbytok z dôvodu veku domov a prestavby na rekreačné účely	-20 bytov
Potreba v roku 2032 pre počet obyvateľov (2472) pri obložnosti 3,5 osoby na jeden byt	706 bytov
Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného bytového fondu	10 bytov
Potreba výstavby nových bytov 2016 – 2032	120 bytov
Urbanistická rezerva	30 bytov
Spolu potreba bytov k roku 2032 (s urbanistickou rezervou)	150 bytov

Na základe predpokladaného demografického vývoja a aproximatívnych výpočtov sa ukazuje potreba nových, ďalších bytov v obci pre návrhové obdobie do roku 2032 v objeme minimálne 150 b. j. V roku 2032 by mohlo v Sihelnom žiť cca 2472 až 2719 obyvateľov (podľa prijatých variantov) v 726 - 756 trvale obývaných bytoch pri predpokladanej obložnosti 3,5 obyv./1 b. j.

C.2.9.3. Aktivity obyvateľstva

Poľnohospodárska výroba

Súčasný stav

Rastlinná výroba (obhospodarovanie pozemkov) je na území obce výrazne plošne zastúpená. Zodpovedá produkčným schopnostiam pôd. Je obhospodarovaná malovýrobné aj veľkovýrobné. Koncentrovaná živočíšna výroba už na území obce v zásade neexistuje.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Poľnohospodárska výroba na území obce naďalej ostane ako jedna z primárnych funkcií na

území obce a to nielen z hľadiska jej územného rozsahu, ale aj ako činiteľa prevažne pozitívne ovplyvňujúceho raz voľnej krajiny s rozptýlenou nelesnou vegetáciou. Ostatná poľnohospodárska pôda bude obhospodarovaná súkromnými osobami (fyzickými a právnickými). Treba očakávať, že časť neefektívnych pasienkov pod vplyvom sukcesie bude presunutá do lesnej pôdy.

Neuvažuje sa s farmou pre rozvoj živočíšnej veľkovýroby na území obce. Nové živočíšne malovýroby môžu vznikať len ako drobných, prípadne pre potreby agroturistiky. Okrem toho môžu vzniknúť menšie farmy (ekofarmy, biofarmy...). V území je potenciál pre plantážny spôsob pestovania lesných plodov, pričom môžu vzniknú plochy a objekty na spracovanie úrody.

Lesné hospodárstvo

Súčasný stav

Lesy na území obce sú zaradené väčšinou do kategórie hospodárskych lesov, len cca 29 % lesov je chránených. Lesnú výrobu na území obce ovplyvňujú režimy Programov starostlivosti o lesy vypracované pre lesné hospodárske celky (LHC) Zubrohlava, Oravská Polhora, prevažne ekonomické záujmy subjektov vlastníacich lesy a podmienky ochranných pásiem rôznych druhov. Okrem starostlivosti o lesy, prvotnej ťažobnej činnosti a piliarskej činnosti sa v zásade iné spracovanie vyťaženej dreva veľkovýrobnej povahy na území obce nevykonáva.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Navrhované rozvojové lokality zasahujú do plôch lesov v minimálnej výmere (všetky varianty spolu 1,78 ha). Funkcia lesa zostáva na území obce v zásade v nezmenšenom rozsahu voči súčasnému stavu. Z hľadiska organizácie hospodárenia sa neočakávajú zásadné zmeny. Výmera lesnej pôdy sa zvýši na úkor pasienkov vplyvom sukcesného procesu. Z hľadiska tvorby pracovných miest lesné hospodárstvo (lesná výroba) nepredstavuje v obci významnú zložku hospodárskej základne.

Pri ťažobnej činnosti je potrebné plne rešpektovať Programy starostlivosti o lesy (PSL).

Priemyselná výroba, stavebníctvo a výrobné služby

Súčasný stav

Výrobné územia charakteru klasickej priemyselnej výroby na území obce sa nenachádzajú. Jestvujúce prvky výrobného charakteru v zásade neprekračujú rámec významu malovýrobnej alebo remeselnej prevádzky (píla, montované rodinné domy...).

V území sa nachádza výrobný (skladový) objekt západne od zastavaného územia obce v lokalite Od Hájky.

V obci sa nachádzajú aj ďalšie remeselné prevádzky (stavebné práce, klampiarske práce, drevovýroba, doprava a práce mechanizmami). Ich lokalizácia je stabilizovaná a nepredpokladá sa výrazný plošný rozvoj.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Funkcia výroby a skladov zostane v podmienkach obce v terciárnej polohe.

Rozvoj výrobného (skladového) objektu západne od zastavaného územia obce v lokalite Od Hájky sa nepredpokladá.

Vznik nových veľkoplošných areálov je v obci nereálny, skôr dôjde k vzniku malých firiem -

firemných a remeselných dvorov (výrobné, servisné a opravárenské služby a nerušiaci výroba v rámci drobných podnikateľských aktivít, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na životné prostredie a pod.) najmä v jestvujúcich areáloch bývalej poľnohospodárskej výroby.

Charakter výrobnej činnosti musí zodpovedať prítomnosti turisticko-rekreačného aspektu (prínos výroby pre rozvoj rekreácie, turizmu, cestovného ruchu – možnosť predaja turisticky príťažlivých výrobkov, suvenírov, potravín domáceho pôvodu, schopnosť zabezpečiť verejné bezpečné predvádzanie výrobných činností ako ukážok remeselných zručností. Výroba, remeselné činnosti a služby musia nadväzovať na domáce materiálové zdroje (voda, domáce plodiny, rastliny, drevo, kožušina, včelárske produkty).

Telovýchova, šport, rekreácia a cestovný ruch

Súčasný stav

Poloha obce Sihelné, vzhľadom na okolie a príslušnosť k CHKO Horná Orava s nenarušeným prírodným resp. životným prostredím, nedocenený, rekreačný potenciál, dochovaný obytný fond a čiastočne disponibilné ľudské zdroje vytvárajú základný rámec pre možnosti rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a turizmu v obci.

Rekreačný potenciál obce Sihelné je miestneho významu, umožňuje rozvíjať predovšetkým vidiecku podhorskú rekreáciu, všetky formy pešej turistiky a v niektorých polohách aj obmedzene zimné lyžiarske športy – bežecké a zjazdové lyžovanie. Pre svoje krajinné - estetické hodnoty sú zaujímavé údolia i hrebeňové partie, ktoré z aspektu rozvoja rekreácie a cestovného ruchu tvoria príťažlivé prostredie.

Obec nemá vybudovanú typickú účelovú rekreačnú oblasť pre každodennú ani víkendovú rekreáciu svojich obyvateľov. Pre koncotýždňovú rekreáciu sú využívané možnosti okolitej lesnej krajiny, podhorských lúk, areálu Grúniky, lokality Za dedinou atď. Pre časť obyvateľstva slúžia rekreačné chalupy a rekreačné chaty. Isté rekreačné možnosti poskytujú tri športové areály (pri školách a futbalové ihrisko). Možnosti stravovania umožňujú Penzión Beskyd, Oravský dvor, Biela Farma. Atraktivity okolitého prírodného prostredia pomáha sprístupňovať sieť značených aj neznačených chodníkov pri využití cyklistických, turistických a náučných chodníkov.

V katastrálnom území Sihelné sa nachádza značený turistický chodník (modrá značka), ktorý vedie z časti Od mlyna cez lyžiarsky areál Grúniky po úpätie Pilska. Obcou Sihelné vedie aj cyklotrasa po ceste III/2278 z obce Rabča, ktorá naväzuje na cestu I/78 na sever od obce Sihelnú. Na túto cyklotrasu nadväzuje cyklotrasa do obce Oravské Veselé, v trase navrhovanej cesty III. triedy.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Aj keď skúmané územie ponúka možnosť zachytenia tranzitného turizmu a to aj medzinárodného (blízkosť Poľska), vzhľadom na pomerne odľahlú polohu, zvýšený záujem o toto územie môže byť zabezpečený len zlepšením prezentácie obce a napojenia na komunikačnú sieť.

Rozvoj rekreácie, športu, cestovného ruchu a turizmu by sa mal opierať o:

- ✓ hotelový komplex Biela Farma (Odumiarky) pri zosúladení záujmov s obcou Oravská Polhora,
- ✓ areál Ski centrum Grúniky + BIKE PARK (3 vleky + zjazdové trate...) v k. ú. Námestovské Pilsko pri zosúladení záujmov s mestom Námestovo a s vlastníkmi nehnuteľností (pozemkov) v tomto priestore,

- ✓ rozvoj samostatnej lokality Za dedinou (so samostatným zastavaným územím obce) s väzbou na zmodernizované južne sa nachádzajúce lyžiarske vleky a zjazdovky (Šoltýska roľa – Šimurdov grúň),
- ✓ dokompletovaný (dostavaný) obecný športový až športovorekreačný areál na podklade jestvujúceho futbalového štadióna s krytou viacúčelovou halou,
- ✓ možnosti okolitej chránenej i nechránenej lúčnatolesnej krajiny so sieťou cykloturistických a peších turistických prípadne náučných chodníkov a odpočívadiel (v zime lyžiarskych bežeckých tratí...),
- ✓ oddychovú zónu pre miestnych obyvateľov na podklade plôch zelene lesoparkového charakteru,
- ✓ možnosti poskytované v rámci novo vymedzeného zastavaného územia vlastnej obce (penzióny, rekreačné chalupy, agroturistika, hipoterapia, ubytovanie v súkromí, kultúrno-spoločenské podujatia...),
- ✓ navrhnutú rozhľadňu (najpravdepodobnejšie v priestore masívu Sihelnianský hrádok).

V Koncepte ÚPN-O Sihelné nie sú navrhnuté typické veľkokapacitné ubytovacie zariadenia. Predpokladá sa vznik privátnych malokapacitných objektov, tzv. apartmánových domov a ubytovaní v súkromí. Na toto sú vhodné predovšetkým okrajové časti obce na jej severnom okraji. Veľkoplošné rekreačné územia nie sú navrhnuté.

V centre obce Sihelné je navrhnuté rozšírenie športového areálu (futbalového ihriska), dobudovanie jeho zázemia (tribúna, šatne s hygienickým zázemím), výstavba multifunkčnej haly, tenisový kurt.

Na cyklotrasu po ceste III/2278 z obce Rabča nadväzuje cyklotrasa do obce Oravské Veselé, v trase navrhovanej cesty III. triedy. Koncept ÚPN-O Sihelné navrhuje cyklotrasu aj v trase navrhovanej cesty III. triedy do obce Oravská Polhora.

Ubytovanie a verejné stravovanie

Súčasný stav

Ubytovanie na území obce je poskytované v Penzióne Beskyd, Biela Farma, prevádzkuje sa aj ubytovanie v súkromí).

Stravovanie na území obce umožňujú viaceré zariadenia (Oravský dvor, Penzión Beskyd).

Navrhované riešenie podľa konceptu

Zámerom obce je podporovať tvorbu nových stravovacích kapacít a založenie nových ubytovacích kapacít. Koncept ÚPN-O Sihelné predpokladá nárast ubytovacích kapacít formou tzv. apartmánových domov a ubytovaní v súkromí (prázdninový byt a pod.). Na toto sú vhodné predovšetkým odľahlejšie lokality, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území obce (Šimurdov grúň, Šoltýska roľa, Od mlyna).

Nárast počtu obyvateľov a rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu si vyžaduje aj dobudovanie stravovacích služieb s kompletným stravovaním. Ďalšie prevádzky poskytujúce stravovacie služby vzniknú aj v iných polohách obce ako komplementárne funkcie pri ubytovacích, rekreačných, športových a iných zariadeniach.

Celkovo by malo pribudnúť minimálne cca 100 stoličiek v reštauračnom stravovaní.

Administratíva – správa a riadenie

Súčasný stav

Túto skupinu občianskej vybavenosti predstavuje obecný úrad, farský úrad a čiastočne Hasičský dom v centrálnej časti obce.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Pre návrhové obdobie je situovanie obecného úradu, farského úradu a Hasičského domu vyhovujúce pre návrhové obdobie do roku 2032. Koncept ÚPN-O Sihelné navrhuje posilniť centrálnu časť obce (vedľa obecného úradu) o vybudovanie verejného priestoru charakteru námestia ako centra podporujúceho socio-spoločenské kontakty (na mieste objektu starej školy).

Občianske vybavenie a služby

Súčasný stav

Hasičská zbrojnica je súčasťou združeného objektu. Na hasičskú zbrojnicu je nadviazaná činnosť dobrovoľného hasičského zboru. Objekt pošty je vyhovujúci.

Cintorín je umiestnený v lokalite Bučinka. Jeho súčasťou je aj dom smútku. Kapacitne sa blíži k hranici plošných možností.

Likvidáciu odpadov v katastrálnom území obec zabezpečuje cez organizáciu RABČAN, obecné služby v súlade so schváleným Programom odpadového hospodárstva. Služby spojené s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom atď. bude nutné skvalitniť v zmysle POH obce Sihelné.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Poloha objektu hasičskej zbrojnice (Hasičský dom) sa považuje za stabilizovanú aj pre návrhové obdobie. Koncept ÚPN-O Sihelné preto nenavrhuje jej premiestnenie (len modernizáciu).

S riešením novej pošty sa v návrhovom období neuvažuje, prevádzkovanie pošty a rozširovanie poštových služieb je plne v kompetencii Slovenskej pošty, a.s., služby pošty budú i naďalej zabezpečované cez prevádzku pošty v obci, ktorá musí byť stavebne upravená a zmodernizovaná (vrátane parkoviska).

Keďže cintorín sa blíži k hranici svojich plošných možností a s inou lokalitou na pochovávanie sa nepočíta, Koncept ÚPN-O Sihelné predpokladá jeho rozšírenie o výmeru 0,58 ha. Cintorín (vrátane rozšírenia) má vymedzené 50 m široké ochranné pásmo pohrebiska (v zmysle zákona o pohrebníctve č.131/2010 Z. z.).

Doterajší spôsob likvidácie odpadov v katastrálnom území obce v návrhovom období bude zachovaný. POH obce Sihelné bude nutné pre návrhové obdobie aktualizovať. Obec musí zabezpečiť rozšírenie separovaného zberu. V koncepte ÚPN-O Sihelné sú navrhnuté zberné miesta odpadu pre kalendárový zber veľkoobjemového odpadu a kompostovisko. Jestvujúci malý obecný dvor je potrebné navrhnuť na stavebné úpravy na sústredenie technických prostriedkov obce využívaných v súvislosti s touto službou ako i údržbou verejných priestranstiev.

Maloobchodná sieť

Súčasný stav

Sieť maloobchodných predajní je primeraná veľkosti obce. V obci sa nachádza niekoľko predajní (predajňa potravín Jednota, súkromné predajne potravín a predajňa zmiešaného tovaru), ktoré sú rozmiestnené hlavne v ťažiskovom území obce. Súčasný stav maloobchodnej siete je v podstate vyhovujúci.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Koncept ÚPN-O Sihelné nenavrhuje doplniť sieť predajní. Rozvoj maloobchodnej siete je však závislý na fungovaní trhového mechanizmu, preto treba v princípe uvažovať, že malé prevádzky môžu byť umiestnené v ktoromkoľvek funkčnom okruhu obce za predpokladu dodržania príslušných legislatívnych predpisov.

Obecné trhovisko (sezónne) je navrhnuté za objektom obecného úradu.

Školstvo

Súčasný stav

Pre predškolskú výchovu slúži objekt MŠ s príslušným dvorom a ihriskom. Poskytuje celodennú starostlivosť pre deti v počte cca do 72 detí. 1 trieda slúži na telovýchovu, 1 pre súkromnú umeleckú školu. Cirkevná základná škola sv. apoštola Pavla má kapacitu 400 žiakov a primerané vybavenie s telocvičňou. V ZŠ je umiestnená aj knižnica, ktorá sa ponechá.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Koncept ÚPN-O Sihelné navrhuje modernizáciu a rozšírenie oboch školských zariadení z titulu nárastu počtu obyvateľov.

MŠ je možné rozšíriť smerom východným prípadne severovýchodným a využitím podkrovia.

ZŠ je možné rozšíriť prístavbou bočných krídiel a prístavbou tribúny k telocvični. Veľké zvýšenie počtu žiakov pre návrhové obdobie v rámci súčasnej školskej a rodinnej politiky je problematické predpokladať.

Zdravotníctvo a sociálne služby

Súčasný stav

V obci nie je zriadené zdravotnícke zariadenie. Občania navštevujú zdravotnícke zariadenia v obci Rabča resp. v Námestove. Pociťuje sa absencia ambulancie praktického lekára, detského lekára a lekárne.

V Sihelnom nie je zriadené zariadenie na poskytovanie kompletnej sociálnej starostlivosti.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Tento stav sa v návrhovom období ÚPN-O pravdepodobne nezmení. Obec by mala zvážiť svoje možnosti vytýpaním vhodných priestorov a finančné (výška nájmu, daň z nehnuteľností) na vytvorenie podmienok pre poskytovanie základnej zdravotnej starostlivosti.

Zariadenia typu Dom sociálnych služieb (denný stacionár, hlavne pre seniorov), v kapacite

primeranej veľkosti obce je možné umiestniť v podkroví MŠ alebo v kultúrnom dome po jeho rekonštrukcii.

Kultúra a osвета

Súčasný stav

Základňou kultúrno-spoločenského života v obci je miestny kultúrny dom s kapacitou 300 miest. Súčasťou objektu je pohostinstvo aj bar. Jeho umiestnenie a veľkosť je pre potreby obce postačujúce, ale je nevyhnutné ho modernizovať.

Pre kultúrny život slúžia kostol a kaplnky.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Obec pripravuje dispozičné zmeny v kultúrnom dome (bar bude zrušený, v podkroví sa vytvoria priestorové podmienky na oslavy a podobné podujatia).

Koncept ÚPN-O Sihelné uvažuje s výstavbou kaplnky v komplexe kostola a domu smútku a pri vodojeme (lokalita Pod Hrádkom).

V rámci záujmového územia v katastrálnom území obce Oravská Polhora je navrhnutý amfiteáter (nad severným výbežkom KÚ Sihelné) severne od Bielej Farmy pri lokalite Odumiarky s kapacitou umožňujúcou konania podujatí nadobecného významu (na pozemkoch Urbárskej obce Sihelné).

Požiarna ochrana

Súčasný stav

V zmysle zákona č. 314/2001 o ochrane pred požiarmi povinnosťou obce Sihelné je najmä:

- ✓ Zriadiť obecný hasičský zbor na zdolávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. Treba udržiavať jeho akcieschopnosť a zabezpečovať jeho materiálno-technické vybavenie.
- ✓ Zabezpečiť údržbu hasičských zbrojníc, zabezpečiť zdroje vody na hasenie požiarov a udržiavať ich v použiteľnom stave, zriadiť ohlasovňu požiarov a ďalšie miesta, odkiaľ možno ohlásiť požiar.

V obci pracuje Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ Sihelné). Hasičská zbrojnica v obci je v centrálnej ťažiskovej polohe.

Navrhované riešenie podľa konceptu

Koncept ÚPN-O Sihelné predpokladá, že DHZ Sihelné bude fungovať aj v návrhovom období. Navrhované nové lokality výstavby sa budú napájať na hlavné rozvádzacie potrubia, ktoré zabezpečia dostatočné množstvo požiarnej vody. Požiarna voda bude zabezpečovaná v súlade s STN 92 0400 a vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z. z.

Navrhovaná rozvodná vodovodná sieť bude mať potrebné dimenzie. Na trasách budú osadené podzemné resp. nadzemné požiarne hydranty, rozmiestnenie podľa príslušných predpisov tak, aby plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť.

Ako zdroje vody, ktoré poskytujú vodu na hasenie požiarov, budú slúžiť jestvujúce požiarne nádrže a vodojemy, ktoré svojim objemom naplňajú potrebu akumulácie vody.

Ochrana pred povodňami

Súčasný stav

Vodný režim na riešenom území je okrem iného ovplyvňovaný reliéfom (sklonom svahov, povrchovým krytom, skladbou pôdy, využívaním územia, hustotou zástavby a pod.).

Údoliami riešeného územia pretekajú Sihelniansky potok so svojimi prítokmi. Aktívne záplavové územie sa na území obce nenachádzajú. V rámci protipovodňových opatrení bola realizovaná úprava Sihelnianskeho potoka v km 3,350 – 3,685 v celkovej dĺžke 335 m, ktorými sa mala doceliť stabilizácia svahov brehov a zabezpečiť bezpečnosť jestvujúcich objektov

Navrhované riešenie podľa konceptu

Z hľadiska zákona č.7/2010 o ochrane pred povodňami väčšina výstavby nie je navrhovaná v zosuvnom území a v inundačnom území vodných tokov. V kolízii s potenciálnymi zosuvmi sú navrhované lokality IBV A3/V1 (čiastočne), A9/V2 a A10/V2.

Pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu je potrebné ponechať manipulačný pás v šírke minimálne 6,0 m od brehovej čiary tokov.

Dôležité je odstraňovanie erozívnych nánosov, naplavenín, odumretých drevín, rôzneho odpadu a pod. a prevedenie revitalizácie sprievodnej zelene.

C.2.10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva sa vzťahujú len na to, čo je zapísané v ÚZPF SR, t. j. len na:

ÚZPF	Adresa	SUPC PČ	Názov	Vlastník	Správca
2065/1	v areáli cintorína	-601	drevená zvonica	Obec Sihelné	ObÚ Sihelné
2669/1	pri dome č.114	-390/1	súsošie na pilieri pilier s podstavcom a reliéfom svätá Katarína, svätý Jozef a svätý Jan Nepomucký	Obec Sihelné	ObÚ Sihelné
2669/2	pri dome č.114	-390/1	súsošie na pilieri Svätá trojica	Obec Sihelné	ObÚ Sihelné

Na uvedené objekty sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona.

Na území obce Sihelné sa nenachádza žiadna NKP evidovaná ako chránená zeleň podľa pamiatkového zákona a ani sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona – pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia.

V obci sa nachádza niekoľko objektov (obytných aj hospodárskych väčšinou v odľahlých polohách) predstavujúcich relikty pôvodnej zrubovej architektúry. Niektoré objekty sú neudržiavané, niektoré prešli stavebnými úpravami. V prípade vykonávania stavebných úprav neudržiavaných objektov odporúčame ich zachovať v takom hmotovom prevedení (bez nadstavieb, prípadne inými zásahmi), aby sa zásadne nezmenil ich charakter.

V katastrálnom území obce Sihelné sa doposiaľ nerobil systematicky výskum, ale ak je predpoklad nálezu doteraz neznámych archeologických nálezísk je nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú ochranu archeologického dedičstva. Stavebník (investor stavieb) vyžadujúcich si zemné práce si od Krajského pamiatkového úradu Žilina v stupni územného konania vyžiada (v

zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku) stanovisko k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických lokalít. V prípade záchranného výskumu Krajský pamiatkový úrad Žilina vydá rozhodnutie v súlade s § 37 ods. 3 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav.

Podľa § 40 ods. 4 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález KPÚ Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

C.2.11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

Významné paleontologické náleziska a významné geologické lokality neboli v riešenom území identifikované.

C.2.12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Iné zdroje znečistenia životného prostredia ako tie, ktoré boli uvedené, neboli v priebehu posudzovania vplyvov strategického dokumentu v riešenom území identifikované.

C.2.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Hodnotenie súčasných environmentálnych problémov obce Sihelné je možné na základe environmentálnych prieskumov, dostupných analýz a syntéz vykonaných v etape prieskumov a rozborov a zadania.

Jedným z podkladov je aj environmentálna regionalizácia vykonaná na základe súboru vybraných environmentálnych charakteristík/ukazovateľov a postupov, hodnotiacich životné prostredie, ktorá vyčleňuje regióny s určitou kvalitou alebo ohrozenosťou životného prostredia (Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky 2016, SAŽP, 2016). Táto regionalizácia vymedzuje akostne odstupňované regióny environmentálnej kvality, od prostredia vysokej kvality až po silne narušené prostredie v zaťažených oblastiach SR. Územie SR člení na 5 stupňov úrovne ŽP – 1. prostredie vysokej úrovne, 2. prostredie vyhovujúce, 3. prostredie mierne narušené, 4. prostredie narušené a 5. prostredie silne narušené.

Riešené územie obce Sihelné ako celok je zaradené do 1. stupňa úrovne životného prostredia – prostredie vysokej úrovne.

Horninové prostredie

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia príslušného územia, vymedzuje sa ako riziko stavebného využitia. V území nie sú známe informácie o kontaminácii horninového prostredia. V riešenom území je podľa MŽP SR zaregistrovaných

15 potenciálnych svahových deformácií, ktoré negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

Pôda

V riešenom území vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy, a to relatívne čisté pôdy.

Záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy sa obmedzuje len na nevyhnutné potrebné plochy pre navrhovanú výstavbu v dvoch variantoch. Rozsah plôch bude nutné čiastočne prehodnotiť, najmä pre chránené pôdy.

Ovzdušie

Obec Sihelné nie je plynofikovaná. S jej plynifikáciou sa v návrhovom období neuvažuje. Zdrojom emisií znečisťujúcich ovzdušie sú hlavne lokálne kotolne na tuhé palivo a prašnosť. Miera znečistenia ovzdušia je nízka.

Voda

Obec nateraz nie je celá odkanalizovaná kanalizačnou sústavou. Väčšia časť obce je odkanalizovaná kanalizáciou do kanalizačného zberača a následne do ČOV Námestovo. Ostatné domy (podľa vybavenia) sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou a odpadové vody sú zaústené do domovej žumpy alebo malej čistiarne odpadových vôd. Zásadným obratom v tomto smere bude realizácia splaškovej kanalizácie v celej obci.

Hluk a vibrácie

Obec Sihelné nie je vzhľadom na nízke dopravné zaťaženie na ceste III. triedy zaťažená nadmerným hlukom a vibráciami z dopravy alebo z výrobných prevádzok. Zvýšené zaťaženie hlukom a emisiami z dopravy je možné predpokladať pri realizácii novej cesty III. triedy Oravské Veselé – Sihelné – Oravská Polhora.

Odpady

Pri nakladaní s odpadmi v obci sa postupuje podľa platného Programu odpadového hospodárstva, ktorý je však už potrebné aktualizovať. Obec zabezpečuje separovaný zber vrátane zberu nebezpečného odpadu, aj kampaňový sezónny zber biologicky rozložiteľného odpadu. Koncept ÚPN-O Sihelné rieši umiestnenie zberného dvora a obecné kompostovisko. V území sa nachádza jedna bývalá nelegálna skládka, ktorá je upravená a zavezená. Problémom je tvorba nelegálnych skládok pri cestách a tokoch.

Ochrana prírody a ÚSES

Časť územia patrí do CHKO Horná Orava a CHVU Horná Orava. Rozšírením rekreácie, výstavbou novej cesty III. triedy sa bude vytvárať vyšší antropický tlak na chránené územia. Plochy výstavby zasahujú do hydrických biokoridorov, obostavaním sa zníži ich funkčnosť, súvislé zastavané územie bude pôsobiť ako bariéra migrácie zveri. Navrhovaná cesta III. triedy Sihelné – Oravské Veselé priamo zasahuje do zóny D CHKO Horná Orava a CHVU Horná Orava a fragmentuje regionálny biokoridor 7/13 (7/8 - Brestovka - 7/4 – Poprovka).

Flóra a fauna

Priame odstránenie vegetačného krytu pri výstavbe, oplocovanie pozemkov, zvýšenie dopravnej prevádzky bude mať vplyv na zhoršenú migráciu s dopadom na kvalitu populácie živočíchov a zmenšenie potravných biotopov.

Krajina

Možná zmena scény krajiny pri nevhodných architektonických zásahoch, nevhodný štýl novobudovaných stavieb, nevhodné a necitlivé krajinárske úpravy okolia.

Zdravotný stav obyvateľstva

Nedostupná zdravotná starostlivosť v obci, chýba lekáreň, nutnosť cestovať do susednej obce.

Hodnotenie súčasných environmentálnych problémov v obci.

Oblasť ŽP	Environmentálny problém	Zdroj	Významnosť
Horninové prostredie	Stredné radónové riziko	Prírodné horniny	nízka
	Možná aktivácia geodynamických javov (zosuvy)	Umiestňovanie nových stavieb súvisiacich s realizáciou strategického dokumentu	vysoká
Voda	Znečistenie povrchových a podzemných vôd komunálnymi odpadovými vodami Zvýšená potreba pitnej vody	Chýbajúca funkčná kanalizácia v časti obce, poľnohospodárska výroba Urbanizácia, rekreácia	stredná
Pôda	Trvalý záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy	Urbanizácia územia a umiestnenie nových objektov a súvisiacej infraštruktúry	vysoká
	Erózne ohrozenie pôdy	Nevhodné poľnohospodárske využívanie pôd, orba kolmo na vrstevnice, likvidácia medzí remízok a krovísk	stredná
Ovzdušie	Znečistenie ovzdušia a prašnosť	automobilová doprava, spaľovanie fosílnych palív v domácnostiach, prašnosť	nízka
Ochrana prírody a ÚSES	Ohrozenie prvkov ekologickej stability územia - biokoridorov	možný priamy zásah do brehových porastov a korýt pri realizácii úprav ciest a premostenia tokov	stredná
	Antropický tlak na chránené územia a prvky ÚSES	Rekreačné využívanie CHKO a CHVU Urbanizácia Výstavba novej cesty III. triedy	stredná
Flóra a fauna	Zásah do vegetácie, až jej odstránenie, likvidácia živočíchov, zásah do migračných koridorov	Výstavba, priame ničenie biotopov, oplocovanie pozemkov v migračných trasách, súvislé urbanizačné pásy	stredná
Hluk	Zaťaženie územia hlukom v blízkosti cesty III. triedy	Automobilová doprava	nízka
Odpadové hospodárstvo	Sporadický vznik nelegálnych skládok	Nedisciplinovanosť, nízke environmentálne povedomie	nízka
	Problémy s triedením a zhodnocovaním odpadu	Chýbajúci zberný dvor a obecná kompostáreň	stredná
Krajina	Zmena štruktúry krajiny a zmena scenérie krajiny	Necitlivé úpravy krajiny a umiestnenie nových objektov a prvkov architektúry	nízka
Zdravotný stav obyvateľstva	Slabšie dostupná zdravotná starostlivosť	Absencia ambulancie praktického lekára, detského lekára a lekárne	stredná

Environmentálne problémy, ktoré sa môžu predpokladať v štádiu posudzovania strategického dokumentu budú podrobne zhodnotené v etape prípravy konkrétnych projektov, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. - posudzovanie navrhovaných činností (EIA) a spresnené v jednotlivých etapách povoľovania navrhovaných činností podľa osobitných predpisov. Zároveň budú v rozhodnutiach o povolení činnosti prijaté a následne realizované účinné opatrenia na elimináciu identifikovaných vplyvov.

C.3. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI

(predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

Podľa § 8 zákona č. 50/1976 Zb. územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladzuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Z uvedeného vyplýva, že hodnotenie vplyvov na životné prostredie je vlastne súčasťou vypracovania územnoplánovacej dokumentácie a nie oddelený proces. Už pri jej vypracovaní sa musia brať do úvahy všetky aspekty súvisiace s ochranou a tvorbou životného prostredia v riešenom území.

C.3.1. Vplyvy na obyvateľstvo

Koncept ÚPN-O Sihelné neobsahuje riešenia, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva a mali naň negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by narušovali pohodu a kvalitu života. Cieľom Konceptu ÚPN-O Sihelné je vytvorenie optimálneho urbanistického riešenia, riešenia v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry jestvujúceho územia ako aj v lokalitách, ktoré vyplynuli z uplatnených pripomienok a požiadaviek obce, orgánov, organizácií ako i jednotlivcov.

Koncept ÚPN-O Sihelné je vyhotovený v dvoch variantoch. V 1. variante sú navrhované plochy pre IBV pozdĺž severovýchodného okraja zastavaného územia v lokalitách Pod Hrádkom, Bučinka a Roveň. Nové plochy pre HBV sú navrhnuté v nadväznosti na jestvujúce plochy HBV pri obecnom úrade. Súčasťou je návrh rozšírenia cintorína a športovísk (futbalové ihrisko). V 2. variante rieši rozvoj obce Sihelné (plochy pre IBV) pozdĺž jej juhozápadného okraja v lokalitách Skalka, Lengy a Od Hájk. Nové plochy pre HBV sú navrhnuté v nadväznosti na jestvujúce plochy HBV pri obecnom úrade, tak, ako pri variante 1. Súčasťou je návrh rozšírenia cintorína a športovísk (futbalové ihrisko).

V oblasti technickej infraštruktúry je navrhované priame prepojenie obce Sihelné s obcou Oravské Veselé a s obcou Oravská Polhora cestou III. triedy v trase doterajších účelových komunikácií, čo bude mať pozitívny dopad na zlepšenie dostupnosti susedných obcí. Tento návrh je však nutné prerokovať v samostatnom konaní, ktoré je v kompetencii MDVaRR SR. V koncepte UPN obce Sihelné chýba lokalitácia nových obslužných ciest v navrhovaných plochách výstavby.

Pre predpokladaný nárast obyvateľov o 350 osôb do roku 2032 ÚPN obce navrhuje modernizáciu a rozšírenie MŠ a ZŠ. V súčasnosti je v obci v prevádzke jedna materská škola (4-triedna, 70 detí). MŠ je možné rozšíriť smerom východným prípadne severovýchodným a využitím podkrovia Cirkevná základná škola sv. apoštola Pavla má kapacitu 400 žiakov. ZŠ je možné rozšíriť prístavbou bočných krídiel a prístavbou tribúny k telocvični.

Kultúrne podmienky pre obyvateľov sa zlepšia vybudovaním amfiteátra a vybudovaním dvoch nových kaplniek a prípadnou modernizáciou kultúrneho domu. Bude sa tiež rozširovať športový areál a dobuduje sa jeho zázemie, čo prispeje k rozširovaniu možnosti športovania obyvateľov. Predpokladá sa zvýšený záujem o rekreačné aktivity v zimnom (lyžiarsky areál) aj v letnom období (cyklotrasy).

Rozvoj plôch určených na bývanie bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na obyvateľstvo -

zvýšenie počtu bytov a zároveň skvalitnenie úrovne bývania. Negatívne vplyvy sú predpokladané len dočasné, jedná sa hlavne o obmedzenia, spôsobené výstavbou a rekonštrukciami.

Na riešenom území sa v súčasnosti nenachádzajú veľké stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, a v rámci Konceptu ÚPN-O Sihelné sa nepredpokladá ani vznik takýchto zdrojov. Koncept ÚPN-O Sihelné navrhuje opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia aj v ostatných oblastiach – napojenie nových plôch bývania na verejný vodovod, dokončenie a prepojenie kanalizácie, zberný dvor, obecnú kompostáreň.

Dodržiavaním regulatívov uvedených v záväznej časti týkajúcich sa ochrany životného prostredia (povinnosť realizácie kanalizácie, vodovodu, plynifikácia, dodržanie navrhnutých parametrov nových komunikácií a pod.) v jestvujúcom území ako aj na nových rozvojových plochách nebude dochádzať k zhoršovaniu kvality životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda).

V koncepte ÚPN-O Sihelné sa nenavrhujú také riešenia, ktoré by mohli spôsobiť negatívne sociálno-ekonomické vplyvy alebo ktoré by závažne narušovali pohodu a kvalitu života obyvateľov. S podmienkou dodržania navrhovaných opatrení a záväzných regulatív, ktoré sú súčasťou posudzovaného konceptu a správy o hodnotení sa závažné negatívne vplyvy Konceptu ÚPN-O Sihelné na obyvateľstvo a jeho zdravie nepredpokladajú. Negatívom je slabšie dostupná zdravotná starostlivosť, kde obyvatelia sú nútení za ňou vycestovať.

C.3.2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy, geomorfologické pomery

Nové plochy funkčného využitia územia navrhované v koncepte ÚPN-O Sihelné svojim umiestnením neovplyvnia geomorfologické pomery ani súčasný charakter územia, pokiaľ budú pri ich realizácii dodržané limity a regulatívy stanovené v posudzovanom koncepte.

Nevhodnou činnosťou (napr. odstránením drevitých porastov, odstránením krycích vrstiev horninového prostredia v súvislosti s umiestňovaním nových zariadení) by mohlo dôjsť k aktivácii geodynamických javov (napr. erózia pôdy, porušenie stability svahov, zosuvy). Akékoľvek zásahy do horninového prostredia sa môžu realizovať len na základe výsledkov podrobného inžiniersko-geologického a hydrogeologického prieskumu.

Vzhľadom na typ geologického podložia v riešenom území je potrebné zvýšenú pozornosť venovať najmä zosuvom, ktoré môžu byť aktivované napr. i v dôsledku extrémnych zrážok. Okrem prirodzených faktorov dôvodom pri aktivovaní svahových pohybov je aj činnosť človeka. Aj menšie zásahy do svahov pri výstavbe nových objektov a súvisiacej infraštruktúry môžu narušiť stabilitu svahu a môžu sa tvoriť maloplošné zosuvy, resp. zemné prúdy. Zosuvné územia sú zdokumentované v grafickej časti konceptu ÚPN-O Sihelné. Registrované zosuvné územia sú v koncepte zaradené medzi plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu. Rozvojové lokality výstavby A10/V2, A9/V2 a čiastočne A3/V1 sú navrhnuté aj v týchto zosuvných územiach, čo je z hľadiska vplyvov na horninové prostredie negatívny jav.

Na riešenom území sa nenachádzajú chránené ložiskové územia, ložiska nevyhradených nerastov, dobývacie priestory ani prieskumné územia, a preto nebolo potrebné hodnotiť vplyvy na územia takého charakteru.

Pri dodržaní navrhovaných opatrení a záväzných regulatívov sa významné negatívne vplyvy ÚPN-O Sihelné na horninové prostredie nepredpokladajú. Je potrebné akceptovať potenciálne zosuvy a v týchto územiach stavebnú činnosť nepovoľovať, prípadne dôsledne pred povolením výstavby preskúmať možnosti aktivizácie zosunov formou geologického prieskumu.

C.3.3. Vplyvy na klimatické pomery

V súčasnom období je už jednoznačne prijímanou skutočnosťou globálna zmena klímy, ktorá je spôsobená činnosťou človeka s dopadom na zvyšovanie koncentrácie skleníkových plynov, zmenu a zvýšenie extrémnych prejavov počasia (sucho, povodne, búrky, krupobitia, výkyvy teplôt, nové poveternostné javy, ako sú tornáda a pod.).

Koncept ÚPN-O Sihelné nedáva rámec na také aktivity, ktoré by spôsobili významne zmeny klimatických ukazovateľov, smeru alebo prúdenia vzduchu, evaporáciu a ani iné zmeny, ktoré by mohli mať významný vplyv na klimatické pomery v okolí rozvojových lokalít.

Rozšírenie zastavaných plôch má vplyv na lokálnu klímu a mikroklimu. Nepriaznivé účinky predstavuje zvyšovanie teploty vzduchu a sálavé teplo zo spevnených a zastavaných povrchov. V obci sa nachádza dostatok nezastavanej pôdy a veľkých záhrad, ktoré tieto nepriaznivé vplyvy dostatočne eliminujú. Navrhované zastavané plochy predstavujú prevažne rodinné domy, obklopené záhradami, preto sa neočakáva nepriaznivý vplyv na lokálnu mikroklimu.

Vzhľadom na uvedené, vplyvy strategického dokumentu na klimatické pomery hodnotíme ako nevýznamné.

C.3.4 Vplyvy na ovzdušie

Počas výstavby činností, pre ktoré dáva rámec navrhovaný Koncept ÚPN-O Sihelné budú zdrojom znečistenia ovzdušia výkopové práce, dočasné a trvalé zábery pôd včítanie území pre vybavenie stavenísk, resp. stavebná mechanizácia pomocou ktorej sa budú vykonávať stavebné činnosti na jednotlivých lokalitách. Ide o bodové a plošné zdroje znečisťovania ovzdušia. Plošným zdrojom znečistenia ovzdušia budú aj skládky sypkých materiálov a zemín. Prístupové komunikácie, ktoré sa budú využívať počas výstavby uvedených činností budú predstavovať líniové zdroje znečistenia ovzdušia. Doprava surovín a materiálov bude nepravidelná a časovo a početnosťou obmedzená. Uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia budú predovšetkým zdrojom tuhých znečisťujúcich látok, oxidov dusíka a uhlíka a celkového organického uhlíka. Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Zvýšená prašnosť sa bude prejavovať najmä vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcim bezrážkovom období a to hlavne v období zemných a výkopových prác. Vzhľadom na charakter stavebných prác, ich situovania, prevládajúcim prúdením vzduchu, možno konštatovať, že vplyv bodových, líniových a plošných zdrojov znečistenia ovzdušia významne neovplyvní kvalitu ovzdušia v dotknutom území ani v kumulatívnom a synergickom merítku.

Zdrojmi znečistenia ovzdušia činností počas prevádzky, pre ktoré dáva rámec Koncept ÚPN-O Sihelné bude doprava realizovaná ich obyvateľmi, pracujúcimi a návštevníkmi. Táto doprava nebude predstavovať významné zvýšenie intenzity na dotknutých komunikáciách.

Vzhľadom na uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia a ich predpokladanú intenzitu je možné konštatovať, že vplyv činností, ktoré uvažuje Koncept ÚPN-O Sihelné na ovzdušie počas ich prevádzky a výstavby, bude mať lokálny charakter, ktorého významnosť bude zanedbateľná, pričom by nemalo dôjsť k významnému zhoršeniu emisno-imisnej situácii v rámci územia obce.

Vzhľadom na uvedené, vplyvy Konceptu ÚPN-O Sihelné na ovzdušie hodnotíme ako málo významné, negatívne.

C.3.5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Zdrojmi znečisťovania povrchových i podzemných vôd v riešenom území sú v súčasnosti najmä bodové zdroje znečistenia, komunálne odpadové vody vypúšťané do tokov bez čistenia (napr. objekty nepripojené na verejnú kanalizáciu), environmentálne záťaže (napr. divoké skládky odpadov v okolí vodných tokov), z plošných zdrojov znečistená voda z povrchového odtoku a z poľnohospodárskej činnosti. Ovplyvnenie kvality povrchových vôd (najmä malých vodných tokov) a podzemných vôd môže spôsobiť napr. umývanie vozidiel pri týchto tokoch a nevhodne situovaná statická doprava. Kontaminácia hydrologického prostredia môže byť daná únikom znečisťujúcich látok do podzemnej vody s následným zhoršením jej kvality počas havarijných stavov alebo nesprávnou manipuláciou s nimi. V danom prípade sa bude postupovať podľa vypracovaného a schváleného havarijného plánu.

Koncept ÚPN-O Sihelné čiastočne ovplyvní (navrhované zastavané plochy) infiltráciu zrážkovej vody do podzemia, pričom by sa nemal narušiť prirodzený kolobeh vody a nemalo by dôjsť k lokálnemu vysušovaniu územia, resp. pri zvýšených zrážkach zase naopak k hydraulickému zaťaženiu.

Koncept ÚPN-O Sihelné nebude ovplyvňovať pramene, pramenné oblasti, ochranné pásma, minerálne pramene a nebude mať negatívny vplyv na kvalitatívne a kvantitatívne parametre povrchových a podzemných vôd za dodržania prevádzkového poriadku, technickej a pracovnej disciplíny a za dôsledného dodržania zásad narábania s prípravkami a látkami škodiacich vodám.

Väčšina obce je odkanalizovaná kanalizáciou, ktorá je zaústená do hlavného kanalizačného zberača. Splašková kanalizácia je PP DN 300 zaústená do SČOV Námestovo. Splašková kanalizácia nie je vybudovaná v lokalite Za dedinou. V obci nie je ešte dobudovaná delená sieť odpadových vôd (len postupne sa realizujú kanalizačné prípojky). Splaškové vody sú preto ešte odvádzané aj do žump, resp. do septikov a malých domových ČOV vlastnou domovou kanalizáciou. V rámci Konceptu ÚPN-O Sihelné sa rieši dobudovanie kanalizačnej siete, čo by malo významne prispieť k zlepšeniu situácie v oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd v riešenom území. V rámci Konceptu ÚPN-O Sihelné sa nenavrhujú také nové zariadenia, ktoré by boli významným zdrojom znečistenia vôd (podzemných ani povrchových) ani ktoré by negatívne zasahovali do vodohospodárskych pomerov riešeného územia. Navrhovaný strategický dokument nebude mať vplyv na kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky povrchových tokov v širšom okolí.

Koncept ÚPN-O Sihelné spôsobuje zvýšené nároky na zásoby pitnej vody. Využitelný objem jestvujúcich zásobných vodojemov je postačujúci aj pre návrhové obdobie. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je v obci Sihelné na úrovni 80 %. V obci je vybudovaný lokálny vodovodný systém s príslušným obecným vodovodom napojeným na vlastné zdroje vody a zároveň vodovod v správe OVS, a. s., Dolný Kubín. Tieto vodovody sú navzájom prepojené. Lokálne časti obce Sihelné (Šoltýska roľa, Od mlyna a Odumiarky – Biela farma) sú zásobované pitnou vodou z vlastných zdrojov (studní). Navrhované trasovanie podzemných rozvodov pitnej vody musí rešpektovať ostatné existujúce a navrhované prvky technickej a dopravnej infraštruktúry.

Dažďové vody zo striech objektov a spevnených plôch nehnuteľností môžu byť odvádzané do podlažia alebo na terén, prípadne sa zaústia do uličnej dažďovej kanalizácie resp. cestného rigolu, ktoré vyústia do príslušného recipientu pomocou výústneho objektu. Vhodné je aj vybudovaniu a využívanie sezónnych zrážkových vôd formou napr. dažďových záhrad, priehlbni na zadržiavanie vody, úpravy spevnených povrchov tak, aby umožňovali vsakovanie dažďovej vody a pod. Obdobným problémom je odvádzanie dažďových vôd z komunikácií do povrchových vôd. Treba vždy rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu.

Z uvedeného vyplýva, že Koncept ÚPN-O Sihelné bude mať významný vplyv na kanalizačnú a vodovodnú sústavu (zaťaženie na ČOV, zaťaženie kanalizačných rozvodov odpadovými vodami a zvýšený odber pitnej vody v súvislosti s potrebami činností, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec). Negatívne vplyvy realizácie Konceptu ÚPN-O Sihelné na povrchové a podzemné vody možno hodnotiť ako málo významné, ktoré je možné zmierniť alebo i odstrániť realizáciou navrhovaných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatív. Možno predpokladať, že schválením Konceptu ÚPN-O Sihelné sa vytvoria podmienky pre zlepšenie situácie v oblasti vodných pomerov na riešenom území.

Navrhovaný strategický dokument musí byť v súlade so Smernicou č. 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22. 12. 2000) v znení rozhodnutia č. 2455/2001/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. novembra 2001 (Ú. v. ES L 331, 15. 12. 2001) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/32/ES z 11. marca 2008 (Ú. v. EÚ L 81, 20. 3. 2008) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/105/ES zo 16. decembra 2008 (Ú. v. EÚ L 348, 24. 12. 2008) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 (Ú. v. EÚ L 140, 5. 6. 2009) v znení smernice Európskeho parlamentu a rady 2013/39/EÚ z 12. augusta 2013 (Ú. v. EÚ L 226, 24. 8. 2013) v znení smernice Rady 2013/64/EÚ zo 17. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 353, 28. 12. 2013). 2000/60/ES, ktorá ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky, skrátene nazývaná Rámcová smernica o vode (RSV).

C.3.6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na zastavané územie obce a spolu s intravilánom vytvárajú kompaktný celok. Najväčším negatívnym vplyvom Konceptu ÚPN-O Sihelné na pôdu je návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely je v koncepte spracovaný podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, aj keď na výstavbu sú navrhované aj chránené pôdy. Rozsah záberov chránených pôd je pomerne významný. So záberom lesných pozemkov sa pri rozvoji obce Sihelné uvažuje len v minimálnom rozsahu.

Variant 1

Lokalita č. A/1-V1

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 12,14 ha z toho 11,49 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. a 9. skupiny, v zastavanom území je 2,40 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 9,09 ha poľnohospodárskej pôdy, v zastavanom území je 0,13 ha lesnej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,52 ha lesnej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 0,71 ha.

Lokalita č. A/2-V1

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 3,43 ha z toho 3,42 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. Skupiny, v zastavanom území je 0,62 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 2,80 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,01 ha lesnej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 3,42 ha.

Lokalita č. A/3-V1

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV výmere 10,60 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. a 9. skupiny, v zastavanom území je 1,74 ha poľnohospodárskej

pôdy, mimo zastavaného územia je 8,86 ha poľnohospodárskej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 1,04 ha.

Variant 2

Lokalita č. A/4-V2

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 4,44 ha z toho 4,37 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, v zastavanom území je 0,60 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 3,77 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,07 ha nepoľnohospodárskej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 4,37 ha.

Lokalita č. A/5-V2

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 3,47 ha z toho 3,30 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, mimo zastavaného územia je 3,30 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,17 ha nepoľnohospodárskej pôdy.

Lokalita č. A/6-V2

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o celkovej výmere 3,70 ha z toho 3,36 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, mimo zastavaného územia je 3,36 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,34 ha lesnej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 3,36 ha.

Lokalita č. A/7-V2

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o výmere 3,06 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, mimo zastavaného územia. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 3,06 ha.

Lokalita č. A/8-V2

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o výmere 5,75 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. a 9. skupiny, v zastavanom území je 1,89 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 3,86 ha poľnohospodárskej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 5,00 ha.

Lokalita č. A/9-V2

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o výmere 7,56 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. a 9. skupiny, v zastavanom území je 0,36 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 7,20 ha poľnohospodárskej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 2,58 ha.

Lokalita č. A/10-V2

- ✓ plocha určená pre výstavbu IBV o výmere 3,19 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 9. skupiny, mimo zastavaného územia.

Spoločný návrh pre obidva varianty

Lokalita č. B/11

- ✓ plocha určená pre výstavbu HBV o celkovej výmere 0,83 ha z toho 0,57 ha poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, mimo zastavaného územia je 0,57 ha poľnohospodárskej pôdy, mimo zastavaného územia je 0,26 ha lesnej pôdy. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 0,57 ha.

Lokalita č. C/12

- ✓ plocha určená pre rozšírenie športovísk (futbalové ihrisko) o výmere 0,35 ha

poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, v zastavanom území. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 0,35 ha.

Lokalita č. H/13

- ✓ plocha určená pre rozšírenie cintorína o výmere 0,58 ha poľnohospodárskej pôdy, zaradená podľa kódu BPEJ do 7. skupiny, mimo zastavaného územia. Chránená pôda sa nachádza vo výmere 0,58 ha.

Navrhovaný rozvoj obce Sihelné si vo Variante 1 vyžiada celkový záber poľnohospodárskej pôdy 25,51 ha, lesnej pôdy 0,66 ha, najkvalitnejšej chránenej pôdy (podľa NV SR č. 58/2013 Z. z.) je z toho 5,17 ha.

Vo Variante 2 je to 30,59 ha poľnohospodárskej pôdy a 0,34 ha lesnej pôdy, z toho najkvalitnejšie chránené pozemky na území obce Sihelné predstavujú 18,37 ha.

Spoločné pre oba varianty sú navrhnuté lokality HBV, rozšírenia ihriska a cintorína, kde sa predpokladá záber poľnohospodárskej pôdy 1,5 ha, záber lesnej pôdy 0,26 ha, z čoho najkvalitnejšia chránená pôda predstavuje 1,5 ha.

Zábery najkvalitnejšej pôdy sa navrhujú najmä pre potreby rozvoja individuálnej bytovej výstavby (rodinných domov). Pre oba varianty spoločne sa navrhuje záber pôdy pod HBV, rozšírenie ihriska a rozšírenie cintorína. Celkovo sa zábery poľnohospodárskej pôdy navrhujú na 13 lokalitách, z toho najkvalitnejšie pôdy sa nachádzajú na 8 lokalitách.

Použitie najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely možno odôvodniť najmä tým, že tieto pôdy sa nachádzajú v tesnej blízkosti súčasného zastavaného územia a nová výstavba z hľadiska kompaktnosti sídla a zabránenia vytvárania satelitných sídlisk by mala byť realizovaná v organickej náväznosti na štruktúru sídla.

Určenie dočasných záberov poľnohospodárskych pôd navrhovaným strategickým dokumentom v súčasnom štádiu nie je možné.

Čo sa týka znečistenia pôdy v koncepte ÚPN-O Sihelné sa nevyčleňujú plochy na také činnosti, ktoré by mohli byť zdrojom znečistenia a kontaminácie pôd.

Určité riziko z hľadiska aktivizácie niektorých potenciálnych zosuvov predstavujú stavebné činnosti na lokalitách A 10/V2, A 9/V2 a čiastočne aj na lokalite A 3/V1, kde boli zaznamenané potenciálne zosuvy. Tieto môžu byť aktivované pri zásahu do horninového prostredia, najmä pri podrezaní svahov pri budovaní líniových komunikácií, prípadne pri nedostatočných technických opatreniach v prípade nepriaznivých prejavov počasie (dlhotrvajúci, alebo privalový dážď a pod.). Registrované zosuvné územia patria medzi plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu.

Vplyvy Konceptu ÚPN-O Sihelné na pôdu možno hodnotiť ako vplyvy stredne významné, najmä v dôsledku potreby trvalých záberov poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Z hľadiska záberov poľnohospodárskej pôdy je environmentálne prijateľnejší Variant č.1, ale vzhľadom na celkovú kvalitu rozsah a umiestnenie pozemkov určených na záber sú obidva varianty po dôslednom prehodnotení navrhovaného riešenia realizovateľné.

C.3.7. Vplyvy na faunu, flóru a biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

Negatívne vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy môžu byť priame i nepriame ako sú napr.: zničenie ekosystémov – strata stanovišť rastlinných a živočíšnych druhov v dôsledku výstavby, vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohybu mechanizmov a ľudí, čo môže spôsobiť zmeny v správaní sa živočíšnych druhov, fragmentáciu a zmeny biotopov pôvodných druhov fauny a flóry, vytváranie bariér pre migrujúce živočíchy, rozširovanie invázných druhov rastlín,

zmeny vegetácie a živočíšnych biotopov v okolí dopravných komunikácií a ďalšie. Výnimkou nie sú ani činnosti súvisiace s turistikou a športom, kedy na exponovaných miestach dochádza napr. k zašľapavaniu vegetácie, šíreniu rastlinných a živočíšnych druhov, ktoré sa v danom území nevyskytovali a boli do územia zavlečené činnosťou človeka, vedomé zavlečenie rastlinných a živočíšnych druhov do miestnych ekosystémov za účelom zvýšenia atraktívnosti miesta (záhrady, parkové úpravy, a pod.).

Z hľadiska zachovania alebo zvýšenia biologickej rozmanitosti v dotknutom území má kľúčový význam dôsledná ochrana prírodných biotopov na lokálnej, regionálnej i nadregionálnej úrovni.

Na území obce Sihelné sa vyskytujú i vzácne a chránené druhy rastlín a živočíchov, a preto je potrebné rozvíjať aktivity obce s rešpektovaním pravidiel, podmienok a limitov ochrany prírody a tvorby krajiny. Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovaného rozvoja územia obce Sihelné sa nepredpokladá závažné ohrozenie druhov rastlín a živočíchov, ktoré sa vyskytujú v dotknutom a širšom území, vrátane chránených druhov a ich biotopov. Pri akomkoľvek kontakte s chránenými druhmi rastlín a živočíchov sa musí postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. a vyhlášky č. 24/2003 Z. z. Zvýšený antropický tlak bude vplývať negatívne najmä na živočíchy, ťažiskovo na druhy, ktoré sú menej antropotolerantné. Tieto z predmetných priestorov ustúpia. Aj pre antropotolerantnejšie druhy bude predstavovať navrhovaná zmena zmenšenie potravných, oddychových, reprodukčných a hniezdnych priestorov, zhoršia sa podmienky pre migráciu. Pre miestne populácie chránených druhov živočíchov však nepredstavujú posudzované lokality kľúčové priestory, preto je možné predpokladať, že navrhovaná zmena funkčného využitia ich existenčne neohrozí. Týka sa to najmä druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVU Horná Orava. V uvedenom chránenom území bolo zistených 242 druhov vtákov, z ktorých tu viac ako 60 % hniezdi. Rozšírené sú najmä vtáky ihličnatých lesov a podhorskej, extenzívne využívanej poľnohospodársko-lesnej krajiny.

V etape vypracovania a posudzovania Konceptu ÚPN-O Sihelné nie je možné identifikovať konkrétne negatívne alebo pozitívne vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z., prípadne u malých stavieb v rámci ich prípravy a povoľovania podľa osobitných predpisov na ktorom sa zúčastňujú i orgány ochrany prírody a krajiny.

Je potrebné dôsledne rešpektovať migračné trasy a biokoridory, vrátane miestnych biokoridorov so zachovaním brehových porastov a zabrániť ich fragmentácii. Takisto je dôležité udržať funkčný biokoridor Sihelnianskeho potoka tak, aby nebol obojstranne uzavretý. Vzhľadom na pásovú zástavbu pozdĺž vodných tokov je potrebné ponechávať aj v zastavanom území prieluky, ktorými môže zver migrovať. Genofondová lokalita Trhovnica nebude činnosťami v zmysle Konceptu ÚPN-O Sihelné ovplyvnená. Navrhovaná cesta III. triedy Sihelné – Oravské Veselé bude zasahovať priamo do územia CHKO, CHVU a fragmentovať nadregionálny biokoridor 7/13.

Na základe výsledkov hodnotenia možno konštatovať, že predpokladané vplyvy nových aktivít, ktoré sú navrhované v rámci Konceptu ÚPN-O Sihelné, na faunu, flóru a ich biotopy v dotknutom území nebudú závažné a v prípade identifikácie negatívnych vplyvov ich bude možné návrhom a realizáciou vhodných opatrení znížiť na environmentálne prijateľnú mieru. Týka sa to najmä prehodnotenia tých navrhovaných plôch na výstavbu, ktoré zasahujú do hydrických biokoridorov.

C.3.8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Obec Sihelné patrí k podhorským obciam, pre ktoré je charakteristický vidiecky typ sídelnej štruktúry s obytnou, rekreačnou, obslužnou, výrobnou, technickou a dopravnou funkciou. Krajina má vysokú estetickú a krajinostabilizačnú hodnotu. Kompozičná štruktúra krajiny je charakteristická striedaním trvalo trávnatých porastov, nelesnej drevinnej vegetácie a lesov, ktorú dopĺňa líniové vidiecke osídlenie, ktoré s okolitou krajinou vytvára taktiež atraktívne scenérie. Cenným a veľmi zraniteľným prvkom krajiny sú vodné toky a podmáčané územia.

V rámci obstarávania ÚPN-O Sihelné (v etape prieskumov a rozborov) bol vypracovaný Krajinnookologický plán s konkrétnymi návrhmi na využitie a zmenu doterajšieho využitia územia tak, aby bola zachovaná jeho ekologická stabilita. Závery a výstupy KEP boli zohľadnené pri vypracovaní konceptu ÚPN-O Sihelné.

V navrhovanej urbanistickej kompozícii sa vychádza z pôvodnej urbanistickej štruktúry riešeného územia. Podporuje sa zachovanie špecifického razu a rozvoja vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej krajiny. V Koncepte ÚPN-O Sihelné sa venuje zvýšená pozornosť najmä vytvoreniu optimálnych životných podmienok pre bývanie. Nové obytné plochy sa umiestňujú prevažne v nadväznosti na existujúce, nevytvárajú sa nové zastavané plochy v riešenom území, ktoré by zásadne ovplyvnili krajinnú scenériu. Nenavrhujú sa žiadne veľkoplošné areály rekreácie a športu v prírodnej krajine, nenavrhujú sa tiež žiadne priemyselné areály a stavby.

Navrhovaný územný rozvoja obce Sihelné uvedený v koncepte ÚPN-O Sihelné nebude mať v prípade dodržania navrhovaných architektonických zásad a regulatívov negatívny vplyv na krajinu a jej scenériu.

C.3.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (napr. chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území Natura 2000, národné parky, chránené krajinne oblasti, chránené vodohospodárske oblasti), na územný systém ekologickej stability

V posudzovanom koncepte ÚPN-O Sihelné sa ochrane prírody ako celku venuje dostatočná pozornosť. V území sa nachádza Chránená krajinná oblasť Horná Orava, rozčlenená na jednotlivé zóny A až D, pri čom zóna A má najprísnejšiu ochranu v 5. stupni a zóna D má ochranu najnižšiu v 2. stupni ochrany. V posudzovanom území obce Sihelné sa nachádza len zóna D, ktorá sa rozprestiera okolo zastavaného územia na severe, juhu a západe k.ú. V území je tiež vymedzené Chránené vtáčie územie Horná Orava, ktoré má totožné hranice s CHKO Horná Orava.

Územný plán intenzifikuje a reštrukturalizuje už urbanizované zastavané územie a rozširuje zástavbu na príľahlé lokality, pričom nezasahuje na územie CHKO, teda nemá priamy vplyv na Chránené vtáčie územie Horná Orava, ani na územia CHKO Horná Orava. Výstavba IBV, budovanie technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia), úprava ciest a výstavba nových ciest v navrhovaných lokalitách sa môže dotknúť hydrických biokoridorov, čo predstavuje priamy vplyv na ÚSES a je nutné počítať so zmierňujúcimi opatreniami.

Prekategorizovanie novej cesty III. triedy Oravská Polhora – Sihelné – Oravské Veselé a jej úprava by zvýšili bariérový efekt doterajšej účelovej komunikácie. Zvýšili by sa aj nepriame vplyvy – prejazdy vozidiel, ktoré by sa inak udržali mimo územia CHKO a CHVU Horná Orava, emisie, hluk, antropický tlak, vrátane rekreačného využitia a zvýšenej produkcie odpadu. Tieto vplyvy môžeme vyhodnotiť ako mierne negatívne. Vplyv vybudovania novej cesty III. triedy na

životné prostredie, teda aj na ochranu prírody je potrebné vyhodnotiť v procese EIA a v prípade realizácie dôsledne aplikovať zmierňujúce opatrenia.

Na území CHKO a CHVÚ Horná Orava sa nachádza samostatná lokalita Za dedinou s rekreačným využívaním a dvoma menšími lokálnymi lyžiarskymi vlekmí. V Koncepte ÚPN - O Sihelné sa neuvažuje s intenzifikáciou a rozširovaním využitia tohto priestoru, doporučuje sa len budovanie malokapacitných foriem ubytovania, bežeckým lyžovaním a hipoturistikou. Vplyvy takto nastaveného rekreačného využívania územia na chránené územia nie sú významne negatívne.

V území je navrhnutá rozhľadňa v zóne D, pri jej výstavbe sa predpokladajú mierne negatívne vplyvy. Zároveň sa zvýši atraktivita územia v jej okolí, čo môže zvýšiť antropický tlak na chránené územie zóny D. Podobne je možné vyhodnotiť aj vplyv plánovaného amfiteátru pri lokalite Biela Farma (v k.ú. Oravská Polhora).

Vplyv vybudovania cykloturistických chodníkov sa z hľadiska vplyvu na chránené územie javí ako neutrálny, cykloturistika patrí k najmäkším formám cestovného ruchu s najmenšími dopadmi na chránené územia, biotopy, flóru a faunu. Prepojenia susediacich obcí cyklotrasami sprístupňuje rozsiahle územia v podhorí a zvyšuje atraktivitu prírodného prostredia.

Rekreačné využívanie územia, rozširovanie cestnej siete, úpravy tokov, budovanie cyklotrás môžu mať mierne negatívny vplyv na prvky ÚSES.

C.3.10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať negatívny vplyv na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská v širšom dotknutom území za predpokladu dodržiavania zásad riešenia ochrany kultúrneho dedičstva a zásad a regulatívov zachovania kultúrohistorických hodnôt. Priamo na rozvojových lokalitách sa nenachádzajú žiadne známe objekty alebo predmety, ktoré by spadali do podmienok pamiatkovej starostlivosti. Medzi objekty kultúrneho dedičstva v obci patrí drevená zvonica, súsošie na pilieri pilier s podstavcom a reliéfom svätá Katarína, svätý Jozef a svätý Jan Nepomucký, súsošie na pilieri Svätá trojica. Na území obce Sihelné sa nenachádza žiadna NKP evidovaná ako chránená zeleň podľa pamiatkového zákona a ani sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona – pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia. V obci sa nachádza niekoľko objektov (obytných aj hospodárskych väčšinou v odľahlých polohách) predstavujúcich relikty pôvodnej zrubovej architektúry.

Podmienky novej zástavby sú stanovené v regulatívoch, ktoré rešpektujú aj historickú zástavbu a kultúrne a historické pamiatky obce. Ochrana archeologických lokalít, kultúrnych a historických pamiatok pri výstavbe je zabezpečená v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

V katastrálnom území obce Sihelné sa doposiaľ nerobil systematicky výskum, ale ak je predpoklad nálezu doteraz neznámych archeologických nálezísk je nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú ochranu archeologického dedičstva.

- ✓ Je nevyhnutné, aby pri akejkoľvek stavebnej činnosti bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko, prípadne rozhodnutie nariaďujúce výskum, bude podkladom pre územné a stavebné konanie príslušného stavebného orgánu na základe charakteru a polohy stavby.
- ✓ Podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa

musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom Žilina je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s uvedeným krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

Vzhľadom na to, vplyvy Konceptu ÚPN-O Sihelné na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská sa nepredpokladajú. Zásadná zmena pri hodnotení vplyvov by nastala v prípade, keď by sa pri zemných prácach odhalili nové archeologické artefakty. Vtedy tento vplyv hodnotíme pozitívne, dôjde k rozšíreniu úrovne poznania. Je však nevyhnutné, aby nálezcovia postupovali v zmysle pamiatkového zákona.

C.3.11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V dotknutom území nie sú evidované paleontologické náleziská a ani významné geologické lokality. V prípade nálezu skamenelín pri zemných prácach je potrebné postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vplyvy Konceptu ÚPN-O Sihelné na paleontologické náleziská a významné geologické lokality sa nepredpokladajú.

C.3.12. Iné vplyvy

Iné vplyvy Konceptu ÚPN-O Sihelné na dotknuté územie, ako tie, čo boli uvedené v predchádzajúcich kapitolách sa v etape strategického hodnotenia nepredpokladajú.

C.3.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

V rámci konceptu UPN-O Sihelné sa navrhujú nové investičné zámery, ktoré sú zamerané na dobudovanie funkčného a priestorového využívania územia. Ich následná realizácia môže mať pozitívne ale i negatívne vplyvy, priame, nepriame vplyvy na životné prostredie, vrátane vplyvov kumulatívnych.

Predpokladané vplyvy a ich mieru v etape Konceptu ÚPN-O Sihelné nie je možné jednoznačne určiť. Každá navrhovaná činnosť, ktorá bude spĺňať prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. bude podliehať komplexnému posudzovaniu podľa štvrtej časti tohto zákona. Prehľad niektorých predpokladaných vplyvov nových verejnoprospešných stavieb pre umiestnenie ktorých sa určuje územie v Koncepte ÚPN-O Sihelné sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

číslo	Názov skupiny stavieb	Predpokladané vybrané vplyvy	
		Pozitívne	Negatívne
1.	Stavby na monitorovanie stavu životného prostredia (prevzaté z aktualizovaného ÚPN-VÚC Žilinského kraja)	- Informácie o stave ŽP	- Bez vplyvu
2.	Komplexná prestavba verejných	- Skvalitnenie životných	- Záber pôdy

	priestranstiev: - pešie zóny a oddychové zóny (centrum obce, námestie, exteriér objektu obecného úradu) - autobusové čakárne (zastávky) a ich okolie vrátane samostatných zastávkových pruhov - turistické a miestne odpočívadlá - okolia viacbytových domov	podmienok pre obyvateľov - Zvýšenie atraktivity obce	- Vplyvy počas výstavby
3.	Rekonštrukcia cesty III. triedy (vrátane mostov), nové cesty III. triedy do Oravského Veselého a do Oravskej Polhory	- Zlepšenie dopravnej siete, - Zvýšenie bezpečnosti dopravy - Zvýšenie atraktivity a dostupnosti obce pre turistov	- Zvýšenie antropického tlaku na chránené územia a ÚSES, faunu a flóru - Zvýšenie intezity dopravy v obci a zaťaženia zložiek ŽP prejazdami automobilov
4.	Nové miestne komunikácie a chodníky a rekonštrukcia jestvujúcich miestnych komunikácií a chodníkov	- Zlepšenie pohody obyvateľov, - zlepšenie dostupnosti cieľov v obci - zvýšenie bezpečnosti chodcov - zlepšenie kvality ovzdušia - zlepšenie hlukovej situácie - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- Záber pôdy - Vplyvy počas výstavby
5.	Odstránenie bodových a líniových závad na komunikáciách	- Zvýšenie bezpečnosti dopravy - zlepšenie hlukovej situácie - zlepšenie bezpečnosti - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- Vplyvy počas výstavby
6.	Stavby statickej dopravy a rekonštrukcia existujúcich stavieb statickej dopravy	- Zlepšenie parkovania - zlepšenie kvality ovzdušia - zlepšenie hlukovej situácie - zlepšenie bezpečnosti - nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- Vplyvy počas výstavby
7.	Rekonštrukcia verejného osvetlenia a MR a stavby nového verejného osvetlenia, MR a súvisiacich stavieb vrátane technológii monitorovacieho bezpečnostného systému	- Zlepšenie pohody a kvality života obyvateľov - Zvýšenie bezpečnosti obyvateľov - zlepšenie podmienok v zásobovaní obyvateľov regiónu elektrickou energiou	- Vplyvy počas výstavby
8.	Sociálne byty resp. prístrešia + obecné nájomné byty	- Skvalitnenie podmienok života pre sociálne slabších obyvateľov a mladé rodiny, príp. seniorov	- Záber pôdy - Vplyvy počas výstavby
9.	Materská škola a rozšírenie, dostavba a modernizácia areálu a objektov aj areálu ZŠ	- Zlepšenie podmienok pre rodičov a deti - Nepriamy vplyv na zamestnanosť	- Záber pôdy - Vplyvy počas výstavby
10.	Rozšírenie cintorína	- Zlepšenie podmienok na pochovávanie v obci	- Záber pôdy - Vplyvy počas výstavby
11.	Dostavba obecného vodovodu a súvisiace stavby a rekonštrukcia jestvujúceho vodovodného systému	- Zlepšenie podmienok v zásobovaní obyvateľov pitnou vodou - Nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov	- Vplyvy počas výstavby
12.	Dostavba celoobecnej splaškovej kanalizácie a súvisiace stavby	- Zníženie znečisťovania povrchových a podzemných	- Vplyvy počas výstavby

		vôd - Vplyvy na zdravie obyvateľov	
13.	Dostavba športového areálu a športovorekreačné zariadenie	- Zlepšenie pohody a kvality života obyvateľov - Nepriame vplyvy na zdravie obyvateľov	- Záber pôdy - Vplyvy počas výstavby
14.	Lokálne športoviská	- Zlepšenie pohody a kvality života obyvateľov - Nepriame vplyvy na zdravie obyvateľov	- Vplyvy počas výstavby
15.	Detské ihriská	- Zlepšenie pohody a kvality života obyvateľov - Nepriame vplyvy na zdravie obyvateľov	- Záber pôdy - Vplyvy počas výstavby
16.	Cykloturistické trasy, turistické trate, plochy a súvisiace zariadenia	- Zvýšenie atraktivity obce pre turizmus - Nepriame vplyvy na zdravie obyvateľov	- Záber pôdy - Vplyvy počas výstavby, - Zvýšenie tlaku na krajinu
17.	Rekonštrukcia mostov, lávok a priepustov, brehov vodných tokov, vodných tokov	- Zvýšenie bezpečnosti - Vplyv na hydrologické pomery územia - Ochrana pred povodňami	- Vplyvy počas výstavby - Možný zásah do hydrických biokoridorov
18.	Protipovodňové úpravy	- Ochrana pred povodňami - Vplyv na hydrologické pomery územia	- Vplyvy počas výstavby - Možný zásah do hydrických biokoridorov
19.	Dažďová kanalizácia	- Vplyv na hydrologické pomery územia - Ochrana pred povodňami	- Vplyvy počas výstavby
20.	Telekomunikačné zariadenia a siete	- Skvalitnenie životných podmienok	- Vplyvy počas výstavby
21.	Stavby nových trás VN a NN vedení a trafostaníc a rekonštrukcia existujúcich elektrických zariadení	- Skvalitnenie životných podmienok	- Vplyvy na vtáky - Vplyvy na krajinu
22.	Kompostovisko alebo obecná kompostáreň (výber alternatívy po prerokovaní konceptu)	- Zníženie množstva biologicky rozložiteľného odpadu - Zníženie výskytu nelegálnych skládok a výsypiek	- Možné negatívne vplyvy na ovzdušie (zápach) - Vplyvy počas prevádzky
23.	Oddychové zóny obce (park a lesoparky)	- Zvýšenie atraktivity obce pre turizmus - Zlepšenie pohody a kvality života obyvateľov - Nepriame vplyvy na zdravie obyvateľov	- Bez vplyvu
24.	Obecný dvor technických služieb	- Skvalitnenie životných podmienok obyvateľov - Zlepšenie služieb	- Vplyvy počas výstavby - Vplyvy počas prevádzky
25.	Zberové miesta kalendárového zberu odpadu	- Zlepšenie čistoty obce - Eliminácia podmienok vzniku nelegálnych skládok	- Vplyvy počas prevádzky
26.	Verejná izolačná zeleň	- Nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov - Vplyv na biodiverzitu	- bez vplyvu

Najvýznamnejším zámerom v Koncepte ÚPN Obce Sihelné je variantný návrh plôch pre IBV. Medzi pozitívne vplyvy tohto zámeru patrí riešenie bytových podmienok pre obyvateľov, medzi negatívne patrí predovšetkým záber pôdy.

Realizáciou nových činností navrhovaných v rámci ÚPN-O Sihelné možno predpokladať predovšetkým pozitívne priame, nepriame a/alebo synergické a kumulatívne vplyvy na životné

prostredie.

Realizovaním navrhovaných zámerov prostredníctvom konkrétnych projektov dôjde predovšetkým k významným pozitívnym vplyvom na kvalitu života a zdravotný stav obyvateľov, a to najmä zmenou v oblasti bývania, dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry životného prostredia.

Predpokladá sa, že lokálne môže dôjsť aj k dočasným alebo trvalým negatívnym vplyvom na faunu, flóru a biodiverzitu (napr. pri výstavbe elektrického vedenia, protipovodňových opatrení, infraštruktúry), verejné zdravie, pôdu, vodu, ovzdušie, horninové prostredie. Navrhovaná bytová výstavba môže pri necitlivom umiestnení a nevhodnej voľbe stavebných materiálov a výrobkov spôsobiť negatívne vizuálne vplyvy na obraz krajiny, zmenu využívania krajiny.

Negatívne vplyvy nových projektov možno charakterizovať skôr ako dočasné (prevažne počas výstavby), pozitívne vplyvy možno jednoznačne považovať za trvalé. Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovaných riešení vplyvy závažného a trvalého charakteru sa pri dôslednom dodržaní súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov nepredpokladajú.

C.4. NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

V koncepte ÚPN-O Sihelné sú navrhované opatrenia a záväzné regulatívy, v rámci ktorých sa okrem iného vytvoria aj podmienky na elimináciu možných nepriaznivých environmentálnych vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie. Tieto boli z hľadiska identifikovaných vplyvov v Správe o hodnotení Konceptu ÚPN – O Sihelné doplnené a upresnené.

Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt

- ✓ Prioritne rešpektovať národné kultúrne pamiatky (uvedené v zmysle kategorizácie zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu) zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) a využívať ich v súlade s ich pamiatkovou hodnotou.
- ✓ Pri obnove kultúrnych pamiatok zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR dodržať ustanovenie zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.
- ✓ Zabezpečiť udržiavanie a ochranu pamiatkových objektov.
- ✓ Do kultúrohistorického potenciálu obce je potrebné zahrnúť aj objekty pôvodnej architektúry neuvedené v ÚZPF, dotvárajúce "historické" prostredie, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou jej integrity, najmä v najstaršej časti obce. Tieto objekty je potrebné udržiavať, prípadne stavebnými úpravami (bez takých zásahov do ich vzhľadu, ktoré by zásadne zmenili pôvodný charakter architektúry).
- ✓ Pri stavebnej činnosti v zemi dodržať povinnosť ohlásenia prípadného archeologického nálezu podľa § 40 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v súlade s § 127 Stavebného zákona.
- ✓ V súlade so stavebným zákonom sústavne sledovať stavebno-technický stav všetkých stavieb (aj drobných) predovšetkým v najstaršej časti obce a udržiavať ich v dobrom stavebno-technickom stave.

Na základe analýzy a zhodnotenia požiadaviek sa navrhujú doplnujúce odporúčania:

- ✓ *Je nevyhnutné, aby pri akejkoľvek stavebnej činnosti bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko, prípadne rozhodnutie nariaďujúce výskum, bude podkladom pre územné a stavebné konanie príslušného stavebného orgánu na základe charakteru a polohy stavby.*
- ✓ *Podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom Žilina je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s uvedeným krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.*
- ✓ *Zachovať a udržiavať typickú kopaničiarsku krajinu, nepripustiť zmenu štruktúry krajiny, alebo zmenu spôsobu obhospodarovania.*

- ✓ *Osobitnú pozornosť zamerať na objem a architektonické riešenie nových objektov, nakoľko nevhodná architektúra nových objektov by mohla spôsobiť vizuálne a štrukturálne zmeny krajinného rázu, čo nie je žiaduce.*
- ✓ *Novú výstavbu realizovať s ohľadom na charakteristické osídlenie oravských rálí, je potrebné dodržať rozvoľnosť výstavby a mozaikovitú štruktúru krajiny.*
- ✓ *Zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe, vo voľnej krajine nevytvárať izolované, tzv. satelitné urbanistické celky.*

Zásady a regulatívy pre ochranu prírody a tvorbu krajiny

- ✓ *Pri hospodárskej a rekreačnej činnosti rešpektovať zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.*
- ✓ *Rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability.*
- ✓ *Rešpektovať lokálne biokoridory pozdĺž miestnych tokov.*
- ✓ *Rešpektovať biocentrá regionálneho významu a biokoridor nadregionálneho významu nachádzajúce sa v katastrálnom území.*
- ✓ *Rešpektovať genofondovú plochu Trhovňa, predmetnú plochu neodvodňovať, nezalesňovať a nebudovať na nej stavby.*
- ✓ *Zachovať a doplniť brehové porasty pozdĺž miestnych tokov.*
- ✓ *Pri návrhu regulácie vodných tokov rešpektovať potrebu vytvorenia priestoru pre pobrežnú vegetačnú zónu, zabezpečujúcu biotickú integritu a priaznivé existenčné podmienky riečneho ekosystému pre akvatickú a semiakvatickú biotu.*
- ✓ *Pri prípadnom výrube stromov je potrebné postupovať podľa § 47 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. Ak orgán ochrany prírody nariadi náhradnú výsadbu podľa § 48 vyššie uvedeného zákona, treba uprednostniť geograficky pôvodné druhy drevín.*
- ✓ *Na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu a poľnohospodárske a rekreačné využitie, vylúčiť devastácie zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov týchto ekosystémov.*

Na základe analýzy a zhodnotenia požiadaviek sa navrhujú doplnujúce odporúčania:

- ✓ *Zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody a krajiny, vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia, rešpektovať predmety ochrany CHKO Horná Orava a SKCHVU Horná Orava.*
- ✓ *Zachovať pôvodne druhy fauny a flóry a ich biotopy s osobitným dôrazom na zabránenie fragmentácie prirodzeného prostredia.*
- ✓ *Zabezpečiť priaznivý stav chránených častí prírody a krajiny vrátane chránených druhov prostredníctvom zapojenia vlastníkov a užívateľov pozemkov aj uplatnením stimulačného opatrenia (napr. finančný príspevok štátu).*
- ✓ *Rekonštruovať existujúce plochy zelene a udržiavať ich v priaznivom stave.*
- ✓ *Vypracovať stratégiu proti rozširovaniu invázných druhov a akčný plán, ako invázne druhy rastlín odstraňovať.*
- ✓ *V zastavanom území stanoviť % podiel zastúpenia zelene podľa jednotlivých rozvojových plôch a zabezpečiť jeho dodržiavanie.*
- ✓ *Zachovať priechodnosť zastavaného územia pre migráciu zveri, obmedziť na vyznačených miestach oplocovanie, ponechávať nezastavané prieluky s vysokou vegetáciou*
- ✓ *Posúdiť bariérový efekt navrhovanej cesty III. triedy Oravské Veselé – Sihelné – Oravská Polhora v procese EIA a prijať zmierňujúce opatrenia.*

- ✓ Stavby, vrátane oplotení, umiestňovať minimálne 6 m od všetkých vodných tokov, v prípade, že sú brehové porasty toku širšie, umiestňovať výstavbu až za ne.
- ✓ Zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov a biocentier vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických látok, skládky odpadov a pod.).
- ✓ Zachovať hydrologický režim biotopov podmáčaných lúk.
- ✓ Podporovať extenzívne leso-poľnohospodárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných lokalít s rozptýlenou vegetáciou, zabrániť zarastaniu a sukcesii na vybraných plochách, zabrániť akémukoľvek vypaľovaniu trávnych porastov.
- ✓ Pri rekonštrukciách budov v intraviláne vykonať opatrenia, aby nedošlo k úhynu netopierov a hniezdiacich vtákov.
- ✓ V katastri obce nebudovať veterné elektrárne.
- ✓ V katastri obce nebudovať malé vodné elektrárne.

Zásady a regulatívy pre ochranu poľnohospodárskej pôdy

- ✓ V riešenom území uplatňovať legislatívnu ochranu poľnohospodárskej pôdy v zmysle ustanovení zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zásady a regulatívy pre ochranu vôd

- ✓ Dobudovanie verejnej kanalizácie a odvedenie odpadových vôd do ČOV, urbanizované územie navrhovaných lokalít IBV je možné užívať len po vybudovaní a sfunkčnení prívodu pitnej vody, jej rozvodov, odporúča sa v predstihu vybudovanie kanalizácie a jej rozvodov.
- ✓ Pozdĺž vodných tokov je potrebné ponechať manipulačný pás v šírke minimálne 6 m od brehovej čiary pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu.
- ✓ Zároveň je nutné rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. a príslušné platné STN.

Na základe analýzy a zhodnotenia požiadaviek sa navrhujú doplnujúce odporúčania:

- ✓ Z hľadiska zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami nenavrhovať novú výstavbu v zosuvnom území a v inundačnom území vodných tokov.
- ✓ Pri návrhu a realizácii protipovodňových opatrení na vodných tokoch prihliadať, aby sa v maximálnej možnej miere zachovala pôvodná morfológia toku a ochrana pôvodnej brehovej vegetácie tokov.
- ✓ Protipovodňové opatrenia posúdiť z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z.

Zásady a regulatívy pre ochranu ovzdušia

- ✓ V území vylúčiť resp. v maximálnej miere obmedziť lokálne kotolne na spaľovanie menej hodnotných druhov palív, v území je nepripustné vypaľovanie porastov a spaľovanie odpadov prípadne iných hmôt, na automobilovej a pešej cestnej sieti previesť bezprašnú povrchovú úpravu, všetky nespevnené plochy a poľnohospodársky nevyužívané plochy (záhrady pri IBV) musia byť ozelenené vegetačným krytom.
- ✓ Dodržiavať ustanovenia zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v platnom znení.

Zásady a regulatívy pre odpadové hospodárstvo

- ✓ Dodržiavať "Program odpadového hospodárstva" vypracovaný a schválený obcou Sihelné. Za hlavné ciele považovať:
 - obmedzovanie vzniku odpadov,
 - zvýšenie využívania odpadov,
 - nezávadné zneškodňovanie odpadov,
 - podporovať zvýšenie podielu využívania odpadu zavedením separovaného zberu (vybudovať zberový dvor),
 - zvyšovať podiel odpadov zneškodňovaných (využívaných) kompostovaním (vybudovať kompostovisko),
 - zároveň je nutné rešpektovať zákon č. 77/2015 Z. z. o odpadoch v platnom znení.

Na základe analýzy a zhodnotenia požiadaviek sa navrhujú doplnujúce odporúčania:

- ✓ *Zabezpečiť aktualizáciu Programu odpadového hospodárstva obce Sihelné na nasledujúce obdobie s cieľom zlepšiť systém nakladania s odpadmi, najmä zníženie produkcie odpadov na 1 obyvateľa obce.*

Zásady a regulatívy pre ochranu zdravia obyvateľstva

- ✓ Dodržiavať zásady ochrany zdravia obyvateľstva v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na základe analýzy a zhodnotenia požiadaviek sa navrhujú doplnujúce odporúčania:

- ✓ *Navrhnuť a realizovať plán budovania náučných chodníkov, náučných lokalít a cyklotrás v riešenom území, aby sa zabránilo živelnému rozvoju turistiky a cestovného ruchu.*
- ✓ *Podporovať realizáciu cyklistických tras a cyklistickej dopravy i v zastavanom území obce za účelom dopravného spojenia medzi jednotlivými miestnymi časťami s prihliadaním na zlepšenie bezpečnostných parametrov.*
- ✓ *Brat' ohľad najmä na najcitlivejších účastníkov dopravy (deti a starších obyvateľov), napr. znížením najvyššej prípustnej rýchlosti na komunikáciách, ktoré vedú územím obce, budovanie bezpečných chodníkov.*
- ✓ *Pri umiestňovaní objektov bytovej výstavby najmä v blízkosti a dosahu cestných komunikácií dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné protihlukové opatrenia.*

Zásady a regulatívy pre obmedzenie stresových prvkov v krajine

- ✓ Bezpodmienečné dodržanie koncepcie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia riešeného územia obce Sihelné, ako súčasti záväznej časti územného plánu, je prvým predpokladom obmedzenia stresového pôsobenia urbanizovaného územia na okolité prírodné prostredie.

Na základe analýzy a zhodnotenia požiadaviek sa navrhujú doplnujúce odporúčania:

- ✓ *Pri výstavbe nových objektov vrátane rodinných domov podporiť zvyšovanie environmentálnej výkonnosti energeticky úsporných budov (napr. izolácia, využitie OZE (najmä slnečnej energie), zelené strechy, pasívna/solárna konštrukcia, nízkoenergetické*

stavby a pod.).

- ✓ *Venovať osobitnú pozornosť využitiu turistického a rekreačného potenciálu riešeného územia a jeho okolia a tieto aktivity uprednostniť pred inými aktivitami, napr. priemyselnými, prihliadať pritom na únosnosť územia.*

Prírodná rádioktivita

- ✓ Riešené územie ÚPN-O Sihelné patrí do oblasti nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia príslušného územia. Podľa § 20 ods. (3) geologického zákona MŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia: výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia. Pred návrhom umiestnenia stavieb dať vypracovať prieskum radónového rizika v danej lokalite (podľa § 47 ods. 7 zákona č. 355/2007 Z. z.).

Zosuvy

- ✓ V riešenom území je podľa MŽP SR zaregistrovaných 15 potenciálnych svahových deformácií. Svahové deformácie typu potenciálnych zosuvov sú registrované v severnej časti zastavaného územia obce Sihelné a severne od neho, pozdĺž vodného toku Sihelnianskeho potoka, na svahoch Skalky, Sihelnianskeho hrádka, Mišovky a Zoborskej roli. Oblasti sú radené do rájónu nestabilných území s vysokým stupňom náchylnosti územia k aktivizácií resp. vzniku svahových deformácií existuje na nich vysoké riziko aktivizácie svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok, taktiež sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Blízke okolie svahových deformácií predstavuje oblasti rájónu nestabilných území so stredným stupňom náchylnosti územia k aktivizácií resp. vzniku svahových deformácií s možnosťou rozširovania existujúcich svahových deformácií, územia s priaznivou geologickou stavbou, podporujúcou reálnu možnosť vzniku svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom prírodných podmienok, v závislosti od morfológie terénu a územia citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Širšie okolie svahových deformácií je zaradené do rájónu potenciálne nestabilných území s nízkym stupňom náchylnosti územia k aktivizácií resp. vzniku svahových deformácií. Sú to oblasti s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou občasný vznik svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom prírodných podmienok, v závislosti od morfológických pomerov, územia postihnuté intenzívnou výmlovou eróziou a územia ohrozené opadávaním úlomkov hornín, oblasti sú rovnako citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Svahové deformácie v riešenom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. Podľa § 20 ods.3 geologického zákona MŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom (nie posudkom). Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely. Evidované zosuvné územia sú ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu § 12 ods. 4 písm. o) vyhl. č. 55/2001 Z. z.

Na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie sa odporúča doplniť tieto ďalšie opatrenia:

- ✓ *Pri navrhovaní konkrétnej činnosti, ktorá dosiahne prahové hodnoty uvedené v Prílohe č. 8*

zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov resp. spĺňa ustanovenia § 18 zákona pri zmene činnosti vykonať posúdenie v zmysle zákona pred spracovaním projektovej dokumentácie pre územné konanie a stavebné povolenie konkrétnej činnosti a postupovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

C.5. POROVNANIE VARIANTOV ZOHLADŇUJÚCICH CIELE A GEOGRAFICKÝ ROZMER STRATEGICKÉHO DOKUMENTU S NULOVÝM VARIANTOM

C.5.1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Výber optimálneho variantu Konceptu ÚPN-O Sihelné predstavuje komplexnú kategóriu vyplývajúcu zo zhodnotenia viacerých vplyvov, dôsledkov či dopadov, ako sú:

- ✓ vplyvy na krajinu,
- ✓ vplyvy na zdravie,
- ✓ environmentálne dôsledky,
- ✓ sociálno-ekonomické dôsledky,
- ✓ územno-technické dopady.

Optimálny variant Konceptu ÚPN-O Sihelné by mal vo všeobecnosti v prvom rade vytvárať podmienky pre zlepšenie kvality životného prostredia občanom riešeného územia, najmä čo sa týka zdravia a pohody obyvateľov, rovnako by mal vytvárať podmienky pre zlepšovanie stavu jednotlivých zložiek životného prostredia vrátane krajiny, najmä jej biotickej časti, alebo tento stav minimálne nezhoršovať.

V ďalšom rade by mal sledovať rozvoj obce a to najmä po kvalitatívnej stránke rôznymi technickými, organizačnými, územnými a inými opatreniami rešpektujúc pritom socioekonomické postavenie občanov v nadväznosti na kultúrno-historické tradície.

Posudzovaný Koncept ÚPN-O Sihelné uvedené kritériá v prevažnej miere spĺňa.

Uzavrieť problematiku výberu optimálneho variantu konceptu ÚPN-O Sihelné bude možné až na záver posudzovania Konceptu ÚPN-O Sihelné, po jeho prerokovaní s dotknutými orgánmi a verejnosťou.

C.5.2. Porovnanie variantov.

Koncept ÚPN-O Sihelné je vypracovaný v dvoch variantoch, s rozdielnym riešením rozvojových lokalít bývania. Variantne je riešené aj umiestnenia obecného kompostoviska. Ostatné časti Konceptu ÚPN - O Sihelné sú riešené zhodne pre 1. a 2. variant.

Nulový variant predstavuje situáciu, že územný plán nebude schválený a všetky činnosti v území sa budú vyvíjať nekoordinovane a živelne.

Z tohto dôvodu je porovnanie variantov zamerané hlavne na porovnanie záberu pôdy na výstavbu a na vplyv navrhovaných rozvojových lokalít na zložky a ochranu životného prostredia.

Vyhodnotenie záberov pôdy podľa variantov

Nulový variant

V súčasnosti nemá obec Sihelné vypracovaný územnoplánovací dokument, ktorý komplexne

rieši rozvoj obce, jej funkčnopriestorové usporiadanie, problémy dopravy, technickú infraštruktúru a ochranu a tvorbu životného prostredia.

Terajší neplatný územný plán sídelného útvaru (ÚPN – SÚ) Sihelné z r.1994 (schválený v r.1995 a preskúmaný v r.2006) nie je už relevantným územnoplánovacím dokumentom ako nástroj pre dosiahnutie cieľov obce k r.2032. Nezachoval sa v kompletnom stave a napriek čiastkovej aktualizácii je už veľmi obmedzene použiteľný. Starú dokumentáciu nie je možné využiť napr. aj z titulu zmien vlastníckych pomerov, zmien v legislatíve, v ekonomike, v postavení problematiky ochrany a tvorby životného prostredia, z titulu nesúlady s novou nadradenou regionálnou územnoplánovacou dokumentáciou atď.

Čo sa týka záberov pôdy pre nulový variant, nedá sa predpokladať, že by sa funkcia bývania vôbec nerozvíjala. Výstavba by však bola živelná, bez zabezpečenia rozvoja infraštruktúry, dopravných komunikácií a služieb. Záujem o plochy bývania nie je možné odhadnúť. Pri nulovom variante je možné predpokladať výraznejšie negatívne vplyvy na krajinu a ochranu prírody.

Variant 1

Variant 1 rozvíja funkciu bývania v troch lokalitách pozdĺž severovýchodného okraja obce v lokalitách Pod Hrádkom, Bučinka a Roveň.

Lokalita	Výmera lokality celkom	Výmera poľnohosp. pôdy	Výmera lesnej pôdy	Výmera nepoľnohosp. pôdy	Z toho chránená pôda
A 1/V1	12,14	11,49	0,65	0	0,71
A 2/V1	3,43	3,42	0,01	0	3,42
A 3/V1	10,60	10,60	0	0	1,04
Spolu variant 1	26,17	25,51	0,66	0	5,17

Variant 2

Variant 2 rozvíja funkciu bývania v siedmich lokalitách pozdĺž juhozápadného okraja obce v lokalitách Skalka, Lengy a Od Hájk.

Lokalita	Výmera lokality celkom	Výmera poľnohosp. pôdy	Výmera lesnej pôdy	Výmera nepoľnohosp. pôdy	Z toho chránená pôda
A 4/V2	4,44	4,37	0	0,07	4,37
A 5/V2	3,47	3,30	0	0,17	0
A 6/V2	3,70	3,36	0,34	0	3,36
A 7/V2	3,06	3,06	0	0	3,06
A 8/V2	5,75	5,75	0	0	5,00
A 9/V2	7,56	7,56	0	0	2,58
A 10/V2	3,19	3,19	0	0	0
Spolu variant 2	31,17	30,59	0,34	0,24	18,37

Spoločné lokality pre oba varianty

Lokalita	Výmera lokality celkom	Výmera poľnohosp. pôdy	Výmera lesnej pôdy	Výmera nepoľnohosp. pôdy	Z toho chránená pôda
B/11	0,83	0,57	0,26	0	0,57
C/12	0,35	0,35	0	0	0,35
H/13	0,58	0,58	0	0	0,58
Spoločné pre oba varianty Lokality 11 - 13 spolu	1,76	1,5	0,26	0	1,5

Navrhovaný rozvoj obce Sihelné si vo Variante 1 vyžiada celkový záber poľnohospodárskej pôdy 25,51 ha, lesnej pôdy 0,66 ha, najkvalitnejšej chránenej pôdy (podľa NV SR č. 58/2013 Z. z.) je z toho 5,17 ha. Variant 1 uvažuje s 3 lokalitami (A1/V1, A2/V1, A3/V1).

Vo Variante 2 je to 30,59 ha poľnohospodárskej pôdy a 0,34 ha lesnej pôdy, z toho najkvalitnejšie chránené pozemky na území obce Sihelné predstavujú 18,37 ha. Vo variante 2 je zahrnutých 7 lokalít (A 4/V2, A 5/V2, A 6/V2, A 7/V2, A 8/V2, A 9/V2, A 10/V2).

Spoločné pre oba varianty sú navrhnuté lokality HBV, rozšírenia ihriska a cintorína, kde sa predpokladá záber poľnohospodárskej pôdy 1,5 ha, záber lesnej pôdy 0,26 ha, z čoho najkvalitnejšia chránená pôda predstavuje 1,5 ha.

Zábery najkvalitnejšej pôdy sa navrhujú najmä pre potreby rozvoja individuálnej bytovej výstavby (rodinných domov). Pre oba varianty spoločne sa navrhuje záber pôdy pod HBV, rozšírenie ihriska a rozšírenie cintorína. Celkovo sa zábery poľnohospodárskej pôdy navrhujú na 13 lokalitách, z toho najkvalitnejšie pôdy sa nachádzajú na 8 lokalitách.

Z pohľadu záberu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely **sa javí prijateľnejší Variant č. 1 s menšou výmerou celkového záberu i záberu najkvalitnejších pozemkov**. Aj napriek tomu je potrebné v rámci vypracovania návrhu ÚPN-O Sihelné dôsledne prehodnotiť predpokladanú potrebu záberu poľnohospodárskej pôdy pre umiestnenie IBV najmä tých plôch, ktoré majú charakter najkvalitnejšej pôdy na území obce Sihelné.

Pri vyhodnocovaní vhodnosti plôch na výstavbu IBV z environmentálneho hľadiska ako pomocné kritériá na vytipovanie environmentálne najvhodnejších lokalít boli zvolené:

- ✓ Výskyt a absolútna výmera chránenej pôdy na lokalite.
- ✓ Existencia zosuvov.
- ✓ Vplyv na hydriky biokoridor Sihelnianskeho potoka.

Cieľom je porovnať nielen dva varianty, ale aj ich kombináciu tak, aby bolo možné doporučiť environmentálne najprijateľnejšiu možnosť.

Vyhodnotenie poradia vhodnosti variantov podľa zvolených kritérií

Lokalita	Chránená pôda (ha)	Zosuvy	Vplyv na biokoridor	Environmentálne najvhodnejšie poradie navrhovaných lokalít
A 1/V1	0,57	Nie	Nie	1
A 2/V1	0,35	Nie	Nie	1
A 3/V1	0,58	Áno (čiastočne)	Nie	1
A 4/V2	4,37	Nie	Áno	3
A 5/V2	0	Nie	Áno	2
A 6/V2	3,36	Nie	Áno	3
A 7/V2	3,06	Nie	Áno	3
A 8/V2	5,00	Nie	Nie	3
A 9/V2	2,58	Áno	Nie	2
A 10/V2	0	Áno	Nie	2

1 – vhodné lokality

2 – menej vhodné lokality

3 – najmenej vhodné lokality

Z porovnania lokalít vyplýva, že prijateľnejší je Variant 1, kde výmery chránených pôd na každej

z lokalít nedosahujú ani 1 ha a jedna lokalita je čiastočne situovaná na zosuve. Biokoridor nie je ohrozovaný vôbec.

Z variantu 2 je čiastočne prijateľná lokalita A5/V2, kde je predpokladaný vplyv na biokoridor, čo sa však dá zmierniť regulatívami tak, aby nebol priamo výstavbou zasiahnutý. Výhodou je, že v tejto lokalite sa nenachádzajú chránené pôdy.

Lokality A9/V2 a A10/V2 sú situované na zosuvoch, ich zastavanie by malo byť podmienené podrobným geologickým prieskumom. Prijateľnejšia z hľadiska výskytu chránenej pôdy je lokalita A10/V2, kde sa chránená pôda nenachádza.

Medzi environmentálne nevhodné patria ostatné lokality, kde sú relatívne vysoké výmery chránenej pôdy, a predpokladá sa výrazne negatívny vplyv na biokoridor Sihelnianskeho potoka.

Na základe výsledkov hodnotenia možno konštatovať, že obidva varianty riešenia Konceptu ÚPN-O Sihelné uvedené v koncepte sú z hľadiska vplyvu na životné prostredie po zohľadnení navrhovaných opatrení realizovateľné, ale je výrazný rozdiel v environmentálnej vhodnosti variantov.

Celkový návrh riešenia Konceptu ÚPN-O Sihelné uvedený v dvoch variantoch v posudzovanom strategickom dokumente je z hľadiska vplyvu na životné prostredie prijateľný, pričom environmentálne je vhodnejší variant 1.

Tento variant sa odporúča schvaľujúcemu orgánu na schválenie v predloženom znení po zapracovaní navrhovaných opatrení uvedených v kapitole IV. tejto správy o hodnotení a po zohľadnení opodstatnených pripomienok a požiadaviek účastníkov procesu posudzovania vyplývajúcich z písomných stanovísk k správe o hodnotení a ku konceptu ÚPN-O Sihelné, zo záverov verejného prerokovania, ktoré budú súčasťou záverečného stanoviska z procesu posudzovania.

C.6. METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

Pri posudzovaní vplyvov konceptu ÚPN-O Sihelné boli použité odborné metódy a odhady s použitím súvisiacich databáz, literatúry, výsledkov komplexných prieskumov a rozborov, Krajinnoeekologického plánu, RÚSES, výsledkov hodnotenia vplyvov konkrétnych činností v riešenom území a ďalších materiálov, ktoré obsahovali analýzu stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny záujmového územia.

Chýbajúce informácie boli doplnené vlastným terénnym prieskumom a konzultáciami s obstarávateľom a spracovateľom konceptu ÚPN-O Sihelné.

Na základe dostupných informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a celkové zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Pri spracovaní predkladaného dokumentu k návrhu územného plánu boli v zásade zohľadnené princípy trvalo udržateľného rozvoja územia a platné právne predpisy. V procese hodnotenia boli použité metódy terénneho prieskumu a spracovania dostupných informácií a prieskumov.

Pri spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu bola pozornosť venovaná špecifickým požiadavkám hodnotenia vplyvov na životné prostredie, stanovená Rozsahom

hodnotenia Okresným úradom Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie, zo dňa 10. 08. 2017, číslo spisu: OU-NO-OSZP-2017/007214. Vyhodnotenie splnenia špecifických požiadaviek je uvedené v **Prílohe č. 1**.

V rámci posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa vykonala analýza pripomienok a požiadaviek vyplývajúca zo stanovísk verejnosti a dotknutých orgánov predložených k oznámeniu a ku konceptu ÚPN-O Sihelné a opodstatnené pripomienky sa zohľadnili pri formulovaní záverov posudzovania. Vyhodnotenie doručených pripomienok k oznámeniu a k rozsahu hodnotenia je spracované v **Prílohe č.2**

Požadované dopracovanie adaptačných opatrení v celom k.ú. obce v zmysle Metodického usmernenia MDVRR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 k Stratégii adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy je spracované v **Prílohe č. 3**

C.7. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ

Počas spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu sa vyskytli nedostatky v podkladoch a v samotnom strategickom dokumente, t. j. v Koncepte ÚPN-O Sihelné.

- ✓ Do novonavrhovaných lokalítach nie sú riešené prístupové komunikácie, čo malo vplyv na neurčitost' v hodnotení vplyvov na hydričné biokoridory,
- ✓ Variantnosť riešenia v grafickej časti je neprehľadná, nejednoznačná, grafika je zahltená zbytočnými údajmi, čo sťažuje čitateľnosť.
- ✓ Nie je zjednotené a zosúladené šrafovanie jednotlivých funkčných plôch, ich ohraničenie je nedostatočné.
- ✓ Vo výkrese Širších vzťahov ÚPN-O Sihelné chýba priemet Biokoridoru nadregionálneho významu 7/13- 7/8 – Brestovka - 7/4 Poprovka (terestrický) a biocentra regionálneho významu 7/7 Sihelniansky hrádok a 7/8 Magura.
- ✓ Vyjadrenie zásad ochrany pamiatkového potenciálu územia len v návrhovej časti urbanistickej koncepcie je nepostačujúce, musí byť v zodpovedajúcom obsahu a podrobnosti zahrnuté do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie.
- ✓ V Koncepte ÚPN – O Sihelné nie je spracovaná implementácia Stratégie adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na konkrétne posudzované katastrálne územie, ani nie sú formulované závery, ktoré je potrebné zapracovať do dokumentácie. Uvedené bolo nutné spracovať v SoH.
- ✓ Koncept ÚPN – O Sihelné môže držať len územnú rezervu pre budúcu možnú realizáciu novej komunikácie III. triedy Oravské Veselé – Sihelné – Oravská Polhora. O novom usporiadaní cestnej siete je potrebné rokovať v samostatnom konaní, ktoré je v kompetencii MDVaRR SR. Vplyvy prekategORIZOVANIA účelovej, resp. miestnej komunikácie na cestu III. triedy je nutné posúdiť v procese EIA.

C.8. VŠEOBECNE ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Hlavným strategickým cieľom obce Sihelné je vytvorenie podmienok pre zabezpečovanie udržateľného rozvoja obce, v ktorej sú permanentne zaistované predpoklady pre optimalizáciu životných podmienok obyvateľstva ako aj návštevníkov s prihliadnutím na rešpektovanie prírodných a kultúrohistorických daností.

Výmera k.ú. obce Sihelné je cca 1440 ha, z toho je 1149 ha poľnohospodárskej pôdy a 203 ha lesných pozemkov.

Koncept ÚPN-O Sihelné je navrhnutý v dvoch variantoch. Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na zastavané územie obce a spolu s intravilánom vytvárajú kompaktný celok. Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek spolu v 13 lokalitách (variant 1 v troch lokalitách, variant 2 v siedmych lokalitách, tri lokality pre rozšírenie cintorína, rozšírenie ihriska a výstavbu HBV sú zhodné v oboch variantoch).

Riešené územie už má stabilizovanú urbanistickú koncepciu. Hlavnú kompozičnú os bude i naďalej tvoriť cesta III/2278 prechádzajúca centrom obce súbežne so Sihelnianskym potokom. V kontexte urbanisticko-architektonického vývoja obec si ponechá svoj pôvodný vidiecky charakter. Na základe predpokladaného demografického vývoja a aproximatívnych výpočtov sa ukazuje potreba nových, ďalších bytov v obci pre návrhové obdobie do roku 2032 v objeme minimálne 150 b. j.

V koncepte ÚPN-O Sihelné sa nenavrhujú také riešenia, ktoré by mohli spôsobiť negatívne sociálno-ekonomické vplyvy alebo ktoré by závažne narušovali pohodu a kvalitu života obyvateľov. Nepredpokladajú sa výrazne negatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia. Vplyvy na na horninové prostredie, ovzdušie klimatické pomery a na povrchové a podzemné vody hodnotíme ako málo významné. Možno predpokladať, že schválením Konceptu ÚPN-O Sihelné sa vytvoria podmienky pre zlepšenie situácie v oblasti vodných pomerov na riešenom území. Najväčším negatívnym vplyvom Konceptu ÚPN-O Sihelné na pôdu je návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Navrhovaný rozvoj obce Sihelné si vo Variante 1 vyžiada celkový záber poľnohospodárskej pôdy 25,51 ha, lesnej pôdy 0,66 ha, najkvalitnejšej chránenej pôdy (podľa NV SR č. 58/2013 Z. z.) je z toho 5,17 ha. Vo Variante 2 je to 30,59 ha poľnohospodárskej pôdy a 0,34 ha lesnej pôdy, z toho najkvalitnejšie chránené pozemky na území obce Sihelné predstavujú 18,37 ha. Spoločné pre oba varianty sú navrhnuté lokality HBV, rozšírenia ihriska a cintorína, kde sa predpokladá záber poľnohospodárskej pôdy 1,5 ha, záber lesnej pôdy 0,26 ha, z čoho najkvalitnejšia chránená pôda predstavuje 1,5 ha.

Predpokladané vplyvy nových aktivít, ktoré sú navrhované v rámci Konceptu ÚPN-O Sihelné, na faunu, flóru a ich biotopy v dotknutom území nebudú závažné a v prípade identifikácie negatívnych vplyvov ich bude možné návrhom a realizáciou vhodných opatrení znížiť na environmentálne prijateľnú mieru. Rekreačné využívanie územia, rozširovanie cestnej siete, úpravy tokov, budovanie cyklotrás môžu mať mierne negatívny vplyv na chránené územia a prvky ÚSES.

V koncepte ÚPN-O Sihelné sú navrhované opatrenia a záväzné regulatívy, v rámci ktorých sa vytvoria podmienky na elimináciu možných nepriaznivých environmentálnych vplyvov.

Na základe výsledkov hodnotenia možno konštatovať, že obidva varianty riešenia Konceptu ÚPN-O Sihelné uvedené v koncepte sú z hľadiska vplyvu na životné prostredie po zohľadnení navrhovaných opatrení realizovateľné, ale je výrazný rozdiel v environmentálnej vhodnosti variantov.

Celkový návrh riešenia Konceptu ÚPN-O Sihelné uvedený v dvoch variantoch v posudzovanom strategickom dokumente je z hľadiska vplyvu na životné prostredie prijateľný, pričom environmentálne je vhodnejší variant 1.

C.9. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI, ICH PODPIS (PEČIATKA)

Mgr. Jana Braciníková

Ing. Marta Hajniková

C.10. ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM NA VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ

Prieskumy a rozbor pre ÚPN obce Sihelné, Ing. Arch. V. Krušínský (11/2016)

Krajinnoekologický plán obce Sihelné, Peter Hajnik - Agentúra Extrem tour's (06/2016)

Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Sihelné, Ing. Arch. V. Barčiak (01/2017)

ÚPN VÚC Žilinského kraja (združenie VÚC Žilina, 1998), záväzná časť vyhlásená nariadením vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.05.1998

ÚPN VÚC Žilinského kraja - Zmeny a doplnky ÚPN - Zmeny a Doplnky č.1 (02/2005), č.2 (07/2006), č.3 (05/2008), a č.4 (03/2011) a č.5. (01/2018)

ÚPN obce Sihelné , konečný návrh , URKEA, s.ro. Banská Bystrica 1994, textová správa

MÚSES obce Sihelné, URKEA, s.r.o. Banská Bystrica, 1994 Grafická časť

RUSES okresu Dolný Kubín, Tiliana, RNDr. Ružičková a kol. Bratislava 1994

PHSR obce Sihelné na roky 2007 – 2016, SCARABEO, s.r.o. Banská Bystrica, 2007

Atlas krajiny SR, MŽP, SAŽP 2002

C.11. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) OPRAVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

V Sihelnom, 30.05.2019

.....
Mgr. Ľubomír Piták, starosta obce